

Upravnstvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. - Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3 - Tel. 3492 m 2492
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13 - Telefon št. 2455
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2 - Telefon št. 190
Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praha číslo
78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din.
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582)
Celje: Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu

Ekspoze Zaleskega

Poljski zunanji minister proti izpremembi mirovnih pogodb — Tesno sodelovanje Poljske s Francijo — Poljska pripravljena skleniti z Rusijo pogodbo o nenapadanju

Varšava, 30. oktobra s. Danes je imel zunanji minister Zaleski v zunanjem odboru zbirnice svoj napovedni ekspoziciji, v kateri je naglašal, da je sedanja svetovna gospodarska kriza predvsem kriza zaupanja. Vse to povzročajo oni, ki hočejo svet preprečiti, da se bodo mogle gospodarske težave odstraniti le z revizijo obstoječih pogodb ali pa celo s teritorialnimi izpremembami. Tak po pa mora voditi do še večje katastrofe kakor je sedanja.

Zaleski je nato poudarjal popolno soglasje med poljskimi nazirani in državni Francije. Ravno v sedanji gospodarski krizi je tesno sodelovanje s Francijo dragocene pomena za obe državi in za ohranitev evropskega mira.

Nato je govoril o odnošjih do Nem-

čije ter je ugotovil, da pametno javno mnenje Poljske razume stremeljenja onih nemških sil, ki upoštevajo potrebo evropske solidarnosti in ki iščejo pota za pozitivno in trajno sodelovanje sosedov.

Glede odnošajev Poljske do Rusije je izjavil, da je poljska vlada slej ko prej pripravljena podpisati pakt o nenapadanju. Tudi v tej zadevi obstoji ozka in stalna zveza s francoskimi zavezniki. Bliznja razorožitvena konferenca bi mogla postati velik dogodek, ako bi se ustvaril varnostni sistem, ki bi določil dolžnost pomoči napadenim državam.

O inicijativi Hooverja je izjavil Zaleski, da jo smatra poljska vlada kot delo za mir, ki bi doprineslo tudi k temu, da se olajšajo razmere na Poljskem.

Hindenburg o gospodarski sanaciji Nemčije

Konference državne vlade in gospodarskega sosveta pod predsedstvom Hindenburga

Berlin, 30. oktobra. d. Velika gospodarska posvetovalnica, ki bodo trajala ves prihodnji teden, je včeraj otvoril državni predsednik Hindenburg sam. Konference so se udeležili razen državnega kancelarja vsi državni ministri, predsednik državne banke dr. Luther ter člani gospodarskega sosveta. Predsednik Hindenburg je v svojem govoru dejal med drugim:

Huda kriza svetovnega gospodarstva in posebno gospodarska stiska Nemčije zbujajo v vseh slojih našega prebivalstva velike skrbi. Odločil sem se spriti izrednih gospodarskih zapletitvev stopiti na izredno pot. Na predlog državne vlade sem sklical iz vrst vodilnih osebnosti gospodarskega življenja, iz velikih gospodarskih skupin industrije, kmetijstva, trgovine, obrti, delodajalcev in delavcev gospodarski svet. Kot uspeh sodelovanja gospodarskih strokovnjakov in državne vlade pričakujem izenačenje gospodarskih in socialno - političnih nasprotij ter omiljenje nemške gospodarske bede. Če se nam reši ta težka naloga, se mora vsak-

do odpovedati misli na interese posameznih skupin in posameznikov. Naj bi to sodelovanje rodilo uspeh, ki bi omogočil državni vladi na podlagi ustavne in zgodovinske odgovornosti, katero ji nalaga dolžnost vodstva, da mi predloži uspešne ukrepe za ozdravitev našega gospodarstva in ohranitev socialnega mira.

Državni predsednik je nato otvoril prvo skupno sejo gospodarskega sosveta in državne vlade, nakar je državni kancelar dr. Brüning obrazložil gospodarski položaj ter možnosti za odpravo gospodarske bede. Govorila sta tudi državni minister za gospodarstvo dr. Warmbold in predsednik državne banke dr. Luther, nakar je sledila splošna debata. Konferenca se je danes nadaljevala. Imenovani so bili trije odbori, in sicer za znižanje cen in mezd, za znižanje obresti in za vsa ostala vprašanja. Poročila, ki jih bodo izdelali ti odbori, bodo predložena plenarni seji gospodarskega sosveta bržkone že ob koncu prihodnjega tedna.

Zbliževanje Hitlerja in Brüninga

Senzacionalne konference Hitlerja v ministrstvu za državno brambo — Hitler se pripravlja za vstop v vlado in se pogaja tudi s centrom

Berlin, 30. oktobra d. K vestem, da se je Adolf Hitler nedavno sestal z generalom Schleicherjem, državnim tajnikom v vojnem ministrstvu, poročajo, da je general Schleicher med zaupniki državnega predsednika Hindenburga in da ima velik vpliv tudi v političnih zadevah, ki se ne tičejo samo vojnega ministrstva. Vest o posetu voditelja narodne socialistične stranke prijem uradno potrjujejo ter celo predstavljajo, da sta se vršila dva razgovora, ki pa nikakor nista bila tajna. Bill so to službeni razgovori z vednostjo vojnega ministra generala Grönerja in njihov potek je bil sporočen na pristojna mesta ter tudi pruskemu notranjemu ministru Severingu. Hitler je izjavil, da načelno odklanja vsako razkrojevno delo v državni brambi in da ne bo v stranki trpel nikogar, ki bi hotel nastopati nezakonito. Uradna objava razen tega zagotavlja, da razgovori Hitlerja in generala Schleicherja niso bili političnega značaja.

General Schleicherja so narodno-socialistični listi ponovno zelo ostro napadli. Zato je vzbudilo še posebno pozornost, da je Hitler prav nedej posetil dvakrat. Politični krog: vidijo v teh posetih nov dokaz za Hitlerjevo mnenje, da bo v kratkem prišel znanj čas za vstop v vlado, zaradi česar se boče pokazati kot poseben za vlado sposobna osebnost. Nekaj časa se tudi že govorilo, da se skuša Hitler približati centrumu;

kažti, če bi narodni socialisti v resnici prišli do vlade, bi mogli dobiti v državnem zboru večino le s podporo centruma.

V političnih krogih tudi zatrjujejo, da državni kancelar dr. Brüning ni več v toliki meri kakor doslej proti sprejetju narodnih socialistov v vlado. Baje želi državni predsednik Hindenburg, da bi se narodni socialisti pritegnili k odgovornosti, in znano je, da je bil dr. Brüning vedno sprejemljiv za pobude državnega predsednika.

Pariz, 30. oktobra d. Razgovori med generalom Schleicherjem in Hitlerjem so zbudili v pariškem tisku precejšnjo pozornost. »Journal« govori o možnosti Hitlerjevega vstopa v državno vlado. Hitler je baje v razgovoru z generalom Schleicherjem podal jamstva, ki to omogočajo. Razen tega je imel narodno-socialistični poslanec Gregor Strasser pred mesecem dni pogajanja s kardinalom Faulhaberjem v Monakovem in s škofom v Mainz, da bi dosegel spravo med narodnimi socialisti in visoko duhovščino. »Intransigence« poroča iz Berlina, da se vrše med Brüningom in Hitlerjem tajna pogajanja o osnovanju nacionalne vlade z izključitvijo drugega nacionalnega voditelja Hugenberg. Od Hitlerja so pri tem zahtevali, da mora opustiti svojo milico. Razen tega bi narodni socialisti ne smeli imeti nobenega vpliva na državno brambo. Hitler je nasprotno postavil zahteve, ki jih doslej še niso mogli izpolniti.

Revolucija v Braziliji

Krvavi boji med revolucionarji in vladnimi četami v Pernambucu
Revolucionarji nameravajo uvesti vojaško diktaturo

Newyork, 30. oktobra. g. Včeraj je v Braziliji izbruhnila revolucija. V Pernambucu je prišlo do krvavih pometnih bojev med revolucionarji in vladnimi četami, v katerih je bilo več mrtvih in ranjenih, med njimi tudi nekaj civilistov. Revolucionarni pokret je naperjen predvsem proti državnemu predsedniku Vargasu, od katerega zahtevajo revolucionarji, naj odstopi. Podrobnosti o obsegu revolucionarnega pokreta še manjkajo, ker so oblasti uvedle strogo telefonsko in brzojavno cenzuro. Po doslej še nepotrjenih vestih so revolucionarji v Pernambucu dobili oblast v svoje roke. Revolucionarno gibanje izhaja iz častniških krogov, ki nameravajo uvesti vojaško diktaturo. Tudi v drugih brazilskih mestih se opaža močno gibanje proti sedanjemu režimu, tako da se mora računati z razširjenjem pokreta.

Newyork, 30. oktobra. g. Po zadnjih vestih iz Rio de Janeira je vladnim četam uspelo omejiti revolucionarni upor na mesto Pernambuco. V ostalih krajih dežele

Novi izgredi Hitlerjevcev

Berlin, 30. oktobra AA. Ob priliki današnjega sestanka nacionalistov v kopalnici Kreuzenau je prišlo do spopadov med nacionalisti in komunisti. Več oseb je bilo hudo ranjenih.

Berlin, 30. oktobra AA. Vojni minister Gröner je odredil uvedbo sodne preiskave proti listom, ki so neposredno po incidentih v Braunschweigu pri manifestacijah narodno socialistične stranke začeli ostro in strupeno polemiko proti upravi nemške državne brambe.

V Berlinu se množijo ropi

Berlin, 30. okt. Ropi in vladni v trgovine se sistematično nadaljujejo v včerajšnji noči so bile oropane štiri trgovine sredi Berlina. Roparji so streljali z revolverji na vsakogar, ki se jim je približal.

MACDONALD SESTAVLJA VLADO

Vsi ministri so stavili svoja mesta na razpolago — Konzervativci delajo težkoč? — Macdonald vztraja pri složnem delu za izvedbo nacionalnega programa

London, 30. oktobra r. Po starem parlamentarnem običaju je danes celokupna vlada podala ostavko. Vsi ministri so stavili svoje portfelje na razpoložanje, da bi na ta način omogočili ministrskemu predsedniku izbiro novih sodržnikov v skladu z izidom volitev. Ministrsko predsedništvo bo na vsak način obdržal Macdonald. Konzervativci stoje na stališču, da je volilni izid rezultat programa nacionalne vlade, ki ga je sestavil Macdonald in da je zaradi tega potrebno, da se sedaj Macdonaldu da možnost, da ta svoj program izvede.

Po splošni sodbi v sestavi vlade ne bo mnogo izprememb. Razširjena bo na dvajset članov, da se na ta način omogoči sodelovanje večjemu številu konservativcev, vsi dosedanja delavski ministri z izjemo finančnega ministra Snowdena, ki ni kandidiral, pa bodo ostali na svojih mestih. Morda bo izvedena le zamenjava nekaterih resorsov. Snowden je bil danes od kraja sprejet v poslovalni avdienci.

Formalna kriza vlade bo rešena v prihodnjih dneh, vsekakor pa pred sestankom novozvoljenega parlamenta. Ministrski predsednik Macdonald je danes odpotoval na kratek odhiti v Chequers, od koder se vrne v ponedeljek. Čim se bo novi parlament konstituiral, se bo pričelo intenzivno delo na konsolidaciji gospodarskih prilik, kar smatra vlada za svojo glavno nalogo.

London, 30. oktobra n. V političnih krogih se širijo govorice, da se rekonstrukcija vlade zavlada. Macdonald neče dovoliti, da bi se vlada rekonstruirala tako, da bi odpadlo nekaj njegovih tovarišev iz delavske stranke. Posebno neče dovoliti demisijske lorda Sankeva, na čigar mesto naj prišel konservativec Hailsham. Vsekakor pa je gotovo, da bo Neville Chamberlain postal finančni minister. Snowden postane lord, čuvar krone in minister za pobljanje

brezposelnosti. Na ta način bo lahko ostal v vladi, tudi če nima poslanskega mandata Macdonald želi, da bi vstopila v vlado tudi konservativca Austen Chamberlain in sir Gilmore ter liberalce sir Simon.

London, 30. oktobra s. Zdi se, da bo Macdonald pri sestavi vlade naletel na težkosti, ker bodo konservativci, ki hočejo imeti v vladi svojo moč odgovarjajoč vpliv, skušali izvajati pritisk. Macdonald pa je odločen, da zagotovi v novi vladi popolno zastopstvo nacionalnih interesov. Zaradi tega ni izključeno, da se bo sestava nove vlade zavlekla.

Vlada ima 557 poslancev

London, 30. oktobra. AA. V dveh škotskih volilnih okrajih sta izvoljena dva poslana nacionalne liberalne stranke. Število vladnih poslancev je s tem naraslo na 557. Opozicija šteje 55 poslancev. Trije izidi še niso znani.

Novi voditelj delavske stranke

London, 30. oktobra d. Kakor se čuje, nameravajo naprositi bivšega ministra za delo Georgea Lansburyja, ki je bil zopet izvoljen naj prevzame vodstvo opozicije v parlamentu, ker je najstarejši član delavske stranke. Hendersonovi prijatelji so mnenja, da se bo Henderson za enkrat zadovoljil z izidom splošnih volitev, da pa bo brez dvoma pri prvi priliki zopet kandidiral na čelu delavske stranke.

Sklicanje imperijalne konference?

London, 30. oktobra. d. Vtis izida angleških volitev se opaža v vseh delih sveta. Kanadski ministrski predsednik Bennett je izjavil, da bo kanadska vlada predlagala

ostalim dominijonom ter vladam angleškega imperija, naj se zopet skliče lani odročena britska imperijalna konferenca, ker upa, da bo sedaj osrednja vlada privolila na koncesije, ki jih je lani odrekla dominijonom. Tudi v Avstraliji izid volitev v Angliji izval veliko navdušenje. Slične vesti prihajajo tudi iz Južne Afrike in Nove Zelandije.

London, 30. oktobra. r. Inicijativa kanadske vlade za sklicanje bratske imperijalne konference je naletela v angleških krogih na splošno odobravanje. Po splošnem mnenju naj bi se setala konferenca čim prej, na vsak način pa do pomladi prihodnjega leta. V angleških gospodarskih krogih sodijo, da je sedaj najugodnejši čas za rešitev trgovinskih odnošajev med dominijoni. Na ta način se bo dalo najhitreje doseči uravnoteženje trgovinske bilance in morda sploh ne bo treba poseči po najsikrajnejšem sredstvu, kakor ga predstavljajo zaščitne carine. Ker ima vlada brezprimerno večino, lahko izvede vsak načrt in vsak program. Zato se nadejajo, da bi imela imperijalna konferenca, ki se je lanko leto zaradi odpora delavske vlade razbila, sedaj mnogo več uspeha.

Novi ljudje v zbornici

London, 30. oktobra. AA. Zaradi poraza delavske stranke pride v spodnjo zbornico mnogo novih poslancev. Tako bo slika zbornice popolnoma izpremenjena. Med novimi poslanci je 18 doktorjev, nad 40 poslancev, ki imajo visoko vojaško odlikovanja, 7 generalov, 20 počtovnikov, 3 admiral in kontraadmiral Campbell. Sport je v novi zbornici močno zastopan. Izmed slavnih sportnikov je bil med drugimi izvoljen tudi lord Clydesdale, ki je znan boksač. Poslanec Newcastle je igralec.

Pred povratkom Lavalja iz Amerike

Laval se vrne jutri dopoldne v Pariz ter bo poročal o potovanju v Ameriko vladi v torek

Pariz, 30. oktobra. n. Sklicanje ministrskega sveta k seji za torek dopoldne dokazuje, da pričakujejo v francoskih vladnih krogih z nestrpnostjo Lavalovo poročilo o njegovem potovanju v Ameriko. Lavalov prihod v Pariz je napovedan za nedeljo dopoldne in bo imel zato dovolj časa, da stopi prej še v etike z vodilnimi politikami. Pričakuje se, da bo ministri svet prihodnji torek takoj po poročilu Lavalja sprejel že važne sklepe.

V političnih krogih, ki imajo z vlado ožje stike, so mnenja, da je treba računati s skorajšnjim sklicanjem posvetovalnega

odborna, ki ga določa Youngov načrt. Odprto je še vprašanje, ali naj se to sklicanje prepusti Nemčiji sami ali pa naj se izvrši po prejšnji izmenjavi misli med vlada Francije in Nemčije. Vsekakor pa na nemški moratorij po Youngovem načrtu, po katerem bi se morale brezpogojne nemške dajatve v višini 500 milijonov mark plačati v vsakem primeru, francoski parlament mnogo lažje pristal, kakor pa na podaljšanje Hooverjevega moratorija, ki obsega zavarovana in nezavarovana nemška reparacijska plačila.

Velike gospodarske težkoče Madžarske

Občutna redukcija državnega proračuna — Ogromen primanjkljaj v državnih obratih — Fuzija državnih podjetij z zasebnimi — Govorice o koncentracijski vladi

Budimpešta, 30. oktobra. d. Včeraj je bilo objavljeno poročilo odbora šestorice, ki mu je bila poverjena redukcija državnega proračuna. Redukcija stvarnih izdatkov se je povišala od 8 na 23.13 milijonov pengov, od česar odpade 1.4 milijona na investicije. Poročilo ugotavlja, da nadaljnje redukcije stvarnih in osebnih izdatkov za tekoče proračunsko leto niso mogoče.

Po ugotovitvi odbora bo znašal primanjkljaj v vseh državnih obratih letos 3.8 milijonov pengov. Razen tega se mora računati zaradi pričakovanega zmanjšanja prometa pri pošti s primanjkljajem 2 do 4 milijonov pengov, pri državnih železnih pa s primanjkljajem 18 milijonov pengov. Poročilo predlaga, naj se vse državne tvornice

ce železa, jekla in strojev združijo s sličnimi podjetji zasebne industrije v obliki delniških družb, v katerih bi si delnice delnice država in zasebniki.

V krogih večinskih strank se glede na poročilo finančne komisije Društva narodov govori o možnosti koncentracijske vlade. Zahtevane finančne komisije Društva narodov se označujejo kot nesprejemljive. Odklonitev od finančnih ekspertov predlagane sanacijske politike pa bi bila samo tedaj učinkovita, če bi predstavljala enotno mnenje madžarskega naroda koncentracijska vlada na čim širši podlagi. Dejstvo je, da gre za enkrat le za govorico, ki pa zasluži gotovo pozornost, ker izvira iz krogov enotne stranke.

Zopet dve aretaciji zaradi Torbagyja

Bukarešta, 30. okt. g. V bližini Tigine ob rumunsko-ruski meji je rumunsko obmejni policija aretirala dva moža, ki sta hotela oditi v Rusijo preko meje. Ugotovili so, da gre za dva Italijana, po imenu Viviani in Leopoldo. Aretiranca sta izjavila, da sta hotela pobegniti v Rusijo, da bi tamkaj dobila delo. Ker policija sumi, da sta aretiranca mogoče v zvezi z zadnjimi železniškimi atentati, zlasti z atentatom v Bia-Torbagyju in da sta zaradi tega hotela pobegniti v Rusijo, ju je pridržala v zaporu.

Premirje v oboroževanju

London, 30. oktobra. AA. Danska in Španija sta danes pristali na predlog sveta Društva narodov naj se sklone enoletno premirje v oboroževanju. Doslej so sprejela ta predlog Društva narodov Združene države, Finska, Nizozemska in Estonija. Švica in Japonska sta ga sprejeli le pogojno.

Noblova nagrada za medicino
Stockholm, 30. oktobra. AA. Letošnja Noblova nagrada za medicino je bila podeljena profesorju Otonu Warburgu za odkritje dihalnega fermenta.

Snežni viharji v Nemčiji

Berlin, 30. oktobra. AA. V Nemčiji se je že oglašila zima. Ponekod so divjali hudi viharji s snežnimi zameti. Letalske zveze z Vratislavo so bile prekinjene.

Nove važne določbe španske ustave

Madrid, 30. okt. n. Parlament je smotil sprejel določilo ustave o volitvi državnega predsednika. Državnega predsednika volijo člani parlamenta ter posebni volilci, ki jih v ta namen izvoli ljudstvo in katerih število je enako številu poslancev. Volitve posebnih volilcev se vršijo vsakokrat tik pred predsedniškimi volitvami. Prvič bodo predsednika republike volili le člani parlamenta.

Parlament je sprejel tudi člen ustave, po katerem lahko narod potom referendum nastopi proti zakonu, ki ga je sprejel parlament. Izvzeti so samo ustava, dopolnilni zakoni k oblatnim statutom, finančni zakoni in mednarodne pogodbe. Narod lahko predloži parlamentu tudi zakonske predloge, za kar je treba 15 odst. volilcev.

Vstaški pokret na Cipru

Larnaka, 30. oktobra. s. Plenitve in poizkuse požigov v oddaljenih krajih ter napad na svetilnik v Myieru so preprečili torpedni rušilci, ki so bili poslani na pomoč. Čeprav vlada v mestih popoln mir, spravljajo v Nikoziji angleške žene in otroke večer na varno v hotele.

London, 30. oktobra. n. Kolonijalni minister Thomas je poslal guvernerja na Cipru brzojavko, v kateri zagotavlja, da ma bo vlada nudila vsako pomoč za akcijo proti upornikom. Vlada hoče v bodoče preprečiti vsakršne nemire.

Katastrofalna suša v Natalu

London, 30. oktobr. g. V severnem Natalu že nad leto dni ni deževalo. Prej taklo plodovitost ozemlje se je izpremenilo v puščavo. Zaradi vročine in suše je poginilo doslej več tisoč glav živine in ovac. Letina je popolnoma uničena. Domačini trpijo zaradi lakote in žeje. Na več tisoč milj se ne more dobiti kapljice vode. Domačini kopljejo globoko v zemljo, da bi našli vodo. Na cestah je polno živalskih trupel.

Nemško - francoski gospodarski odbor

Berlin, 30. oktobra. Včeraj se je vršil prvi razgovor med nemškim in francoskim glavnim tajnikom nemško - francoskega gospodarskega odbora o pripravah in formalnostih za bodoča pogajanja. Francoski glavni tajnik je že včeraj zopet zapustil Berlin.

Francosko zlato kritje

Pariz, 30. oktobra. Tedenska bilanca Francoske banke od 16. do 23. oktobra izkazuje zopet močan porast zaloge zlata, ki znaša sedaj 1.729 milijonov frankov. Inozemsko premoženje bank pa se je za 1447 milijonov znižalo, kar je najbrže pripisati velikim prodajnim deviz in sicer v dolarjih. Zlato kritje znaša trenutno 56.2 odstotka.

Železniške nesreče

Helsingfors, 30. oktobra. AA. Blizu Fredrikshavna je v silnem viharju zadel avto v osebni vlak. Pri tem so bili ubiti 4 potniki.

Praga, 30. oktobra. AA. Med Opavo in Hukčinom je v gosti megli zadel avto v vlak. Pri tem je bilo ubitih 5 oseb.

Ali je sloga naroda reakcija?

Voljna zmaga narodne koalicije na A. leškem dogodek, čegar pomen ne bo ostal omejen samo na velikobritanska tla, marveč bo brez dvoma vplival na potek notranje politike tudi v marsikateri drugi evropski državi. Dejstvo samo je nad vse jasno: Zmagalo je načelo, da ima interes države prednost pred vsakim namišljenim ali resničnim strankarskim interesom. Drugo dejstvo pa je, da je to pametno tezo potrdila tako impozantna večina angleškega volilstva, kakor doslej še nikoli v zgodovini angleškega parlamentarizma. Ako vzamemo v obzir, da je angleški narod po svoji tradiciji med vsemi drugimi narodi politično gotovo najbolj dozorel, dobila gornji dve dejstvi še prav posebno globok pomen.

Mnogim to seveda ne gre v politični račun, toda zato ni nič manj velepomembno in poučno, osobito za one narode, ki so si institucijo parlamenta izposodili pri Angležih in je njihova parlamentarna zgodovina še zelo nova in sveža. Voljna zmaga narodne koalicije ne gre v račun tudi oni slovenski politični skupini, ki ji je v danem položaju nadvse zopna vsaka ideologija, naglašujoča potrebo vsenarodne sloge ter močnega ljudskega nastopa zoper strankarstvo in za korist države. Glasilo te bivše politične skupine skuša vlevati dogodek na angleškem slovenski javnosti prikazati kot trenutno zabodo angleškega ljudstva, ki se bo pri prvi priliki pokesalo svojega koraka in neminovno krenilo v nasprotni ekstrem.

Ako prepustimo slična črnogleda preokrovanja njim, ki je to očividno njih po. i. in preiščeno argumente, zavajajoče omenjeni list do tako čudne ugotovitve, naletimo na izredno zanimivost, ki jo velja vsekakor zabeležiti. Bivša politična skupina, ki smo jo omenili, je namreč oni krog ljudi, ki je doslej desetletja skoro neomejeno vladal v Sloveniji, dobival pri volitvah večino glasov slovenskih volilcev in se zato smatral kot vršilec narodne volje. Ob vsakih volitvah je ta skupina, trkajoča na tisoče svojih glasov, prepevala himne o savenosti narodove volje in o globokem pomenu njegove odločitve. Pri vsaki taki priliki je njeno glasilo naglašalo veliko politično izsolanost slovenskega ljudstva in jo primerjalo z zrelostjo angleškega naroda, danes pa se je znašlo v potrebi in je moralo angleškim volilcem odreči vsako politično zrelost. Angleško ljudstvo je namreč glasovalo v strnjelih milijonskih masah

za državo in narodno slogo ter obsodilo voditelje, ki jim je bila stranka prva. Razlogi za smešno početje imenovanja glasila so nadvse prozorni. Tudi krogu, ki stoji za tem listom, je prva zapoved korist stranke in šele nato pridejo v poštev državni in narodni interesi. Posredno je angleško volilstvo obsodilo tudi njihov politični koncept in zato se sedaj trudijo, kako bi dali stvari značaj politične zmote, ki da se bo izkazala prej ali slej.

Isti ljudje, ki so nekaj tako cenili pretežno večino, so danes močno v skrbih za angleške konservativce, češ, da jih je samih strah tako silnega volilnega uspeha. Včasih so videli v znatni večini voljo naroda, danes pa jim je večina, ki so jo dosegli konservativci, znak reakcije, ki da se bo konservativcem še močno vtepala. Ali ni v tem resignirano žalovanje po onih časih, ko je narodna večina cvetela le njim, po časih, ki se jih ni več nadejati?

Se v nekem oziru se zdi našim nasprotnikom narodne koalicije Macdonald posebno obžalovanja vreden. Premajhno opozicijo ima, opozicijo, ki bi lahko s stvarno kritiko sodelovala pri državnih poslih in si je vladne stranke povsod želijo. Doslovno tako žgole danes ravno tisti ljudje, ki so — spomnimo se delovanja nedavnih naših oblastnih skupščin — na višku svoje moči odklanjali sploh vsako kontrolo njihovega delovanja in vsako kritiko, pa naj je bila še tako stvarna, ter bi bili najbolj zadovoljni, ako bi ne imeli sploh nobene opozicije. Odkod sedaj taka izpremema, tak strah pred voljo naroda in tako precejevanje pomena opozicije!

Pisanje rečenega glasila vse preočito kaže svoje kopito, da bi ga javnost ne občutila. Njega namen je prestrašiti naše volilce, znesti med nje malodušnost in diskreditirati narodno slogo. Pri skupini, ki deluje zoper udeležbo na volitvah, ni mogoče govoriti o tragični zmoti, kakršna nekako opravičuje angleške laburiste, pač pa je očita njih zavestna zla namera in tendenca. Ako je kaj politične zrelosti v našem ljudstvu, bodo tudi ti krogi 8. novembra doživeli obsodbo za svoje početje. Ako je kaj politične uvidenosti in poštenega domoljublja v našem narodu, bo sledil primeru angleških volilcev in dokazal, da mu je več za državo, nego za trenutne politične kaprice ljudi, ki se jim toži po oblasti, po strankarski gonji in po nekdanji možnosti zadovoljitve politično — strankarskega strahovanja množice.

Državna kandidatna lista potrjena

Beograd, 30. oktobra. r. Kasacijsko sodišče v Beogradu je 29. oktobra 1931. leta pod št. 12.665 dokončno potrdilo državno kandidatno listo g. Petra R. Živkovića, predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev.

To kandidatno listo priobčjuje današnje »Službene novine«.

Minister Pucelj v kamniškem srezu

Kamnik, 30. oktobra. Včeraj etna se vršila v Kamniku in Domžalah volilna shoda na katerih je govoril tudi g. minister Pucelj.

Obširna dvorana gasilskega doma v Kamniku je bila polna zavednih volilcev, ko je ob 14. otvoril župan Kratner volilni shod. Zrel, razsodni možje, ki so prihiteli iz vsega okraja, so sledili temperamentnim in nazovnim izvajanjem ministra Pucelja z največjo pažljivostjo in so trdno eklenili iti v boj med ljudstvo, da se volitev udeležijo vsi upravičeni. Posebno prepričevalno so delovale besede ministra Pucelja, ko je govoril o treh kandidatih okraja. Svečano je poudaril, da so mu vsi trije kandidati enako ljubi in dragi, saj vsi urije služijo isti ideji in delajo za isto državo. Ti trije kandidati si niso protikandidati, temveč le sokandidati, ki drug drugega poštrevnovalno podpirajo. Da bo kamniški srez pri volitvah čim bolj mogočeno manifestiral za idejo državne edinosti.

Po govornih kandidata g. Antona Cerarja in drugih so se zbrali volilci še v Cerarjevi restavraciji, kamor sta, od vseh burmo pozdravljena, prišla tudi druga dva kandidata dr. Ivo Potokar in dr. Valentin Rožič. Sestanek treh kandidatov v volilci se je spontano izpremenil v navdušeno manifestacijo za državno idejo.

Ker je imel kandidat dr. Ivo Potokar tudi ob 17. napovedan shod v Dobu, se na žalost ni mogel odpeljati z ministrstvom Puceljem ter svojima sokandidatoma dr. Rožičem in Cerarjem na shod v Domžale.

Prostori velike restavracije župana Jančiča v Domžalah so bili nabito polni, da so napolnili volilci iz vseh slojev tudi prostrano vežo in kuhinjo. Ko je minister Pucelj zopet poudarjal, da vse tri kandidati enako priporoča, je izvalil ta dokaz nove miselnosti v naši politiki splošno odobravanje. Enako je naredila na vse globok vtis odkritosrčna izjava kandidata dr. Rožiča, da mu ni toliko za mandat, kakor za zmago državne ideje. Zborovalci so zatrdili, da bodo prepričali tudi ne navzoče volilce, da bodo vsi brez razlike šli na volišče, saj jih je shod v Domžalah popolnoma prepričal, da ne gre več za stranke, temveč le za dobro vse države in za blaginjo vsakega posameznega volilca. Izjavam gg. Pucelja in dr. Rožiča se je v polni meri pridružil tudi kandidat Anton Cerar.

V enakem amisu je na svojih shodih govoril tudi dr. Ivo Potokar, ki so ga volilci povsod sprejeli z največjim entuziazmom ter mu zagotovili udeležbo pri volitvah do zadnjega moža.

Velik shod v Sodražici

Sodražica, 30. oktobra. Danes ob 5. popoldne se je vršil tukaj lep uspehi shod, ki mu je predsedoval župan Evgen Ivanc. Dvorana je bila nabito polna. Zbrali se je okoli 400 volilcev, ki jim je minister g. Ivan Pucelj v poljudnem govoru obrazložil delo in stremiljenja sedanje vlade ter jih pozval, naj 8. novembra izvrše svojo državljansko dolžnost s tem, da gredo vsi na volišče. Govorila sta tudi sreski veterinar Maks Hribar in šolski upravitelj p. Mihael Vrbič. Ob koncu se je predsedujoči župan zahvalil vsem za veliko udeležbo ter ponovno pozval zborovalce, naj se 8. novembra vsi udeležijo volitev in pripeljejo na volišče tudi vse sosedo in znanec!

Loški potok, 30. oktobra

Danes popoldne je imel minister g. Pucelj v gostini g. Rusa dobro uspehi volilni sestanek, katerega se je udeležilo nad 300 domačinov volilcev. Sestanku, ki se je začel ob 14., je predsedoval g. Ivan Rus. Prisotni so pokazali veliko zanimanje za volitve ter so s pozornostjo sledili izjavam in govorom ministra Pucelja, ki je bila zaključena v popolnem soglasju.

Shod v Rogaški Slatini

Rogaška Slatina, 30. oktobra. Danes ob 16. se je na verandi hotela pri pošti vršilo veliko zborovanje volilcev iz občin Rogaška Slatina, Sv. Mohor, Tekevo, Sv. Trojica, Spodnje Sečevce in druge okoličnice. Zborovanja se je udeležilo nad 250 mož in mladeničev. Predsednik krajevnega akcijskega odbora dr. Kolterer je otvoril zborovanje s pozdravom vsem navzočim in v govoru o pomenu volitev, nato je pa podal besede sreskemu kandidatu g. Vekoslavu Spindlerju. V zanimivih in stvarno utemeljenih izjavah in g. Spindler dokazal, zakaj je dolžnost vseh volilcev, da se polnoštevilno udeležijo volitev dne 8. novembra. Volitve pa bodo manifestacija politike narodnega in državnega edinstva, afirmacija zaupanja v državo in v svojo lastno silo in ob enem dokaz, da nečemo več nekdanjega strankarstva. Zavrnili je argumente propagatorjev abstinence. Njegova izjava je zborovalci sprejeli z viharjem odobravanja. K besedi so se oglasili še zastopniki kmetijskega, obrtniškega in drugih stanov, na kar je predsednik po dvurnem poteku zaključil lepo uspehi zborovanje.

Otežkočena prehrana ruskih mest

Moskva, 30. okt. d. Vesti o izredno ugodni žetvi v Rusiji, ki so prvotno zbudile upanje, da bodo v letošnji zimi izostale skrb zaradi prehrane, se ne uresničujeta. Vladi je nemogoče zagotoviti preskrbo mest z žitom preko zime. Oddaja žita je zopet močno nazadovala. Moskvska brezžična postaja poroča, da državna posetva niso prilačila do 40 odstotkov žita in da so se izognila prisilni oddaji. Čelo od vlade imenovani voditelji državnih posestev so postopali proti izdanim predpisom skupno s kmeti in kolektivnimi gospodarstvi.

Povratak naših delegatov z balkanske konference

Beograd, 30. okt. p. Davi so se vrnili v Beograd naši delegati, ki so se udeležili druge balkanske konference v Carigradu. Po konferenci so na povabilo turške vlade posetili turško prestolnico Ankaru. Predsednik naše delegacije dr. Žika Topalović je podal novinarjem o svojih vtisih daljšo izjavo, v kateri poudarja, da so bili od turških oblasti in turškega prebivalstva povsod sprejeti zelo prijateljsko in gostoljubno. Turška prestolnica po svojem nagem razvoju zelo spominja na razvoj Beograda. Vsi pa so bili presenečeni, ko so na vsej poti od Carigrada do Ankare srečavali številne Bosnjake, ki jih je samo v Ankari nad dva tisoč. Preživljajo se večinoma s krošnjarijem in kakor pripovedujejo, prav dobro izhajajo.

Preprečen atentat na vlak

Budimpešta, 30. okt. n. Snoči bi skoro uspel nov atentat na železniški vlak. Dva kmetjska fanta sta položila pri Oroshazy na tratično železno drog. Kmalu nato je priredil vlak, strojevodja pa je še pravčasno opazil pretečo nevarnost in je vlak 20 m pred zapremo ustavil. Če bi vlak zadel ob drog, bi se zgodila velika nesreča, ker je tir na tistem mestu položno padal.

Oblasti so takoj uvedle preiskavo in aretirale oba kmetjska fanta, ki sta svoje dejanje tudi takoj priznala. Izjavila sta, da sta položila drog na tratično, ker nista imela denarja, da bi se sama vozila po železnici.

Listi so seveda iz vsega tega napravili novo politično senzacijo in govorijo o atentatu, pri katerem naj bi bili imeli svoje prste vmes atentatorji iz istih terorističnih vrst, ki so izvršile vse dosedanje atentate na vlake.

Dve smrtni žrtvi na plesišču

Mitrovica, 30. okt. n. V Novi Pazovi je včeraj zvečer na nekem plesu prišlo do krvavega dogodka. 25letni Anton Huber je nekemu drugemu plesalcu z nožem v rokah odvzel plesalko 20letno Julijano Serovo. Dekle se mu je v smrtnem strahu vdalo in plesalo z njim. Incident je opazil policijski narednik Neufeld in posegel vmes. Huber pa ga je z nožem dvakrat zabodel v srce, tako da se je Neufeld zgrudil na mestu mrtev. Stražnik Matijas je oddal nato na Huberja šest strelav iz revolvia, ki so bili vsi smrtni, tako da je tudi Huber na plesišču izdihnil.

Autobus zaletel v hišo

Petrinja, 30. okt. n. Snoči po 8. uri se je zgodila v hiši št. 37 v ulici Bana Jelčića velika nesreča. V hišo se je zaletel ogromen autobus last zagrebskega gostinstarja Bednjanca, ki ima v zakupu avtobusno progo Zagreb-Petrinja. Avtobus je podrl vse pročelne del hiše in se zaril v sobo enega izmed stanovanj. V dotični sobi so bili neki Kesar, njegova žena in njena sestra. Kesarjeva žena je dobila lahke poškodbe in živčni napad. Kesar sam, ki ni vedel, kaj se je prav za prav zgodilo, je prišel kričati: »Potraše!« ter je zbežal. Nesrečo je takoj preiskovala komisija, da je dognala, da sofer ni bil kriv nesreče. Bednjance pa je obljubil, da bo plačal 20.000 Din, kolikor bo stalo popravilo hiše.

Otvoritev nove zagrebske klavnice

Zagreb, 30. oktobra n. Danes ob 9. popoldne so otvorili novo zagrebško klavnico. Otvoritve so se udeležili zastopniki banke uprave, mesta, generaliteta in predstavniški korporaciji. Klavnica je stala 69 milijonov 500.000 Din. Ves dan je bil za obitinstvo vstop v klavnico prost.

Dva Jugoslovana pred pariškim sodiščem

Pariz, 30. oktobra AA. Danes se je pred senatnim sodiščem začela razprava proti nevarni vlomilski tolpi, ki je kradla po hotelih. Člana tolpe sta bila tudi dva jugoslovenska državljana, Aleksander Mišković in Uroš Stojanović. Nekateri vlomilci so bili že obsojeni od kazenskega sodišča, toda Mišković je vložil priziv in istočasno obtožil tri druge udeležence vlomov. Družba je izvršila številne tatvine v 15 raznih hotelih. Zagovorniki obtožencev so zahtevali preloženje razprave, češ, da je treba še izpolniti preiskavo. Zato je bila razprava preložena ter se je ponovna razprava začela danes ob 3. popoldne. Razprava bo trajala tri dni. Obtoženci valijo krivdo drug na drugega.

Po pogrebu se je obesil

Guštanj, 30. oktobra. Ko se pripravljala narava na zimski počitek, se tudi v človeku vrši svojeverstna izprememba. Posebno jesenski megleni in deževni dnevi so večkrat usodni za razdvojene duše. V sredo popoldne smo imeli pogreb nekega delavca. Kakor običajno so pokojnega delavca spremljali na zadnji poti tovariši z godbo na čelu. V sprevedu je korakal tudi nad 60 let stari je klarniški delavec Vavče, oče 4 že odraslih otrok in že več let vdovec. Ko so bili na pokopališču, se je Vavče izrazil: »Za vse svete hočem biti tudi jaz tu!« Kljub temu, da je bil mož v zadnjem času zelo potrti in je iskal v alkoholu tolažbo, ni nihče pripisoval tem besedam kakšnega pomena.

Vavče se je sploh počutil zelo nesrečnega, odkar mu je umrla žena. Z enkrat si je nameraval prerezati z britvijo žile na vratu, a ga je še v zadnjem hipu odvrnil od namere lasten sin.

V sredo zvečer je šel spat ob svojem običajnem času in je potem vstal najbrže okrog 11. se lepo umil, se oblekel v črno obleko in bele nogavice, si prižgal svečo, privezal vrvi za tram nad hodnikom, kjer suše koruzo, stopil na ograjo in se obesil. Sinu, ki se je vračal okrog 1. ponoči domov, se je videlo zelo čudno, ko je opazil na hodniku viseti nekaj črnega. Mislil je, da je morda kdo pozabil znoj obloko, šele, ko si je prizor ogledal natančneje, je zapazil, da visi na tramu obesenec, v katerem je na veliko grozo spoznal svojega lastnega očeta. Mož je bil že mrtev. Kaj je nesrečnika gnalo v smrt, je tajnost, ki jo je odnesel nekdo k sebi in v večnost. Vavče je bil zelo miren in pobožen mož. Zadnje čase se je začel vdajati piščali in je obumen čim storil gotovo v duševni zmedenosti.

Afera črnomeljske hranilnice pred sodiščem

Zasliševanje prič — Obežbine izpovedi proti Kastelicu — Razprava se še nadaljuje

Novo mesto, 30. oktobra. Snoči se je razprava proti obtoženci Jakši Stanetu nadaljevala. Obtožence je pobijal obtožba in je na predsednikovo vprašanje, ali se čuti krivega, jasno odgovoril: »Ne!« Na vsa vprašanja, ki mu jih je postavil senat, je odgovarjal točno in pozitivno. Svoje trditve je podkrepil z dokazi iz svojih poslovnih knjig. Razpravo so ob 21.30 prekinili ter se je nadaljevala danes ob 8. uri.

Zaslišan je bil spet Kastelic, ki je sicer priznal, da mu nihče ni dajal pooblastil za nakup tujih valut, a zatrjeval, da so tudi odborniki kupovali tuje valute in jih menjavali pri hranilnici. Da so poslovne knjige izginile, je izvedel šele 14. julija lanskega leta, ko ga je o tem obvestil ravnatelj g. Müller. Takrat so ga tudi sprejeli, ključke pa je izročil že 5. ali 6. junija lanskega leta. Kolikor se spominja, so bile poslovne knjige v blagajniških prostorih, ključke teh prostorov pa sta imela Haderjeva in g. Müller.

G. Müller, zaslišan kot priča, je splošno izjavil, da služi pri hranilnici že celih 25 let in da je bil zadnja tri leta njen predsednik. Izjavil je, da se je za poslovanje hranilnice vedno zanimal, da pa ni opazil mnogo tujih valut v blagajni. Kadarkoli je pregledoval blagajniške knjige in račune, se je vedno vse ujemalo. Revidirajo niso nikoli grajali poslovanja z valutami. Ker je bilo kupovanje tujih valut leta 1923. zabranjeno, so se pri hranilnici tuje valute sprejemale le kot vloge. Kastelic je vedno le sam vodil knjigo o tekočih računih. Njega je priča večkrat opazil, kako je nad knjigami dremal. Tedaj se mu je nekdo začelo vse to dozdevati sumljivo in je prišel primerjati poslovanje z računi v poslovnih knjigah. Našel je nepravilnosti pri vknjižbah.

Kastelic je to njegovo izjavo pobijal in dejal, da je imel vedno vse račune v redu. Müller je nadaljeval, da je pozneje napravil bilanco s pomočjo Haderjeve in se računski spet niso skladali. Tedaj je Kastelic priznal ves primanjkljaj. Preiskovalni sodnik je dognal, da Kastelic denarja sicer ni po-

neveril, a da je s tujimi valutami spekuliral brez vsakega pooblastila.

G. Müller je pripovedoval nato, da se je Kastelic tudi dan po odpuštu iz službe vrnil v uradne prostore, ključke pa da mu je izročil šele dva dni pozneje. Med tem sta izginili knjigi o tekočih računih in o valutah. Vse poslovanje pri blagajni je imela v rokah Haderjeva, ki se spominja, da so nekdo govorili o posejilu, katero je zaprosila tvrdka Jakša & Comp. Posejilo pa je bilo odklonjeno. Kastelicevo poslovanje je bilo v ostalem jako čudno. Haderjeva se ni spoznala v računih, ko jih je morala vse preveriti. G. Müller je izjavil, da je odbor Kastelicu dovolil tudi posojilo v znesku 25 tisoč kron, ki jih je rabil za svoj čebelnjak.

Druga glavna priča, ki je prišla danes na vrsto, je bil Martin Bitenj, prejšnji direktor družnice Kreditne banke v Črnomlju. Pripovedoval je, kako se je Kastelic bavil s čebelarstvom in lovom. Ze takrat je opozoril prejšnjega predsednika hranilnice g. Habjana in tudi druge tri odbornike na Kastelicevo delovanje.

Priča Rabič, ravnatelj bančnega zavoda za TOI, ki je bil prej zaposlen pri Jadranski banki, je izjavil, da je Kastelic večkrat prišel v Jadransko banko menjavati tuje valute, in da je ob neki taki priliki dejal, da ima ameriškega denarja kot sam Rothschild.

Pri popoldanski razpravi je bilo zaslišanih več prič, med drugimi tudi Haderjeva. Izjavila je, da je vstopila pri Hranilnici kot praktikantka 1. marca 1. 1922. V posele jo je uvažal Kastelic. Vendar pa je on sam vodil vse glavne knjige in ji je nekdo dejal, da je generalni pooblaščenec. Presežke in primanjkljaje je vpisovala nekaj časa v knjigo pod izmišljenim imenom Franc Kačar. Tujih valut Kastelic ni nikoli sprejemal v blagajno, marveč jih je imel vedno zmag v predali. Že leta 1927, so pričeli govoriti o neurednosti pri hranilnici. Za razna izplačila ni dobila formalnih nalogov. Njene izjave so v splošnem obremenile Kastelica, ki jih je pobijal. Ob 19. je bila razprava prekinjena in se nadaljevala ob 20.30.

Krvav incident med fašisti pred tržaško poroto

Livornski fašist ustrelil tržaškega tovariša — Senzacionalen preokret med procesom — Obtožba dveh policijskih agentov — Aretirana priča

Trst, 30. okt. r. Pred tukajšnje poroto se je pred tremi dnevi pričel proces proti livornskim fašistoma Ludviku Bucciarelli in Jakobu Ginottiju, ki sta bila obtožena, da sta 11. aprila ustrelila tržaškega fašista Cezarja Covijsa, ranila njegovega tovariša Josipa Burattinija in rabila silo tudi proti tretjemu fašistu Marcelu Giorgiju, ker se jima ni hoteli predati.

Dne 11. aprila so prišli iz Livorna v Trst fašisti, ki so hoteli obiskati bivšo fronto na Goriškem. Ena skupina fašistov je bila zvečer na banketu, ki so jim ga pri Sv. Ivanu priredili tamkajšnji fašisti. Okrog 23. ure so se livornski črne srajce vbrale v mesto. Med potjo pa so fašisti srečali skupino mladih tržaških fašistov, ki so prepevali v Trstu priljubljeno rusko pesem »Volga, Volga...« Livornčani so mislili, da imajo opravka z antifašisti in so Tržacane napadli, čeprav so jim ti zatrjevali, da so tudi oni fašističnega prepričanja in vladajo v stranki. Prišlo je do krvavega spopada. Tržacani so bežali, sredi ceste pa sta obšla dva njihova tovariša. Covi je obšla mrtev, zadet v prsa, Burattini je bil ranjen v levo roko in od udarcev ves onemogel. Morika Bucciarelli in njegove tovariše so oblasti aretirale.

Bucciarelli je na procesu pri zaslišanju zatrjeval, da je streljal v zrak. Ko ga je sodnik vprašal, koliko ljudi je strelal, odgovoril je, da je strelal v zrak. Bil nas je sedemdeset. Sicer nismo imeli povelja, da moramo biti oboroženi, toda v Livornu vedno govorijo, da so fašisti v Trstu stalno v nevarnosti pred antifašističnimi napadi. Tudi drugi obtoženci vseučilščnik Ginotti je dejal, da pravijo, da je Trst nevarno mesto.

Med pričami pa se je nenadoma pojavila neznana gospa, ki je zatrjevala, da je 11. aprila ponoči videla policijskega agenta Cordona, kako je streljal prav v bližini

kraja, kjer so se spri fašisti. Ta senzacionalna izpoved neznanke priča je zaobrnala ves potek nadaljnjega pričevanja. Takoj nato je vstopila v dvorano tudi neka okoličanka iz Sv. Ivana, ki je hotela siloma podati slično izpoved kot neznanca pred njo.

Spiro tega preokreta so sodniki proces prekinili. Včeraj se je nadaljeval. Zaradi naraščajoče senzacionalnosti je privabil v dvorano in na hodnike ogromne mase ljudi.

Prva je bila zaslišana omenjena okoličanka, Rijavec po imenu. Ta je pripovedovala, da je bila 11. aprila zvečer v družbi dveh policijskih agentov, ki nista bila v službi, in njune znanke Corsinijeve v svoji gostilni pri Rotondi. Nenadoma so čuli strele in pohiteli na ulico. Agenti sta ustavila skupino tržaških fantov, ki so se vračali z nekega izleta. Pozvala sta jih, naj se puste preiskati. Eden izmed njih je zares položil na tla revolver, nato pa so zbežali. Agent Cordone je pograbil orožje in streljal za njimi. S tovarišem jih je takoj zasledoval in ujel, ko so ravno hoteli na tramvaj, ter jih odpeljal na policijski komisariat.

Rijavčeva je povedala tudi to, da je opazila spopad med dvema drugima skupinama fašistov. Oba agenta sta njeno izpoved pobijala. Nastala je popolna zmešnjava, ki se je zaključila tako, da so proglasili, da je Rijavčeva krivo pričala, jo aretirali in odvedli v zapor.

Popoldne se je proces nadaljeval. Državni pravdnik se je kar nenadoma zavzel za aretirano Rijavčevno. Medtem so policijski agenti napadli nekega Štuba, ki je hotel podati pred sodniki enako izjavo kot Rijavčeva, češ naj odide, ker bi sicer svojo predrzno drago plačal.

Končno so sodniki odgodili proces, da se pojasni afera, ki jo je s svojim pričevanjem izvala Rijavčeva.

Ustanovitev avstrijskega urada za promet z živino

Dunaj, 30. oktobra AA. Včeraj je bil ustanovljen parlamentarni odbor z nalogo, da redigira zakonski načrt o ustanovitvi urada za promet z živino. Odbor je na današnji seji sprejel tozadevni zakonski načrt, vendar pa je izpremenil nekoliko besedilo vladnega predloga. Med izpremembami se nahajala tudi ta, da je dovoljeno uvažati živino le v toliko, v kolikor uvoz ne bi ogrozil domače proizvodnje in v kolikor ne bi ogrozil cene domače živine. Ti predpisi veljajo glede uvoza pitanih svinj šele od 1. decembra dalje. O trajanju novega zakona bo imenovan odbor sklepel na jutrišnji seji. Nato pride zakonski načrt pred plenarni parlamenta ter zvezni svet.

Izvoz madžarskega žita v Avstrijo ustavljen

Budimpešta, 30. oktobra d. Zavod za izvoz kmetijskih proizvodov je obvestil izvoznike žita, da se mora do nadaljnjega ustaviti izvoz žita tudi v Avstrijo. To je bilo odredeno, ker še ni bil dosežen z ostalimi inozemskimi trgi sporazum o izvozu pšenice, zaradi česar bi imel izvoz edine v Avstriji za posledico preveliko ponudbo in padec cca.

Znižanje obrestne mere v Grčiji

Atene, 30. oktobra M. Grška narodna banka je znižala obrestno mero od 12 na 11.5 odstotkov. Vlada pa namerava izvesti še nadaljnje znižanje obrestne mere ter v kratkem odrediti zopetno odprtje atenske borze.

Amerika za moratorij v oboroževanju

Washington, 30. oktobra AA. Ameriška vlada je brzojavno obvestila Društvo narodov, da se strinja z enoletno ustavitvijo oboroževanja.

Odpoved švicarske trgovinske pogodbe z Nemčijo

Curth, 30. oktobra s. »Neue Zürcher Zeitung« najavlja v brezdomno poluradnem članku, da bo v kratkem odpovedana trgovinska pogodba z Nemčijo.

Praška konferenca o deviznih omejitvah

Basel, 30. oktobra s. Praška konferenca voditeljev raznih srednjeevropskih centralnih bank se bo sestala 3. novembra. Na to konferenco so bile povabljene Avstrija, Češkoslovaška, Nemčija, Madžarska, Rumunija, Bolgarija, Jugoslavija, Poljska in Grčija. Dočim bo Poljska najbrž zastopana z opazovalcem, se Grčija še ni odločila, ali se bo udeležila konference.

Profesor Piccard v Bukarešti

Bukarešta, 30. oktobra p. Davi je prišel semkaj prof. Piccard, ki bo na bukarški univerzi predaval o svojem poletu v stratosfero. Na univerzi mu je bil prirejen lep sprejem.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Spremenljivo, oblačno, precej hladno, mestoma vetrovno. — Situacija včerajšnjega dne: V severovzhodni in jugozapadni Evropi je bil v zadnjih 24 urah pritisk precej visok, v nekaterih krajih južno in severno Evrope pa nekoliko nižji. Nad Sredozemskim morjem je vladala barometriška depresija, ki je vplivala tudi na vreme v naši državi. Pritisk je naglo narasel za 2.5 do 6.5 mm, največ v zapadni Hrvaški in v centralnih krajih države. Temperatura je padla za 1 do 7 stopinj, največ v južnem Primorju in v višjih gorskih predelih.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Po močnih zapadnih vetrovih prihod mrzlega zraka, nenadne padavine, od časa do časa najbrž jasno, naglo spremenljivo, v splošnem bo sedanje vreme trajalo dalje.

Naši kraji in ljudje

Sreski kandidati v dravski banovini



Dr. Bogumil Vošnjak

kandidira v slovenjskem okraju, v katerega spada tudi šoštanj, domači kraj Vošnjakov rodbina. Kandidatove oče je bil znani početni klovnskega in sploh jugoslovenskega zadržništva, pokojni Mihael Vošnjak, ki je dolga leta zastopal slovenjskega okraj tudi v štajerskem in avstrijskem državnem zboru. Enako je bil dolga leta slovenjski zastopnik v teh dveh korporacijah tudi njegov brat, stric sedanjega kandidata dr. Josip Vošnjak, znani slovenski pisatelj in politik. — Dr. Bogumil Vošnjak se je začel javno udeleževati že kot akademik in se je nato habilitiral kot prvi slovenski docent na zagrebški univerzi. Med vojno je bil vpliven in agilen član Jugoslovenskega odbora v Londonu in je sodeloval tudi pri zgodovinski krški deklaraciji. Po vojni je bil tajnik naše mirovne delegacije, poslanec v ustavotvorni skupščini, naš poslanik v Pragi, šef oddelka za trgovinske pogodbe v zunanjem ministertvu in je sedaj naš delegat za mednarodne fondе v Baslu. — Obširno je Vošnjakovo znanstvo in publicistično delo. Poleg nešteti prispevkov v razne revije in liste je napisal tudi nad 30 samostojnih del, med vojno zlasti takih, ki so dokazovala Angležem, Američanom in Francozom pravico Jugoslovenov do osvoboditve. — Njegov namestnik v kandidaturi je g. dr. Alojzij Bratkovič, odvetnik in župan v Slovenjgradcu.

Poleg g. dr. Vošnjaka kandidira v slovenjskem okraju še g. dr. Franjo Rupnik, uradniški Pokojniškega zavoda v Ljubljani, in Ivan Mermolja, posestnik v št. Ilju v Slovenskih goricah.



Dr. Niko Zupanič

bivši minister, ravnatelj etnografskega muzeja v Ljubljani, kandidira v novomeškem srezu. Dr. Zupanič je doma iz Belokrajine, kamor vedno rad in često zahaja in kjer ga imajo vsi v čisti. Znan in cenjen pa je po svojem javnem delu in svojem jugoslovenskem čustvovanju po vsej Jugoslaviji. Bil je kot dijak med prvimi Slovenci, ki so začeli propagirati realno jugoslovensko državno misel z oslonom na Srbijo. Zvest svojemu nazoru se je po absolviranju študij podal v Srbijo in stopil tam v državno službo. Že v balkanskih vojnah si je pridobil za državo velike zasluge s tem, da je kot priznan etnograf znanstveno dokazal, da so bolgarske zahteve po Južni Srbiji neutemeljene. Ugled in vpliv, ki si ju je s svojim delom dobil v srbski javnosti, je postavil docela v službo velike jugoslovenske ideje in je med Srbi neprestano opozarjal na to, da ni osvobodjenja ni uedinjenja brez Hrvatov in Slovencev. Ves se je postavil v službo te ideje med svetovno vojno, ko je kot član Jugoslovenskega odbora po zavezniških državah neumorno in uspešno propagiral z besedo in peresom misel Jugoslavije. Po vojni se je zopet posvetil svojemu znanstvenemu delu, ki ga je prekinil le, ko je bil l. 1927. imenovan za ministra. Sedaj je ravnatelj etnografskega muzeja v Ljubljani. — Njegov namestnik v kandidaturi je g. Klement Belovskij, posestnik v Mirni na Dolenjskem.

Poleg g. dr. Zupaniča kandidira v novomeškem srezu g. Anton Klinc, župan v Gornjem Polju, o katerem smo pisali že včeraj.



Anton Cerar

kandidira v kamniškem srezu. Doma je v Kamniku, kjer ima posestvo in gostilno. Daleč na okrog je znan kot agilen zastopnik obrtniških interesov, zlasti pa kot organizator in vodja gasilstva in je tudi načelnik kamniške gasilske župe. — Njegov namestnik je g. Ignacij Tomač, trgovec in posestnik v Moravčah.

Poleg g. Cerarja kandidira v kamniškem okraju še g. dr. Ivan Potokar, odvetnik v Kamniku, in dr. Valentin Rožič, profesor in posestnik v Ljubljani.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Mešetar Adem se je povampiril...

Grozovit poplah v južnosrbski vasi Zagračanu

Beograd, 30. oktobra.

Bajke o vampirju in volkodlaku so prastare ter v zvezi z onimi o satanu, ki človeka obsede. Zlasti po južnosrbskih krajih se često ponavljajo več ali manj razburljive zgodbe, da vampir koga napade, ali pa se neviden ugnezdil v kaki hiši ter počenja tam vse mogoče. Preiskava dožene v največ primerih, da je izkoristil praznovorje kak prekanen zločinec, ki je ljudi na razne načine tako razburil, da se bežali iz hiš, ali pa da so mu drugače v svojem strahu omogočili tatinsko početje.

V vasi Zagračanu blizu Struge v Južni Srbiji je sedaj že teden dni na delu posebno hud vampir. Pojavil se je v hiši kmetu Ljute Lješa, ko so bili ravno pri kosilu. Posestnik Ljuta je pri vojakih in vodi domačijo njegova mlada žena. Pri obedu se je žena nenkrat začela močno

tresti in med tem je nekaj nerazumljivega mrmrala. Ko so ji drugi priskočili na pomoč, jim je dajala z roko znamenja, naj se odstranijo. Ko so tresljaji prenehali, je začudenim domačinom povedala, da jo je napadel vampir, katerega pa se je z zadnjimi močmi ubranila. V hiši je nastal strah, vsak se je bal o vampirju govoriti, najbolj pa so se vsi bali, kaj bo ponoči, kajti vampirji podnevi samo napovedujejo svoje usodopolne nočne obiske. Noč pa je mirno potekla in ker se tudi v prihodnjih dneh in nočeh ni nič zgodilo, so že vsi mislili, da se je mlada gospodinja z njimi pošalila.

Pred par dnevi pa je v obsejni Lješevi domačiji ob 9. zvečer nastal strahovit ropot. Po strehi je ropotalo kamenje, v kuhinji so se razbijali lonci, v veži so plesale metle, sekire, palice... Čez kake pol

ure pa je bil v hiši naenkrat zopet mir. Ropotanje je bilo tako močno, da so ga čuli tudi sosede, ki so se prihodnji večer oborožili in postavili na stražo pred Lješevo hišo. Kmalu po 9. so začeli psi strahovito lajati ter bežati na vse strani, potem pa je nastal v hiši zopet ropot, kakor prejšnjo noč. Zopet je udarjalo kamenje ob zid in ob streho, v hiši pa je rožljalo, ropotalo in tolklo vse, kar ni bilo pribita. Strašni ropot je prenehal šele proti jutru in tedaj so preplašeni domačini ugotovili, da je zmanjkala gospodinja v srebrna ura in gospodinjin uhan.

Potem je vampir par dni počival, ljudje so se že v vasi kolikor toliko pomirili, sedaj pa jih je še hujše razburil dogodek, ki se je zgodil pred par večeri. Pred Lješevo hišo je bil ob plotu privezan konj in ko so zvečer neki sosede prišli mimo, so na svoje veliko presenečenje opazili, da je konj ves sključen, kakor da bi se mučil pod silno pezo. Bil je ves prepoten in penast. Kmetje so takoj alarmirali vse vas, ker da se je strašni vampir spravil nad konja, ki ga je bil Lješa kupil od nedavno umrlega mešetarja Adema. Ta mešetar je bil med ljudstvom na slabem glasu in je sedaj vsa vas prestrašena, da se je povampiril. Po tem dogodku so mošeje in cerkve podnevi in ponoči polne in prestrašeni vaščani darujejo mnogo svete in kadila, da bi se rešili vampirskih napadov. Oblastva so bila o tem šele sedaj obveščena in je vse radovedno, kaj bo spravila na dan z vso vazo uvedena preiskava

Vzajemna pomoč šteje 15.037 članov

Ljubljana, 30. oktobra.

Občni zbor pomožne blaginje »Vzajemna pomoč« v Ljubljani se je vršil danes pod predsedstvom predsednika g. dr. Niko Zupaniča v prostorih gostilne »Pod lipo« na Borštnikovem trgu. Udeležili so se ga delegati iz vse dravske in tudi več delegatov iz savske banovine. »Vzajemna pomoč«, ki je bila ustanovljena pred tremi leti, si je pridobila v kratki dobi svojega obstoja velik ugled, saj je s precej velikimi zneski že pomagala mnogim, ki so podpre potrebni. Lepa udeležba na občnem zboru je dokazala, da uživa ta samopomoč v najširših plasteh veliko zaupanje.

Iz poročila ravnatelja Rudolfa Šinkovca posnemamo, da je »Vzajemna pomoč« v dobi svojega obstoja izplačala na posmrtnini 221.085 Din in to v 24 primerih ter 163.240 Din za doto v 23 primerih. V oddelku za doto in posmrtnino šteje danes »Vzajemna pomoč« 15.037 članov, kar je za njen kratak obstanek vsekakor veliko število.

Poleg drugih vprašanj, ki jih je občni zbor reševal, je bila na dnevnem redu tudi volitev novega predsednika razširitev starega načelstva. Za predsednika je bil ponovno izvoljen dr. Niko Zupanič, za podpredsednika pa kanonik Josip Šiška in ravnatelj Rudolf Šinkovec. Poleg njih so bili v odbor še izvoljeni g. Josip Logar, župnik v Zireh, Polc Slavko, Poljak Ivan in Ogrizek Avgust.

Film o vojnih grozotah

Ljubljana, 30. oktobra.

Danes je bila v kinu Matici kmetina predstava silnega nemškega filma »Zapadna fronta 1918« v režiji znanega, slovečega režiserja Pabsta. Prizori, ki nam jih kaže na platnu ta tehnično na visko se nahajajoči film, so tako pretresljivi in tako resnični, da pregrozijo gledalca do kosti in mozga. Odhod marškompanije, trepet matere, ki išče med vojaki svojega sina, sikanje in javkanje letelih granat in šrapnelov in njihove eksplozije, drdranje strojnice, padanje ranjenih in smrtno zadetih, zadnji kriki umirajočih in zasipanje celih gruč vajakov, vmes pa prizori, kako se vojaki zabavajo, in tudi sličice bede v zaledju — vse to gleda človek v pravcati kruti resničnosti pred seboj in v starih vojakih, ki so jim sikajoči glasovi težkih izstrelkov v tako neizbrisnem spominu, da jih morda ob hudih sanjah še zdaj bude iz spanja, se nehote dvigne nekaj starega, nekaj znanega, nekaj neizrazno in nepopisno obupnega.

Mogočno je prizor, ko iščejo štirje tovariši vojaški rešitve iz podrgete in zasutega oporišča. Enako silno vpliva prizor, ko pride vojak židane volje na dopust in tiho odpre vrata stanovanja, da bi presenetil svoje, saj že dve leti in devet dni ni bil doma. Tedaj stopi v spalnico in najde svojo mlado ženo v objemu z mladim moškim. Strašna je borba med dijakom in zamorcem, a najstrašnejši je prizor, ko se mlademu poročniku od grozot v bližini blaznimi očmi gleda nesrečnik v daljo in na ves glas kriči brez konca in kraja: »Hura, hura... Ko ga privedejo v bolnico, še samo javka z nerazločnimi živalskimi glasovi, pomešanimi z vpitjem ranjenih, stokanjem živčno bolnih, vzdihovanjem umirajočih in klepetanjem v vročici bloščatih nesrečnikov.

»Zapadna fronta 1918«, ki s svojo krutostjo dejanja glasno poziva ljudi k miru in prijateljstvu, bodo gotovo prišli gledati vsi Ljubljančani, saj to drži, da takega filma v Ljubljani še nismo imeli. Predvaja film ZKD v Matici in Idealu.

Ljudje, ki so bolni na želodčnih, ledvičnih in kamenih v mehurju, ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kisline in napadnih protina uravnavajo leno delovanje črevesa z uporabo naravne »Franz Josefove« vode. Može zdravniške prakse so se prepričali, da je »Franz Josefova« grenčica sigurno skrajno prizanesljivo delujoče salinično odvajalno sredstvo, tako da jo priporočajo tudi pri trebušnih kilah, natrganih danki in hipertrofiji prostate. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

V slovo zaslužnemu možu

Ljubljana, 29. oktobra.

Ivan Jurkovič, bivši strojevodja na kamniški železnici, se nam sedaj lahko smeje: doslužil je, pa so mu poslali odlok z M. S. brojem, da je upokojen.

Zvesto je služil železnici skoraj 42 let. Ni jih mnogo, ki bi vztrajali toliko časa v naporni in odgovorni službi. Kljub temu pa bi mu ne prisodil šest in pol križev. Rodil se je 8. avgusta 1866 v slavni zeljarski četrti Ljubljane, v Trnovem. Pa je prava ljubljanska sraka. Marljivost in vestnost sta mu bili prirojeni, zraven pa še dobra volja in sveži humor. Zato je pri ljubljani med svojimi stanovskimi tovariši in pri vseh številnih znanih. Oče je bil tudi železničar in sicer kmetnik na južnem kolodvoru. Ključavničarske obrti se je izučil v Ljubljani pri Tönniesu. Od tam je prišlo k železnici že mnogo strokovno odlično podkovane obrtniškega naraščaja. Kot mlad pomočnik je imel goldinar 30



krajcarjev dnevne mezde. To je bil v tistih dneh že lep zaslužek in so ga bili doleteli le dobri delavci. Pri železnici je nastopil službo 7. novembra 1889 kot ključavničar v kurilnici na gorenjskem kolodvoru. Predstojniki, od katerih je bil pod Avetrijlo le eden Slovenec, so ga v službo vedno cenili. Načelnikov je preslužil vseh skupaj deset. Leta 1897. je dosegel že poduradniški čin. Kot strojevodja je vozil večina po domačih progah državnih železnic, do Trbiča in Novega mesta. Po prevratu je vozil samo z iskrim kamniškim konjičkom, na katerega mu bodo počez hujale misli še dolgo na sprehodih po Tivoliju.

V srečnem zakonu sta s soprogo, vzgledno slovensko materjo, skrbno vzgojila četrto otroka, ki so že vsi preskrbljeni in zavzemajo ugledna mesta. Najstarejši sin Ivan je akademični kipar, stvaritelj Cankarjevega spomenika na Vrhniki, Stanko je rudarski uradnik v Bosni, Albert strojnik v litografiji, hči Ana pa je poročena s trgovcem. Soproga mu je umrla že pred 20 leti. Sedaj je poročen drugič.

Leta 1915. je prejel pohvalno priznanje za vestnost v službi, v naši državi pa leta 1929 zlato kolajno. Njegovi spomini so zelo zanimivi, saj so zvezani s številnimi dogodivljaji in izkustvi. Ko nas zapuša v službi, mu želimo tovariši, da bi včel pokojno še dolgo vrsto let ter da bi ga ohranila usoda njegovi družini čimveč in zdravega do skrajnih meja življenja.

Najstarejši človek v Jugoslaviji

Kragujevac, 25. oktobra.

Vemo, da pričakujete od nas, da bi vam kaj poročali o naši lepi se razvijajoči tukajšnji slovenski koloniji, toda to smo si prihranili za prvo priliko, ko se zberemo h kaki naši večji prireditvi, pa vas bomo tedaj obvestili o našem tukajšnjem domačem življenju. Danes naj vam sporočimo, da se naš po svojih velikih arzenalih in delavnicah svetovnoznani Kragujevac po naša tudi s še neko drugo posebnostjo, ki



je pač edina v naši državi in je gotovo tudi za druge kraje in države precej redka: v Kragujevacu imamo moža, ki šteje nič manj ko 123 let in bo tako menda pač najstarejši človek v naši državi.

Čiča Todor Grozdanović se je rodil leta 1808. v niški okolici, za časa prvega glasnika svobode srbskega naroda, Omega Jurja. V svojih mladih in moških letih se je bojeval na vseh mogočih bojiščih. Zena mu je darovala osem otrok, od katerih sta mu dva sina umrla že pred osemdesetimi leti. Trije sinovi so padli v svetovni vojni, trije otroci so pa še živi. Zena je umrla že pred davnimi leti, pa se ni več ženil drugič. Pravi, da ni mogel dobiti take, kakor si jo je želel.

Čiča Todor vse svoje življenje ni bil nikdar bolan in pravi, da še danes ne ve, kaj naj bi delal zdravnik pri njem. Ima sicer en sam zob, ali drugače da mu prav nič ne manjka. Sedaj so mu celo začeli rasti novi zobje. Samo noge niso več tako prožne, kakor so bile. Živi pa zelo preprosto in večinoma na prostem zraku. Poleti spi pod milim nebom, pozimi pa v »šupi«, ker

se mu zdi, da je v sobi vse premalo zraka. Poleti in pozimi se umiva z mrzlo vodo.

Spomin ima Čiča Todor prav dober in zna kaj zanimivo pripovedovati o vojnih dogodkih iz mladih dni. Današnje novosti pa mu nočejo prav v glavo, in aeroplan je zanj velika uganka. Rajši bi verjel, da je velik ptič, kakor da je stroj, ki prenaša ljudi in celo bombe. Todorov ded je živel 135 let, a v 130. so mu zrastle novi zobje. Babica pa je umrla v 127. letu. Čiča Todor je še tako čvrst in čil, da ju prav lahko dojde v njunih letih ali pa še celo prekos.

Deček žrtev neprevidnega ravnanja s puško

Raka, 30. oktobra.

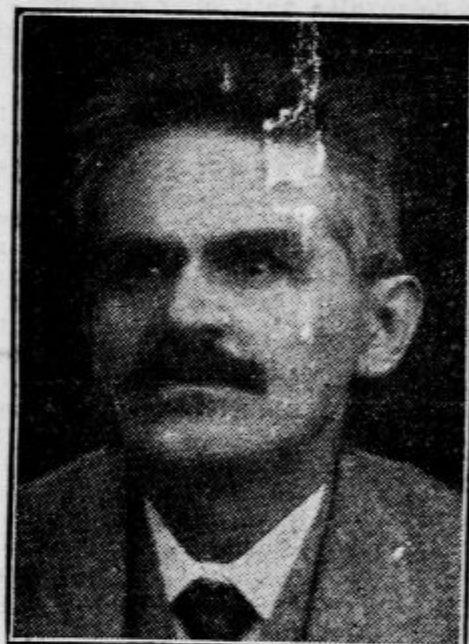
V torek se je pri Gorenjčevih v domači hiši slavila svatba. Veseli svatje gotovo niso pričakovali kake nesreče in tudi ne voglarjev, katerim so se že v nedeljo umaknili. Pa je že dolenski običaj ta, da fantje neradi opuste stare navade. Dostikrat se je ob enakih prilikah dogodilo, da je tekla kri. Zal je voglarjenje v torek iz same neprevidnosti zahtevalo nedolžno žrtev — devetletnega dečka.

Okrog 20. so se fantje približevali Gorenjčevi hiši, ki se nahaja na malem bregu. V tej družbi sta bila tudi posestnikova sinova Pevc in Ober Martin iz Dolge Rake. Slednji je dobil od Pevca nabasano vojaško karabinko, da bi z njo pri voglarjenju streljal. Stisnil je puško pod pazduho, s prstom pa je držal za jezice puške. Komaj je družba dospela v bližino Gorenjčeve hiše, pa je nesreča hotela, da je Oberč spodrsnilo, v tistem trenutku pa je tudi odjeknil strel. Svinčenka je bila usmerjena proti vratom Gorenjčeve hiše, kjer je stal 9letni Gorenjčev Matije. Zadet v glavo se je deček v hipu zgrudil ves oblit s krvjo na tla. Umirajočega dečka so prenesli med razburjene svate in poklicali takoj zdravnika, ki mu je nudil prvo pomoč, voglarji pa so pobegnili v zavesti, da je bil s tem tragičnim dogodkom konec veselo svatbe.

Storilec Ober Martin, ki je zakrivil nesrečo po neprevidnosti, je begal okrog vso noč, drugo jutro pa se je sam prijavil sodišču v Krškem.

Na Raki in v okolici je žalostna vest o smrti dečka, ki je podlegel poškodbi v sredo zjutraj, zbudila globoko sočustvanje z rodbino Gorenjčevih. Užaločeni rodbini tudi naše iskreno sožalje.

Anton Eržen †



mnogozaslužni šolnik, o čigar delovanju je »Jutro« pisalo pretekli četrtek. Umrl je v Mariboru v starosti 65 let.

Konec zakona med bratom in sestro

Veliki Bečkerek, 30. oktobra.

»Jutrovin« čitateljem je že znana zgodba o bratu in sestri, ki sta celih enajst let živela kot mož in žena v divjem zakonu, dokler ju ni njena lastna mati ovadila oblastvom ter sta naposled prišla pred bečkereško sodišče.

Erži Megyessy je bila v svojih mladih dneh zelo radodarna z ljubeznijo, ali zelo slaba mati. Rodila je menda šestnajst otrok raznim svojim ljubimcem, toda otroci so ji bila deveta briga in prepuščala jih je v preokro komurkoli. Pustila je otroka pri neznanjih in izginila. Koliko njenih otrok je še danes živih, menda niti sama ne ve. Vedela pa je za svojo hčer Julisko, ki je bila v dobri službi, in je tupatam prihajala k njej po podporo. Juliska pa se je pred enajstimi leti seznanila z nekim Aleksandrom Koppelom, ki je bil sicer nekaj let mlajši od nje, ali sta se prav dobro razumela in sta se odločila za skupno življenje. Iz te zveze se je rodilo dete, ki pa je bilo pravi skazek in je umrlo po porodu. Drugi otrok, deklica, je bil zdrav in je živ še danes.

Zgodilo pa se je, da se je po daljšem času oglašila zopet Erži pri svoji hčeri in spoznala v njenem »može« svojega sina, Juliskinega brata. Zahtevala je, da se nemudoma ločita. Juliska in Aleksander pa nista mogla prav verjeti materi, misleč, da mati trdi to le zato, da bi izsilila od nju večjo podporo. Toda starika je le yztrajala na svoji trditvi in ju, ker se nista hotela ločiti, ovadila oblastvom.

Na razpravi je bila zaslšana Erži, ki je izpovedala, da sta Juliska in Aleksander v resnici brat in sestra, da je Aleksander prav za prav ime Hilajlo in da je sin nekoga Janosa Arokija. Predsednik senata je sicer ugotovil iz maticnih knjig, da se je Aleksander, odnosno Mihažov oče imenoval Janos Karolyi, toda Erži je izjavila kar najodločneje, da v svojem življenju ni poznala nikakršnega Janosa Karolyia in da je Mihažov oče Janos Aroki. Državni pravdnik je poudarjal, da sta obtožena enajst let živela v divjem zakonu, dasi sta vedela, da sta brat in sestra, in imela celo dva otroka. Priznaval jima je mnoge olajševalne okoliščine, ali vendar zahteval, da ju sodišče obsodi.

Po daljšem posvetovanju je sodišče izreкло sodbo, s katero se Aleksander Koppel, odnosno Mihažov Megyessy obsoja na tri mesece, Juliska pa na polčetrni mesec zapora.

Za dame

Prekrasni plašči in obleke v največji izbiri

F. Lučič

Stritarjeva ulica

Za gospode

Suknje, raglani, obleke v prvovrstni izvršitvi in kvaliteti

Domače vesti

• Odlikovanje francoskega oficirja. S kraljevim ukazom je odlikovan z redom Jugoslovenske krone Lucien Rikebourg, francoski poročnik druge železniške sekcije. Rikebourg je po osvoboditvi na 15. junija 1919 do 20. junija 1920 bil od Francije deportiran za spoj naših železnic ter si je pridobil lepe zasluge za ureditev našega železniškega prometa.

• Službeno potovanje finančnega direktorja. Finančni direktor g. dr. Povale je službeno odpotoval v Beograd, zato izostane do vstetega 6. novembra običajno sprejemanje strank.

• Zadnje naročnike na knjige Vodnikov družbe, ki izidejo v kratkem, sprejema glavno poverništvo, knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani (Selenburgova ulica). In njena podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta 13.

• Spremembe v šolski službi. S kraljevim ukazom so na predlog ministra prosvete premeštrali: Slavko Vimpolšek, doslej profesor realne gimnazije v Leskovcu, na klasično gimnazijo v Ljubljani; Franc Grafenauer, doslej profesor v Skopju, na III. realno gimnazijo v Ljubljani; Upokojeni so srednješolski profesorji dr. Ljudevit Pivko, Anton Gvajc in Anton Kovačič — vsi v Mariboru.

• Zakon o ustroju vojske. Službene novine objavljajo zakon o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o ustroju vojske. V zakonu se govori najprej o rekrutiranjih, ki so ostali rekrutirani. Kar se tiče pogojev o napredovanju oficirjev se določa med drugim: Napredovanje oficirjev se vrši s kraljevim ukazom na predlog ministra vojske in mornarice, in sicer: prvič po staršinstvu — splošnem rangi — zaključno do čina podpolkovnika; drugič za višje čine od polkovnika po izbiri, pri čemer se daje prednost onim oficirjem istega čina ki imajo boljšo kvalifikacijo in volje za službo. Odslužiti se mora za napredovanje v činu podporočnik, in por. po 4 leta v činu kapetana 2. razreda 3 leta, v činu kapetana 1. razreda 3 leta, v činu majorja, podpolkovnika, polkovnika po 5 let, v činu brigadnega generala 4 leta. Plače ostanejo v glavnem iste kakor doslej. V prvi dražnjaški razred spadajo mesta Beograd-Zemun, Zagreb, Ljubljana, Novi Sad, Sarajevo, Split, Susak, Skoplje, Niš, Cetinje in Banjaluka. V ostala mesta so v drugem dražnjaškem razredu.

• Okrožni urad za zavarovanje delavcev. V Ljubljani razpisuje pri ekspozituri: ura da v Mariboru mesto pogodbenega zdravnika — specialista za zobne in ustne bolezni, z mesečnim prejemki 2000 Din. Prošnje naj se vložijo do 15. novembra pri okrožnem uradu v Ljubljani.

• Posedniki sadnih vrtov se opozarjajo na jesensko sajenje sadnega drevja. Ker je v začetku meseca novembra najprikladnejši čas za saditev sadnega drevja, se je za nabavo sadnih dreves in tozadnih brezplanih navodil obrniti takoj na Kmetijsko družbo v Ljubljani, Turjaški trg 3.

• Osrednji odbor SPD sporoča občinstvu, da so odprte in oskrbovane naslednje kočine: v Triglavskem pogorju: Erjavčeva koča na Vrščici in stara Aljaževa koča (slednja neoskrbovana). V Karavanah: Spodnja koča na Golici (ob sobotah nedeljah in praznikih ter dnevi pred prazniki). Valjavorjeva koča pod Stolom (stalo odprta in oskrbovana). V Kamniških planinah: Dom v Kamniški Bistrici, koča na Veliki planini in Dom na Krkvacu.

• Vsem državnim upokojencem v vednost. Od zanesljive strani smo doznali, da se bo pri nekaterih drž. upokojenih izplačilo mesečnih prejemkov 1. novembra za dva ali tri dni zakasnelo. Za vznemirjenje ni nobene potrebe.

• Društvo Socijalistična družba v Ljubljani je razpuščeno, ker že več let ne deluje in nima pogojev za pravn. obstoj.

• Trgovci, ki žele prevzeti zastopstvo inozemskih trgov, za našo državo, naj nemudoma javijo Zvezi trgovskih gremiljev za Slovenijo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica (Trgovski dom), svoj naslov in kakšne predmete bi prevzeli v zastopstvo od inozemskih trgov. Zveza potrebuje ta seznam nujno na osnovi sklepa dunajske konferenice izvoznih institutov.

• Darovi za stradalce. G. Ivan Orel je daroval 100 Din za Belo Kraljino namesto cvetja na grob tovarišu Carnelliju. Uradništvo mestne hranilnice Ljubljanske je darovalo 1000 Din za splošno akcijo v počastitev spomina pokojne ge. Mire Meškove. Za gladiolus je nakazal znesek 1000 Din Ljubljanskemu oblastnemu odboru Rdečega križa Rotary klub Ljubljana v počastitev spomina svojega nepozabnega in veleslužnega člana ter soustanovitelja, pokojnega Saša Kneza.

• Hrana namesto plače. V zvezi z akcijo za prizadeje pri suši v prvorški banovini je banska uprava omenjenj banovine odredila, da se bo hrana dajala kot plača za razna javna dela, in sicer po popisu, ki ga bodo sestavljali nadzorniki dela Javna dela se bodo izvajala po vseh občinah in bodo tudi hrane deležne vse občine.

• Kako bodo glasovali vohoveni. Ker zakon o volitvi narodnih poslancev ne določa načina glasovanja gluhozemih in ker je glasovanje javno, je bilo službeno objavljeno naslednje sporočilo: Zakon o volitvah narodnih poslancev ne določa specijalnega načina glasovanja gluhozemih, zato naj oni glasujejo tako, da bo na jasn način izražena njihova volja, za katerega kandidata glasujejo, kar spaja v oceno volilnega odbora v vsakem konkretnem primeru.

• Novi grobovi. V najlepši moški dobi se je moral posloviti od življenja advokat g. Miroslav Kvas iz Viješne gore, ki je večerjal v Ljubljani, kjer je zamenjal leka, podlegel kratki bolezni. Pokojnika, ki je bil star šele 33 let, je odlikoval simpatičen, miren značaj. Pravo je študiral v Zagrebu in kot advokat si je v Viješni gori ustvaril družinsko ognjišče, ko ga je usoda tako nepričakovano izgrala iz življenja. Pogreb bo jutri ob 11. izpred mrtvaške veže na Stari poti 2, k Sv. Križu. — V Mariboru je umrl od kapi zadet 73 letni zasebnik g. Herman Ott. Pogreb bo v ponedeljek ob 15. na mestnem pokopališču. Blag. pokojnik je bil tast restavraterja g. Majdiča. — V Zgornjem Radvanju je preminila v starosti 46 let posestnica Antonija Spolarčeva. Pokopljejo jo danes ob 17. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše lekreno sožalje!

• Nevarnost novega vinskega mošta. Iz Gornje Radgone nam pišejo: Tvrda Bouvier je nakupila precej vinskega mošta in napolnila kleti. V kletih, napolnjenih s sodi novega mošta, ki baš vre, se čuti močan strupeni vonj, ki je neznošen posebno v podzemskih nevarnih kletih. Ko je minilo sredo kletar tvekal Bouvier g. Jurko Marjo pregledoval vse kleti, bi bil skoro postal žrtev svojega poklica. Kontrolirali je hotel podzemno klet pri Sprangerjevi villi, ki jo ima navedena tvrda v najemu. Ko je odprl vrata in stopil v notranost kleti, je zaradi strupenih plinov začel izgubljati zavest. Zakričal je še parkrat na pomoč in se nato zgrudil na tla. Njegove klice so k sreči slišali stanovalci; v hiši in prihiteli pomoč. Na pomoč. Na Mce mesta je bil poklican zdravnik dr. Breznik, ki je nudi mlademu in marljivemu kletarju prvo pomoč.

• Huda nesreča. Iz Veržela nam poročajo: Nekateri člani gasilске družstva so bili oni dan zaposleni s sušenjem vodovodnih cevi brzgalne, ki so jih v to svrhu razpeljali po drevju. Pri tej priliki je g. K. Kuplen Martin, posestnik iz Veržela, izgubil ravnotežje in padel s 6 metrov visoke lestve na tla, kjer je obelzel nezavestno. Poklicani zdravnik je ugotovil težje notranje poškodbe posebno na hrbtnici. Kuplen je ostal za enkrat v domači oskrbi, vendar bo na priporočilo zdravnika moral iskati pomoč v bolnici. Stanje ponesrečenca je precej resno, ker se je bati komplikacij.

• Kot osumljen požara je bil aretiran od orožništva v občini Stanetincih pri Radenci brezposelni blapec 28 letni Jožef L. iz Salovec v Prekmurju, ki se je že dalje časa potikal v tujakštem okolju. Aretiranec je močno sumljiv, da je dne 24. aprila lani zažgal hišo Jožefa Jakliča v Saloveci in skušal zažgati nato še hišo Andraža Lajščka letotam. Osumljenec sicer zanika krivdo, vendar je bil pridržan v priporu, dokler ne dokaže svojega alibi.

• Za 50 dinarjev ubil človeka. Pri Ustikovni v okolici Poče je bil pretekel črtek izvršen krvav zločin. Spasilo Srdanovič je na cesti napadel Gligorija Kujundžića in ga z nožem okal tako, da je napadenec mrtev obelzel na mestu. Pri svoji žrtvi je našel le 50 Din. Za roparskim ubijalcem je bila izdana tiralcia.

• Ako vidite vsako leto dr. Černeter Poslovni koleder v pisarnah, kjer se polaga posebna važnost na točnost: v sodiščih, pri odvnetkih in notarjih, v denarnih zavodih in naprednih trgovcih, morete iz tega sklepati, da je samo ta Poslovni koleder za Vas. Din 30.— povsod v prodaji, v Ljubljani tudi v trgovini ročnih del in volne, Tomi Jager, Dvorni trg 1, poleg kina Matice.

• Obleke in klobuke kemico čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

VAŠE PLOŠČE

IN FILME

Vam razvijemo in kopiramo v 12 urah. Drogerija Kanč, Ljubljana

— Maribor.

Iz Ljubljane

u— Nesreča ljubljanskega bančnika na potovanju. Ravnatelj ljubljanskega Kreditnega zavoda g. Viktor Reich je izkoristil kratak dopust za potovanje po morju od Sušaka do Aten. Včeraj pa je prispela iz Aten v Ljubljano brozavka, da je g. Reicha zadela kap in so ga nemudoma prepeljali v neki atenski sanatorij, kjer se je g. ravnatelj stanje že izboljšalo in je upanje, da bo nesrečni udarec prebolel.

u— Smrt zaslužnega moža. Ob Zeleni jani št. 1. je umrl g. Matija Vidmar, posestnik in upokojeni sprevidatelj državnih železnic. Pokojnik je bil med svojimi tovarši železničarji ves čas svojega službovanja zelo čistan, pa tudi med drugimi sloji si je pridobil velik krog prijateljev. K večjemu počitku bo položen jutri ob 16.45 na pokopališču pri Sv. Križu. Vriega moža bodo vsi, ki so ga poznali, ohranili v najboljšem spominu, z rodbino pa delijo tugo zaradi njegove smrti.

u— Aktualno predavanje župana dr. Puca v društvu »Soča«. Popularna ljubljanska ljudska univerza društva »Soča«, ki si je v teku 11 let pridobila mnogo prijateljev in poslušalcev na rednih sobotnih predavanjih, odprta drevi 12 sezono. Društveni predsednik župan dr. Dinko Puc bo ob pol 21. v salonu pri »Levu« predaval: »O gospodarskih in političnih krizah drugo in pri nase. Na to za sodobnost zelo važno in zanimivo predavanje vabi odbor ne le vse člane amak tudi prijatelje društva, ki naj se v obilnem številu udeležijo nocojšnjega prosvetnega večera. Iz prijaznosti sodeluje po predavanju znameniti slovenski kvintet iz Ljubljane. Ker bo predavanje g. župana dr. Puca gotovo in upravičeno vabudilo mnogo zanimanja ter

se pričakuje obilen poset, se obiskovalci naprošajo za točnost.

u— Danes dve predstavi filma »Zapadna fronta 1918«. »Zapadna fronta« je napravila pri včerajšnji premjeri globok, nepozaben utis na gledalce Ljubljana že govori o tem filmu, vsak ga hoče videti. Vojna in vse grozote so predložene z naravno resničnostjo. Danes se bo predvajal film pri dveh predstavah in to ob 14.15 v Elitnem kinu Matiči ter ob 17.30 v kinu Ideal. Glede na veliko zanimanje za ta spored naj si vsak do omiši potrebne vstopnice že v predprodaji. Film je izdelan z nemškimi govorniki Cene so nizke.

u— Abonent v Elitnem kinu Matiči. Cenjeni abonent Elitnega kina Matice naj blagovolijo čimprej, najkasneje pa do vključno 3. novembra nabaviti vstopnice za novembrski abonma. Meseca novembra imajo abonent: poleg filma »Rop Mone« še sledeči program: velekomedijo »Deviški Jakob« (Felix Bessart), opereto »Carjeva ljubica« (Liane Haid, Walter Janssen), »Moja žena pustolovka« (Kätner, J. Rühman), prvi govoreči film svetovitega komika Maxa Pallenberga »Dobri grešniki« in slednjič salogra »Konto ljubezni« s Feliks Bressartom. Odlične spredel kot so ga imeli abonent in publika oktobra. Vabimo še druge državne namščence, da se poslužijo ugodnih znižanih cen in vstopijo v krog abonentov kina Matice. Informacije in nakup vstopnic v pisarni ravnateljstva kina.

u— Zalna svečanost na Suhem bajerju se bo vršila kakor običajno vsako leto 1. novembra ob 10 dopoldne.

u— Obisk in krašnje grobov. Včerajšnje ugodno vreme je omogočilo kratkiletem grobov, da so pohiteli k Sv. Križu izvrševati pletetno dolžnost. Promet je bil dopoldne zelo velik, posebno pa je začel naraščati dopoldne in se je zgoščeval na Marjinem trgu, kjer so bili avtomobili neprestano zasedeni. Ljudje so pač hitro izkoristili lepi dan, ker je popreje neprestano deževalo in so na pokopališču naglo uredili vsa okrasitvena dela. Čestilo dragih pokojnikov so z vso verno okrasili grobove, da so bili že do večera tako lepo okrašeni, da pokopališče tudi letos ne bo zaostajalo za drugimi leti.

u— Sokol i počasti tudi letos 1. novembra ob pol 2. popoldne spomin svojih umrlih članov. Hvaležnost do umrlih, ki so delali in živeli za Sokolstvo, nam velja, da jih ohranimo v trajnem spominu. Njih svetli vzorci naj vodijo in navdušujejo našo mlado sokolsko pokolenje. Zato bratsko vabimo vse naše članstvo in Sokolstvu naklonjeno občinstvo, da se udeleži 1. novembra ob pol 14. komemoracije za umrli v veliki dvorani na Taboru. Po končani počastitvi oddemo ob 14. k grobum umrlih članov.

u— Jezdni ošek Sokola Ljubljana obvešča tem potom vse člane, da se je po daljšem prestatku zopet pričelo z rednimi, jahalnimi vajami. Obenem poziva tudi vse člane bratskih sokolskih društev v Ljubljani, naj ako še kdo želi pristopiti, javi svoj pristop najkasneje do 7. novembra po katerem dnevu se nadaljuje prijave ne bodo več poštevale. Prijave je nasloviti na »Jezdni ošek Sokola Ljubljana«, Narodni dom z navedbo točnega naslova prijavitelca ali pa, da se vsak udeleži seje, ki bo 7. novembra v mali dvorani Narodnega doma ter na isti prijavi svoj pristop.

u— Umetnostna razstava kiparja Franceta Goršeta. Jutri v nedeljo ob 11. otvori v Jakopičevem paviljonu kipar France Gorše razstavo svojih del. Razstavilo bo okrog petdeset plastik in večje število risb in lesorezov. Razen del, ki so že bila razstavljena na mednarodni razstavi v Benetkah, v Trstu in drugod, bodo razstavljena večnoma nova dela. Umetniško vodstvo bo imel Rihard Jakopič.

u— Zastupljenje z oglikovnim dioksidom. Včeraj dopoldne je bila reševalna postaja pozvana na Stožice, kjer se je zasturpila 21 letna Anica Jamnikova. Vdihavala je oglikovni dioksid in so jo našli nezavestno. Prepeljali so jo v bolnico, kjer se vse dopoldne ni zavedla, popoldne se je pa njeno stanje izboljšalo. Tudi stanje 23 letne služkinje Julke Potočnikove, ki se je v četrtki zasturpila s plinom, je povoljno.

u— Indiskretno odprto pismo. Včerajšnja domača zabava pri meni je izpadla boljše kot sem pričakoval. Vse je bilo veselo, mnogo se je pisalo in pelo. Medtem t moram odkritostno, toda zaupno priznati, da je k temu mnogo pripomel gramofon in dobro izbrane plošče izposojene pri »Sla gerc, Aleksandrova 5.

u— Manufaktorno blago se še vedno prodaja po zelo nizkih cenah. Olga Šlibar. Stari trg 21.

u— S. O. Preporodi! Danes zvečer je v Trgovskem domu redna Preporodova ples na vaju. Vodi g. mojster Jenko Točnost! Zlasti novinci! Vljudno vabljeni.

u— Redna plesna vaja plesnega oddeska Ljubljanskega Sokola se bo vršila izjemoma v soboto v Narodnem domu. Začetek točno ob 20.

u— Plesna vaja na Taboru b odanes ob 20. Začetniki kakor običajno.

ANT. KRISPER

MESTNI TRG

ROKAVICE:

Din 15.—, Din 17.—

usnj. podložene damske: Din 55.—

usnj. podložene moške: Din 65.—

KATARJI,

KAŠELJ,

HRIPAVOST

Izginejo pri uporabi

gleichenberskega Konstantinovega

ali Emingeja vreica.

Skladišče, Maribor: M. Oset, Ljubljana: A. Šarabon. 12.864

Jutri

v nedeljo

dne 1. novembra

Berite!

Uživajte!

C. Schmidl:

Mesto mrtvih v ukatanu

vsebuje vse, kar vas more očarati:

Strastno ljubzensko zgodbo
Napete detektivske zapletljive
Prigode tihotapcev z alkoholom
Pravdane skrivnosti srednjeverških Indijancev
Krasne opise tropskih dežel

Naročite

„Jutro“

Ne zamudite začetka!

Iz Maribora

u— Generalni direktor državnih železnic v Mariboru. Z beograjskim brzovlakom je prispel včeraj v Maribor generalni direktor g. Svetlovič v spremstvu šefa prometa generalne direkcije g. Miloševića, ki sta nadzorovala posamezne železniške edince.

u— Prvič se bo pela opereta »Cirkuška princesa« na praznik Vseh svetnikov ob 20. Baletne točke bo absolvirali gledališki plesni zbor, sodeloval bo ves operetni ansambel.

u— Dobrodelno štetje na pokopališčih. Slovensko žensko društvo bo tudi letos pobiralo na dan Vseh svetnikov pri vseh na vsa pokopališča dinarske prispevke v počastitve pokojnikov. Dohodek se bo uporabil v prid počitniških naprav za slabotne otroke na Pohorju. Naj nihče ne odreže!

u— Krajevni odbor Rdečega križa na Pohorju priredi: danes ob 20 v dvorani g. Renceljnja gledališko predstavo žalostre »Domene«. Ker je čisti dobiček namenjen za prireditve letošnje šolske božičnice, vabi odbor na obilen poset. V ta namen se bodo pobirali tudi na dan Vseh svetnikov pri obeh vhodih magdalenskega pokopališča prostovoljni darovi.

u— Slovensna otvoritev strelšča pri Sv. Marjeti ob Pesnici je bila pred kratkim Lepe slavnosti so se udeležili tudi zastopniki oblastne streljaške družine, med njimi predsednik g. polkovnik Putniković. Slovensnost je zaključilo tekmovalno streljanje in so domači strelci dosegli že prav lepe uspehe.

u— Odbor vojnih oškodovancev v Mariboru naznanja vsem vojnim oškodovancem iz Primorja in Koroške, da nam je po g. ministru iz Slovenije pisemno obljubljeno, da bo rešitev naše vojne oškodovane prva naloga dne 8. novembra 1931. Izvoljenega parlamenta Zaradi tega poziva odbor vsekega vojnega oškodovanca, da se 8. novembra gotovo udeleži volitev in tako izvrši svojo dolžnost do domovine ter s tem tudi pripomore do končne rešitve našega perečega vprašanja.

u— Dve nezgodi. Hlapca Franca Repiča iz Kamnice je pri čiščenju mlade telice tako močno sunila, da je padel in si zlomil desno nogo pod koleno. — V Krčevini je na opozaki pol padla 38 letna šivilja Roza Šagi in si zlomila desno roko v zapetu. Oba ponesrečenca so prepeljali v splošno bolnico.

u— Prenajili se je. Na Vrčičah pri Zg. Kunzoti je naglo segel po steklenici, misleč da je žganje 24 letni Ivan Rat in se napil v steklenici je bila strupena tekočina. Iskati je moral pomoči v bolnici.

u— Vest ga je pekla, ker je ukradel neki posestnik na Klancu pri Doberni 850 Din. Zaradi tega se je sam prijavil policiji 33 letni brezposelni delavec Ivan Ramšak iz Ribnice na Pohorju in skesano priznal svoje delanje.

u— Kinematografske predstave. Grajski kino samo do vključno nedelje »Mamselle Nitouche« — Union kino do vključno nedelje »V tajni službi«.

Iz Celja

u— Nenadna smrt celjskega obrtnika. Včeraj jutraj je nenadoma umrl, zadet od srčne kapi, na svojem stanovanju Na okopih št. 5 ugledni krojaški mojster g. Josip Tomažič, etar šele 43 let. Simpatičnega in vedno zavednega narodnjaka in Sokola bomo ohranili v častnem spominu. Zalujočim naše iskreno sožalje!

u— Vijoliński virtuoz Karlo Rupel si je za svoj celjski koncert 4. novembra izbral zanimiv in lep spored, ki vsebuje znamenite skladbe, poleg Mozarta in Tartinija tudi slavna dela ruske in francoske glasbene literature. Izvaja na budi ena skladba Slavka Osterca. Vstopnice se dobe v predprodaji v knjigarni Gorčar & Leskovešek.

u— V ciklu sokolskih predavanj, ki jih prireja Sokolsko društvo v Celju, je v četrtek zvečer v polni risalnici meščanske šole predvaljal br. Jože Krenar, lastnik drogerije »Sanitas« in založnik fotograf-kih potrebščin, film o zletu celjske sokolske župe 28. in 29. junija t. l. v Celju. Film je br. Kramar nesebično in z znatnimi stroški izdelal sam ter je v navzočih iznova osvežil spomine na velika sokolska dneva. Predavanje je trajalo skoro celo uro in je vsestransko uspešno. — Prihodnji četrtek 5. novembra bo zdravnik br. dr. Jože Flajs v telovadnici mestne narodne šole ob pol 21. predaval »O prvi pomoči ob telovadnih neizgadah«. Predavanje bo praktičnega značaja in je udeležba za telovadno članstvo in naraščaj iz mesta obvezna. Predavanje bo dr. Flajs ponovil tudi v Sokolskem domu v Gaberju.

u— Celjski Primorci se bodo sestali v Narodnem domu v nedeljo 1. novembra ob 11 dopoldne. Razgovor bo o naših težkočah.

u— Prepoved točenja alkoholnih pijač. Na dan volitev narodnih poslancev za narodno skupščino, na dan pred volitvami in na dan po volitvah je prepovedano točiti ali kakorkoli dajati alkoholne pijače.

u— Nesreča in napad. Na cirkularski se je ponesrečil 47-letni žagar Rudolf Resner iz Konjic. Cirkularka mu je odrezala palec in prstanec desnice. — V nedeljo so napadli Anton Nežmah, Jožef Belej in Stefan Kitac v Gornji vas, občina Donač.

ka gora, 24 letnega sina posestnice Stefana Plavčaka z Lehnega, občina Donačka gora, in ga s koli in latami krepko obdelali po vsem telesu. Plavčak, ki ima zlasti hude rane na glavi in hrbtu, je moral (kakor Resner) poiskati zdravniško pomoč v celjski bolnici.

u— Mestni kino bo predvajal drevi ob pol 21. zvočni velofilmski »Atlantiki« s Fritzem Kortnerjem, Willyjem Fritschem in Francem Ledererjem v glavnih vlogah. Predigra zvočna enodejanka.

u— Nocoj bo redna plesna vaja trg. namščencev. Pridite vsi točno!

Iz Škofje Loke

u— Župna cerkev izročena namenu. V juniju letos je pričela škofjeloka stavebna tvrda Angela Molinarija z obnovitvenimi župne cerkve sv. Jakoba. Napornega dela je bilo veliko, ker so obnovili notranjost svetišča od sveda pa do tal, tako da je cerkev videti kakor na novo pozidana.

Znova so jo izročili svojemu namenu s svečanostmi, ki so se pričele v soboto zvečer. Kmalu po 19. uri se je razvil ob svrtažni gasilске godbe izpred špitalske cerkve dolg sprevod vernikov z monštranco, ki so jo prenesli v župno cerkev. Mesto je bilo razsvetljeno. V nedeljo je bila slovesna služba božja s propovedjo kanonika dr. Tomaža Kinarja. Ob tej priliki se je praznovala tudi 460 letnica obstoja loške cerkve. Preurejeno svetišče je kot arhitektonsko učinkovita stavba loškemu mestu v diko. Slikarski umetniki so vrnili slike svoji prvotnosti, marsikaj pa so dodali, a tako, da je skoz in skoz varovan umetniško-zgodovinski moment svetišča. Cerkev je mnogo pridobila z boljšo napeljavjo električne luči. Celo reflektorje so si omislili. Z orglami pa to pot še ni bilo nič.

u— Znižanje pristojbin. Javna sokolska knjižnica v Škofji Loki je znižala pristojbine za izposojanje knjig tako, da je najvišja izposojalнина za knjigo 1 Din. Obisk knjižnice, ki je dostopna tudi nečlanom društva, najtopleje priporočamo.

u— Davica se je pričela pojavljati med mladino, k sreči samo v posameznih primerih. Oboleli so nekateri otroci v Škofji Loki, v Pušlani in Godešcu. Nikakor pa ne moremo razumeti površnosti takih staršev, ki pri obolenju otroka za davico ne pokličejo takoj zdravnika!

Iz Kranja

u— Med narodom. Še mesec dni ni minilo, odkar je nastopil novo službeno mesto v Kranju sreski načelnik g. dr. Fran Ogrin. V tem kratkem času se je seznanil že po večini z vsemi občinskimi zastopi, ki so ga informirali o razmerah in aktualnih zadevah posameznih krajev. Pred dnevi je obiskal g. sreski načelnik eno izmed največjih naših občin, Stražišče. V šoli ga je pozdravil celotni občinski zastop z županom g. Bašarjem. V uvodni besedi je g. sreski načelnik tolmčal sedanje vzroke krize, ki pretresa ves svet, dokajni se je za ta kraj aktualnega vprašanja kmetov in delavcev in pojasnil smotre državne uprave. Posledno je poudarjal, da se je vsak do sedaj brigal le za svojo dobrobit, premalo smo se pa zavedali, da smo Jugoslovenci. Obrazloženo so bile nato želje in potrebe prebivalstva. Dekan g. Šarc je poudarjal potrebo starostnega zavarovanja delavstva, g. župan pa je poročal o vodovodu, ki ga nameravajo v kratkem zgraditi. Bilo je še več drugih želja, ki so jih iznesli posamezni odborniki. G. sreski načelnik je z zanimanjem sledil izvajanjem in dal nato še nekatera pojasnila. S pozivom k vzajemnemu delovanju vseh se je ta lepi sestanek zaključil.

u— Češka beseda v Kranju priredi v soboto ob 7. zvečer v hotelu »Jelen« prvi lutkovno igr. »Gašperček razbojnik« za otroke in odrasle.

Iz Tehovca

u— Preklicano predavanje. Predavanje, ki bi se imelo vršiti danes v Sokolskem domu, je zaradi nepredvidenih zaprek položeno na 28. november.

u— Kino Sokol predvaja drevi ob 20. zvočni film »Dva svetova« in Foxov tednik.

Naznanilo.

Naznanjam svojim cenjenim naročnikom, da sem se preselil v Selenburgovo ulico 7/I. (Jadranska banka). Krojaški atelje Sušnik 12872

Hotel „Bellevue“

Naznanjam cenjenim gostom, da bo restavracija tudi čez zimo ob sobotah, nedeljah in praznikih v polnem obratu odprta. Ostale dneve, počenši z novembrom, pa le po naročilu za večje družbe, večerje, bankete, sestanke itd.

Vsako soboto in nedeljo domače kolone, krvave in jetrne klobase, pečnice itd. Iz

Damske plašče zastoni

Vam ne moremo dati, pač pa jih prodajamo po neverjetno nizkih cenah, in sicer po Din 350.— do Din 650.—. Oglejte si plašče v izložbah v Selenburgovi ulici števil. 1 in v Prešernovi ulici števil. 54. — Najfinjša izdelava, velikanska izbora.

JOSIP IVANČIČ, Prešernova ulica števil. 54.

2. Jesenic

Velik javni volilni shod bo v nedeljo 1. novembra ob 11 dopoldne v dvorani kina »Radia« na Jesenicah. Na shodu bodo poročali minister g. dr. Albert Kramer, sreski kandidat g. Ivan Mohorič in sreski kandidat za kranjski okraj župnik g. Janko Barle. Na shod so vabljeni vsi volilci iz Jesenic in okolice!

Zelesničarski volilni sestanek za razdvojni srez. Dares po prihodu vseh volilcev ob 18.30 v gostilni g. Tancarja volilni sestanek zelesničarjev. Da se odločijo, kateremu kandidatu naj dajo svoje glasove. Na sestanku bo govoril kandidat g. Mohorič. Ker ima bohinjska in kranjskogorska proglačenost pravice na povratku, je pričakovati velike udeležbe. Zelesničarji, pridite!

Olepevalno društvo na Jesenicah priredi v nedeljo ob 20. v šolski telodavnici dramo »Vrtinica«. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo nučnih reči, se pričakuje obilne udeležbe meščanstva.

Kino Radio predvaja velesentimentalni film »Roman male Inge« ali »Priznava« s d. Kletic. Predstavi sta danes in v nedeljo ob 8. zvečer.

Iz Krškega

Zbiranje darov. Akcija za zbiranje darov za kraje, ki so bili po letošnjih elementarnih katastrofah hudo prizadeti, je v Krškem prevzelo vodstvo Rdečega križa v zvezi z občinsko upravo. Pozivamo vse meščane in okolice, da s prispevki omogočijo, da akcija čim bolje uspe.

Kr— Za snago. Ker se dogaja, da nekateri stanovanjci v mestu in okolici vseh življajo vodo in medsebojne odpadke na ceste, kar je v tuskoprometnem in higijenskem pogledu skrajno škodljivo, se poziva vsi, da na snago pazijo. Tako nedopustna onesnaženja naj se takoj prijavijo oblastem. Posebna pozornost naj se posveti tudi tistim, ki po opravih v jutranjih urah ponesnažijo ceste v bližnji okolici hiš ali celo hiše same; takoj dejanja so strogo kazniv. Meščani kakor okolice naj pozdravljajo odločne ukrepe, ki bodo gotovo omejili ponesnaženja v bližnji okolici cerkve in šole, kar se je doslej redno dogajalo posebno ob nedeljskih jutrih. Občine in cerkev oblasti naj poskrbe za potrebna zahoda.

Iz Ptuj

Volilni shodi bodo danes v soboto ob 19. v Središču, v ponedeljek ob 7. uri zjutraj pri Sv. Miklavžu, ob 17. na Ptujski gori; tudi za občine Majšperk in Sv. Lovrenca, v torek ob 17. v Dornavi, v sredo ob 17. v Ivanjovcih in v četrtek ob 18. v Ormožu. Na shodih bo poročal g. Lovro Petrovar.

Poroča. V minoriteti cerkvi sta se poročila g. Rudolf Kraker, prokurist trdke Sadnik & Kraker, in gđ. Uta Matznowa, profesorica. Bilo srečno!

V Ptuj vseeno ne bomo ostali brez gledaliških predstav. Kakor doznamo, se je odločilo Dramatično društvo finančno podpirati posamezna gostovanja Narodnega gledališča iz Maribora, ki se bodo vršila od časa do časa. Zeleti bi bilo, da Dramatično društvo skuša pridobiti tudi člane Narodnega gledališča v Ljubljani za gostovanja v Ptuj.

Vse je hotelo v Pariz! Predavanje o kolonialni razstavi v Parizu je bilo zelo dobro obiskano. Je pa bilo tudi predavanje, ki nam ga je priredil Francoski krožek po g. Rey. Direktorju arheološke misije v Albaniji res vseskozi zanimivo. G. direktor nas je popeljal na kolonialno razstavo in nam prikazoval v slikah kulture posameznih kolonij, stavbeni slog, industrijo, trgovino itd. Škoda, da ni stival Francoski krožek g. direktorju prevajalca na razpolago, ker mnogi še ne obvladajo francoskega jezika. Po predavanju se je vršil v Narodnem domu družabni večer. G. Rey si je ogledal zgodovinske zanimivosti mesta Obiskal je tudi grad g. grofa Herbersteina in naš muzej.

Ptužani smo imeli pričko, da smo bili za cenen denar vsaj za kratek čas v Parizu. Zelim si še več slinovit predavanja! Iz sodne dvorane. Zaradi tatvine je bil 23. t. m. obsojen pogojno za 1 leto na 14 dni strogega zapora delavec Anton L., ker je v oktobru 1930 ukradel v Cvetkovcih pri regulaciji Pesnice 12 hlodov in dve »kozice«. Zagovarjal se je, da ni vedel, čeprav je les in da je bilo bolje, da ga je vzal on, kakor pa voda. Zaradi prestopa zoper varnost življenja sta bila obsojena

Elitni

Kino Matica

Samo še danes in jutri poje naš ljubljencec

WILLY FORST

najnovejši popevke in šlagerje

Roberta Stolza

iz najnovejšega filma

Rop

Mone

Lise

Krasna muzika, melodije in šlagerji, kateri bodo čez noč osvojili srca vse Ljubljane!

Najnovejši Foxov tedenik

Predstave ob 4., 1/8. in 9. 1/4 uri

Tel.

2124.

Maske pa so bile do podrobnosti izdelane. Se pač zna uveljaviti: spretna roka g. Nosana igra se je ponovila v nedeljo 25. t. m. in so bili gledalci zadovoljni kakor posetniki premijere

Iz Slovenske Bistrice

ob— Izdatki za osnovne šole. Proračunska seja krajevnega šolskega odbora v Slovenski Bistrici se je vršila 15. t. m. Med drugim se je sklenilo naprositi pristojno oblast, da razširi deško osnovno šolo z uvedbo 6. razreda, ki je glede na izredno visoko število otrok in tesnobo prostorov nujno potreben. Iz blaginjskega prebivalstva za tekoče leto se bo dobavil šolski radio-aparat. Deška osnovna šola ima 5 razredov v 5 učnih sobah z 259 učenci. Dekliška osnovna šola je 4-razredna, a ima samo 4 učilnice z 245 učenkami. Na obeh šolah so torej vsolani 504 učenci. Pri sestavi proračuna je šolski odbor upošteval hude gospodarske prilike davkoplačevalcev in se je omejil le na najnujnejše izdatke. Stavbišče za projektirano novo šolo je namreč že kupljeno za znesek 88.168 Din in meri 1 ha 10 arov. Celotni proračun za leto 1932 znaša 119.500 Din in je za okrog 20.000 Din manjši kakor v tekočem letu. Od tega znaša plača mestna občina sama 66.442 Din, ostanki pa po davčni moči občine Zgornja Bistrica, Čigonca, Spodnja Nova vas, Sentovec, Kovača vas, Ritoznj, Spodnja Ložnica, Tinje in Smartno.

Iz Slovenjgradca

ag— Ljubimkanec. Arturja Schnitzlerja uprizori dramatični odsek Sokola na nedeljo 15. novembra.

Iz Šoštanj

št— Esperanto. Pristasi mednarodnega jezika, ki so imeli že lani pri nas svoj prvi tečaj, so se letos odločili nadaljevati z učenjem tega naraščajočega mednarodnega občevelnega jezika. Prvi letošnji sestanek je bil pri Tuterju 24. t. m. Poučeval bo tudi letošnji zimo tajnik celjskega esperantskega kluba g. Alojz Čepel.

št— Kolavdacija vodovoda. V ponedeljek se je vršila glavna, končna veljavna kolavdacija našega, pred letom dograjenega vodovoda. V tem času je naraslo število odjemalcev že na 107, nekaj jih je pa še prijavljenih. V enem letu smo se blagodat vodovoda že na moč privadili, posebno velja to poudariti za prehranjevalne in gostilniškatne obrtnike, ki so se le z upeljavo vodovoda mogli svoje obrtnice obratovati zares povsem moderno in higijensko. Vodovod je stal 1.838.000 Din, zgradilo ga je pa stavbno podjetje Union iz Beograda, ki je napravilo vodovode tudi v Laštem, Vranjem in Hrastniku. Kolavdacijska komisija je vodovod razen malih izjem odobrila.

GOSPODARSTVO

Neznatna pasivnost naše trgovinske bilance v septembru

Generalna direkcija carin je pravkar objavila podatke o našem uvozu v mesecu septembru tako da nam je mogoče na podlagi že objavljenih števil o izvozu pregledati najnovejši razvoj naše trgovinske bilance.

V septembru smo uvozili 94.157 ton (lani v septembru 137.108 ton) v vrednosti 42,3 milijona Din nasproti 64,2 milijona Din v lanskem oktobru, tako da znaša po vrednosti nazadovanje uvoza 206,9 milijona Din ali 31,9 odst. Ker smo v septembru izvozili za 430,6 milijona Din, je bila torej naša trgovinska bilanca v tem mesecu pasivna le za 11,7 milijona Din, dočim je lani v istem mesecu znašala pasivnost 899 milijona Din.

Gibanje naše trgovinske bilance je razvidno iz naslednje primerjave (v milijonih Din):

	Izvoz	Uvoz	Razlika
prvo četrtletje	1159,1	1341,8	- 182,7
drugo "	1156,7	1239,8	- 83,1
jujij	351,3	388,1	- 36,8
avgust	569,4	368,8	+ 195,6
september	430,6	442,3	- 11,7

jan. - sept. 1931 3682,1 3800,8 - 118,7
" " 1930 5004,8 5276,6 - 271,8
" " 1929 5337,7 5625,2 - 287,5
" " 1928 4569,9 5757,9 - 1188,0

Pasivnost naše trgovinske bilance za prva tri četrtletja tekočega leta znaša navzlic občutnemu nazadovanju izvoza komaj 118,7 milijona Din, dočim je bila v prejšnjih letih precej večja, zlasti v letu 1928, ko je znašala več kakor 1 milijardo Din. Za oktobrsko bilanco je značilno, da je pasivnost malenkostna navzile temu, da se je uvoz nasproti prejšnjim mesecem dvignil. Od aprila sem je bil september edini mesec, v katerem je uvoz prekorščil mejo 400 milijonov Din.

Glavni predmeti našega uvoza v septembru so bili: bombaži (9,6 milijona Din), bombažna predvoda (31,9), bombažne tkanine (45,3), volna (2,2), volneno predvoda (7,2), volnene tkanine (34,1), svileno predvoda (5,5), svilene tkanine (5,2), železo (7,5), pločevina (7,9), cevi (6,1), železniški material (2,6), razni izdelki iz železa (24,9), stroji in aparati (25,2), elektrotehniški predmeti (16,5), prevozna sredstva (4,7), promog (9,4), čevlji (3,7), steklo (4,9), sirova barva (7,5), riž (3,3) in oljni plodovi (6,2).

Sistem gospodarstva po načrtu

Berlinska trgovska visoka šola je v sredo slavila 25letnico svojega obstoja in dolovanja. Ob tej priliki je imel novi rektor prof. dr. Bonn velik govor o sistemu gospodarstva po načrtu, ki je v gospodarskih krogih vzbudila veliko pozornost. Ker gre za načelno vprašanje, ki je trenutno v vsej Evropi zelo aktualno, navajamo v naslednjem nekaj misli iz tega značilnega govora.

Posamezniki, ki morajo v današnjem gospodarskem življenju na odgovornih mestih odločati, gospodarski voditelji niso več v svojih ukrepih prosti, temveč so vezani na gospodarska dejstva in gospodarske pojave, ki jih niso sami ustvarili in jih tudi ne morejo spremeniti. Po znakih sodišč, bi blovek kmalu delal, da ni več mesta za vodilne osebnosti in zdaj se da o gospodarski voditelji sploh reči, da drugi strani pa mlada generacija ne vidi, da so današnji svetovni gospodarski pretresali posledica štiriletno svetovne vojne in že 13 let trajajoče gospodarske vojne. Mnogi ne spoznavajo, da sedanja kriza ni nikakr kriza prešlih sil, temveč kriza vsanega gospodarstva.

stva po načrtu, ki se da najbolje označiti kot izhajajoče gospodarstvo po načrtu, in ki ovira ozdravljenje naših v svojih tvorbah.

Računati moramo seveda s tem, da bodo pripomočki za izvajanje gospodarstva po načrtu narasli, ne pa da bodo nadovali. Dokler bo kapitalizem smatral dobičake kot privalno zadevo, izgube pa bo hotel odvaliti na druge, ne bo mogel preprečiti novega poseganja države v gospodarstvo. Opustošenja, ki jih je povzročilo šepajoče gospodarstvo po načrtu v gospodarskem življenju, so najbolj prizadela neodvisnega trgovca. Slika trgovca, ki mu je poštenost in zaupanje nad vse, je dedičem inflacionistične dobe ostala le še kot senca.

Čim bolj se gospodarstvo urejuje po načrtu, tem bolj se združuje z gospodarsko politiko. Razvoj gospodarstva po načrtu zahteva ogromno mero teoretskega in gospodarsko znanstvenega razumevanja. Za vsak gospodarski načrt je pozaj, da oni, ki ga izvajajo, pravilno spoznavajo medsebojni odvisnost in povezanost vseh gospodarskih elementov. Zato gospodarstva po načrtu ne moremo izvajati z brutalno energijo, temveč le z razumom in preudarnostjo. Potrebni so torej organi, ki gospodarsko stanje in gospodarski razvoj v celoti spoznavajo in ki znajo vse pojave tudi pravilno tolmačiti. Gospodarstvo po načrtu je dele teorije, zato ne zahteva morda manj razumevanja; gospodarskih teorij kakor sistem proste konkurence. Obvarovano bo pred katastrofami le tedaj, če ga bodo izvajali ljudje, ki vzdržujejo v sebi praktično znanje in popolno teoretsko izobrazbo, ki bodo onemogočili vpliv diletanov in interesentov, zlasti pa če jim bo v novem sistemu uspelo rešiti duh trgovske iniciative.

Ureditev trga za privatni eskompt v Zagrebu. Upravni odbor zagrebske borze je na svoji seji 28. t. m. soglasno sklenil, da predloži borzemu svetu v odobritev dopolnitev uzance, ki se nanaša na trgovanje z menicami na borzi. V svojem komuniqueju poudarja uprava borze, da ta sklep nima nikake protibankarske tendence. Gre le za organizacijo trgovanja menic na zagrebski borzi v cilju, da se dovedejo zopet v cirkulacijo denarni zneski, ki ležijo tesaurirani na čemer so gotovo zainteresirani tudi vsi denarni zavodi.

Nove meštarine na ljubljanski borzi. Borzni svet ljubljanske borze je na svoji seji v četrtek sklenil, da se počeniš s 1. novembrom t. l. računajo naslednje meštarine: Za devize in valute: a) za vse nakupe, prodaje in kompenzacije 0,5‰; b) minimalna meštarina 5 Din; za efekte: a) za dolarske papirje z 1‰; b) za državne papirje, obveznice in zaloznice s 1/4‰; c) za delnice z 2‰ od tečajne protivrednosti; d) najmanjša meštarina 5 Din.

Pred novimi omejitvami uvoza živine v Avstrijo. V četrtek je posebni parlamentarni odbor razpravljal o načrtu zakona, s katerim se ima ustanoviti poseben centralni urad za uvoz živine (Viehverkehrsstelle). Po besedilu zakonskega načrta je dogon živine na trg dovoljen le z dovoljenjem tega urada. Dogon inozemske živine pri tem ne sme biti tako velik, da bi kvarno vplival na ceno.

Čvrstejša tendenca na svetovnem žitnem trgu. Kakor smo pred tedni poročali, je v Chicagu cena pšenice po dolgih mesecih prvikrat zopet prekorščila mejo 50 centov za bušel. Od tedaj pa so se tečaji na svetovnih žitnih borzah dalje popravili. Zadnje dni je decembarska pšenica v Chicagu dosegla že tečaj 57,65 centa nasproti 50,12 sredi marca. V Winnipegu (Kanada) pa se je letošnja ušaja pšenice za oktober popravil od 54,87 na 62,25 centa. Tudi riž se je v ceni dvignil tako v Chicagu (od 39 na 42) kakor tudi v Winnipegu (od 34,50 na 41). To pobojšanje st-

tuacije na mednarodnem trgu je deloma posledica večjih nakupov inozemskih držav, deloma pa je v zvezi s spekulativnim nakupi. Spekulacija računa, da se bo zaloge v Ameriki do nove kampanje vendar občutneje zmanjšale in da tudi Rusija ne bo mogla v znatnejši meri izvažati.

Oslabitev švicarskega franka. Silen dotok kapitala v Švico je pred meseci povzročil, da se je švicarski frank mednarodno znatno dvignil nad pariteto. Zadnji teden pa opazamo, da ta prekomerna čvrstost popušča, kar je brez dvoma v zvezi z zopetnim pomirjenjem v mednarodnem gibanju kapitala. Oslabitev švicarskega franka se kaže predvsem v višjih tečajih zlatih deviz v Curihu, ki pa so seveda še vedno pod pariteto. Deviza New York se je od pretekle srede okrepila v Curihu od 509,87 na 513,25, deviza Pariz od 20,0875 na 20,20 deviza Amsterdam na od 26,90 na 20,20.

Oddaja sgradbe pločevinskih barak se bo vršila potom ofertne licitacije 15. novembra pri inženjskem oddelku komande savske divizijske oblasti v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji pa pri omenjenem oddelku.)

Oddaja zakupa kolodvorske restavracije na postaji Ljubljana glavni kolodvor se bo vršila potom licitacije 14. novembra pri direkciji državnih železnic v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI.)

Dobave. Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 6. novembra ponudbe glede dobave 1000 kg ieklene pocinkane žice, 100 kg bločnih verz, 30 kg bločne žice, 200 m kablja in 5 komadov kompletnih svetiljk za predstavnice. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 12. novembra ponudbe glede dobave spirarnih sredstev, 100 komadov karbidnih svetilk, 1 anarata za mazanje s cilindričnim oljem, 150 steklenic sidola, 100 zavrtkov siraksa, raznega usnja, odhodkov od usnja, platna itd. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 2. novembra ponudbe glede dobave 100 kg črne mehke železne žice, 200 m rečnega gramozja, 15 komadov resid - peres, 100 komadov malih peres za pisavo in 2 zavrtka prozornega platna: do 9. novembra pa glede dobave železa, žične vrvi in 1200 kg vulkanskega olja. Direkcija državne železarnice Vreše sprejema do 4. novembra ponudbe glede pocinkane pločevine: do 11. novembra glede dobave bakrene žice za dinam, 20.000 kg katrana, 1000 kg mase za izoliranje parnih kotlov, Thermoelementov itd.; do 18. novembra pa glede dobave kompletnih kontrolnih ur. Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 9. novembra ponudbe glede dobave 55 zavrtkov žebnikov za podkovanje in 500 komadov kovinskih žaglic. Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 12. novembra ponudbe glede dobave raznega pisarniškega materiala. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

Borze

30. oktobra.

Na ljubljanski borzi so tudi danes ostali tečaji deviz skoro nespremenjeni. Vidneje se je dvignila deviza New York v zvezi s mednarodno okrenitvijo dolarja. Tudi devizi Ruselji in Trst sta se za malenkost dvignili.

Na zagrebskem efektinem tržišču je vojna škoda danes nekoliko popustila. Trgovala se je za aranžma in kaso po 278 — 290. Blairovo posojilo je nadalje čvrsto in notira 71/60 — 63 (včeraj 62 — 65), 81/60 pa 69 do 70 (včeraj 66 — 67) brez prometa. Du zaključkov na je prišlo v begluških obveznicah po 42,25 — 43.

Derize

Ljubljana. Amsterdam 2273,78 — 2280,62. Brusel: 786,49 — 788,85. Curih 1098,45 — 1101,75. London 214,89 — 222,39. New York 5624,01 — 5641,01. Pariz 222 — 222,66. Praha 165,86 — 166,36. Trst 288,52 — 294,52.

Zagreb. Amsterdam 2273,78 — 2280,62. Brusel: 786,49 — 788,85. London 214,89 do 215,71. Milan 288,52 — 289,42. New York kabel 5635,01 — 5652,01. New York ček 5624,01 — 5631,01. Pariz 222 — 222,66. Praha 165,86 — 166,36. Curih 1098,45 do 1101,75.

Curih. Beograd 9,05. Pariz 20,20. London 19,85. New York 513,25. Brusel 71,60. Milan 26,425. Madrid 45,70. Amsterdam 207,20. Berlin 121,25. Stockholm 113,50. Oslo 110,75. København 111,50. Sofija 3,72. Praha 15,18. Varšava 57,40. Budimpešta 90,025. Bukarešta 30,7.

Effekti

Ljubljana. 81/60 Blair 71 bl, 71/60 Blair 63 bl, Celjska 150 den., Kreditni zavod 195 den., Stavbna 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma in kasa 276 — 278, za december 295 bl., investicijsko 64 — 65,50, agrarne 88 bl., 61/60 beguške 42,25 — 43, 71/60 Blair 60 — 63, 81/60 Blair 66 — 70, 71/60 Drž. blip. banka 64 den.

Beograd. Vojna škoda 273, 275, 276 zaklj., za november 276 zaklj., investicijsko 67 bl., 61/60 beguške 43,75, 44 zaklj., 71/60 Blair 61,50 zaklj., 71/60 Drž. hipotek. banka 66 zaklj., Narodna banka 4900 bl.

Blagovna tržišča

21 TO

+ Budimpeštanska terminska borza (30. t. m.). Tendence ustaljena; promet: 10.08, za pšenico: za december 10,06 — 10,08, za mare 11,18 — 11,20; riž: za mare 12,60 do 12,63; koruza: za maj 13,26 — 13,30.

+ Novosadska blagovna borza (30. t. m.). Tendence nespremenjene. Promet: 24 vagonov. Pšenica: dolnjebaška, 79 kg težka 235 zaključek; poljska, 80 kg 250 zaključek. Oves: sremski, slavonski 130 — 132,5. Ječmen: baški, sremski, 63/64 kg 120 — 125. Koruza: baška stara 99 — 101; gornjebaška 98 — 97,5; južnobaška, slavonska 90 do 92,5. Sremska, Indija 99 — 101; sremska Sid 101 — 103; baška nova umetno sušena 78 — 80; sremska nova sušena 79 do 81; banaška nova sušena 71 — 73. Moka: baška, banatska 30c in 30c 355 — 375; 30c 335 — 355; 30c 300 — 310; 30c 250 — 260; 30c 190 — 200; 30c 122,5 — 127,5.

L. N. Tolsteja nesmrtni roman

Ostajenje

Predstave ob 4., 1/8. in 9. zvečer

Zvočni kino Ideal



Državna razredna loterija

ZREBANJE 1. razreda XXIII. kola

19. in 20. novembra 1933.

7 premij! 50.000 dobitkovi!

Cena srečki:

1/1 srečka
Din 200.-

1/2 srečke
Din 100.-

1/4 srečke
Din 50.-

Strogo solidna, točna in diskretna postrežba!

Opozarjamo, da ne prodajamo srečk po agentih, preprodajalcih ali po raznih trafikah, temveč le neposredno, in to v naših prostorih. 12830

Bankovno komanditno društvo

A. R. FINIDRUG, ZAGREB

ILICA 15. GAJEVA ULICA 8.

BEograd

Knez Mihajlova ul. 47.

+ Somborska blagovna borza (30. t. m.). Tendence za žito nespremenjene. Promet: 112 vagonov. — Ječmen: baški, sremski, 63/64 kg 120 — 125. Koruza: baška, nova, za december — januar 64 — 66; za mare — april 79 — 81; umetno sušena za oktober — december 77,50 — 80. Oves: baški in sremski 127,50 — 132,50. Moka: baška 30c in 30c 355 — 375; 30c 335 — 355; 30c 300 — 310; 30c 250 — 265; 30c 190 — 205; 30c 130 — 140. Otrubi: 85 — 90. Fižol: baški uzančni 195 — 200.

ZIVINA

+ Mariborski svinjski sejem. Na včerajšnji svinjski sejem so pripeljali 247 svinj. Mladj prašiči, stari 5 do 6 tednov, so bili po 40 — 45 Din, 7 do 9 tednov po 70 — 100 Din, 3 do 4 mesece stari 140 — 250 Din, 5 do 7 mesece stari 300 — 400 Din, 8 do 10 mesece stari 450 — 500 Din in leto dni stari 550 — 700 Din. Kilogram žive teže so prodajali po 5,50 — 7 Din, mrle teže pa po 9 — 10 Din. Prodanih je bilo 120 svinj.

Ni

KULTURNI PREGLED

Obisk pri profesorju Vurniku

Jugoslovenska arhitektura v Berlinu — Nemško priznanje — Kako je prišlo do razstave — Težnje sodobne arhitekture — Problemi gradnje naselij

Letos je bila v Berlinu velika razstava za stanovanjsko kulturo in gradnjo mest. — ena največjih izložb te vrste v novejšem času. Na tej »Deutsche Bau-Ausstellung«, ki je bila prava revija sodobne arhitekture, je imela tudi Jugoslavija dostojen prostor. Zaslugi za to gre prvenstveno profesorju arhitekturi na ljubljanski tehniški g. arh. Ivanu Vurniku, ki je s svojimi modeli in načrti izpolnil povelje Jugoslaviji določenega prostora in ki je pred očmi tujega sveta najuspešnejše reprezentativno sodobnost in umetniško višino naše arhitekture. Če se ne bi on toliko zavedel za jugoslovensko udeležbo na tej veliki razstavi in v to zastavil tudi svojih osebnih zvez, bi po vsej verjetnosti Jugoslavija obveljala kot zaostala država v arhitekturi. (A udeležilo so se Danes, Estonska, Finska itd.).

V septembarskem zvezku znane nemške revije »Wasmuths Monatshefte — Baukunst und Städtebau« je izšel članek z naslovom »Junge Baukunst in Jugoslawien« in spodnjim naslovom »Aus Professor Ivan Vurnik's Architekturseminar in Ljubljana«. V zvezi s tem članom, ki vsebuje opis posameznih razstavljenih del prof. Vurnika in njegovih učencev, je reproduciranih 11 posnetkov, modelov in osnutkov, kar pravi, da so ti umotvorci vzbudili med tolikimi razstavljenimi deli znanih nemških in drugih arhitektov, izredno pozornost. O tem nas prepričuje tudi uvod k članku, ki iz njega posnemamo:

»Na mednarodnem oddelku za gradnjo mest v okviru Nemške gradbene razstave v Berlinu je Jugoslavija pokazala dela seminarja za arhitekturo na novo ustanovljenem vseučilišču v Ljubljani, seminarju, ki ga vodi profesor Ivan Vurnik. V množici razstavljenih del so ta odlikovala ne samo po načinu ponazoritve — iz bloka izrezani in lično izdelani leseni modeli, — marveč predvsem po presenetljivem dejstvu, da so ti velikopotezni načrti nastali iz sodelovanja med občini in vseučiliščem. Jugoslavija nam daje potemtakem redek primer, da se tudi iz akademškega poučevanja in učenja lahko ustvari plodovita vez z nalogami praktičnega življenja. Katera nemška občina bi se pač odločila, da bi vodila visokošolskega seminarja in njegovim učencem zaupljivo poverila načrte za regulacijo mesta, za cerkve in spomenike itd. in kot povračilo za to uslugo financirala študijsko popotovanje mladih arhitektov?«

Ta novi uspeh naše razveseljuje napredujoče arhitekture je napotil pisca teh vrstic, da je potkal na vratih ozke, skromne sobice na naši tehniški, v kateri profesor Vurnik snuje svoje načrte. Našel ga je zakopane v knjige in osnutke; na mizi pri oknu se je zvedavi pogled zaustavil pred velikim lesenim modelom nove cerkve s pokopališčem v Hrastniku. Nevezdno, lajčemu očesu se je prvi hip zdelo, da je to model za restavracijo nekega antičnega amfiteatra s templjem v sredi. Toda model, ki je vzbujal v Berlinu posebno pozornost in ki je reproduciran tudi v »Wasmuths Monatshefte«, je tesno prilagojen naravnemu okolju, v katerem naj bi cerkev stala; ideja pokopališča v amfiteatralni legi nad cerkvijo in cerkve ter župnišča v tem stilu mi je na mah postala všeč.

Toda z gospodom profesorjem, ki kot arhitekt sodobnega duha, nove stvarnosti, čista stvarnost in ravno linijo, sva takoj prešla in medias res. Namreč k vprašanju berlinske razstave.

Takole je bilo, — je dejal gospod profesor v odgovor na vprašanje, kako je prišlo do tega da se je udeležil berlinske razstave. — V Berlinu so že precej časa, menda kakšnih sedem let, pripravljali veliko stavbno razstavo. Z njo so hoteli Nemci prikazati vse svoje umstvene in estetske pridobitve v arhitekturi in podati neke rezultate za bodoči razvoj. Znan vam je, da v Nemčiji zelo pospešujejo racionalizacijo in skušajo v teh težkih časih priti do take stavbe kulture, ki bi jim izdatno pomagala v njihovem ekonomsko-političnem boju. Razstava v Berlinu, ki so jo določili na letošnje poletje, je torej bila že sama po sebi mikavna. Navada je, da se ob takih razstavah prireja tudi razni kongresi. Tako je za letošnji klicali svoj kongres — prvič v Berlin — združenje »International Housing and Town Planning«, ki ima sedež v Londonu. Kongresi tega društva pretresajo predvsem vprašanja stanovanj in gradnje naselij (mest), vprašanja, ki — kakor vse kaže — postajajo čedalje bolj pereča. Taki kongresi so bili že v Londonu, Parizu, v Rimu, na Dunaju. Na zadnjem kongresu na Dunaju, kjer se je zbranih arhitektom nudila prilika, da si ogledajo rezultate velikopotezne stanovanjske akcije dunajske mestne občine, je prevladovalo angleško načelo, da ne zajimajo velikih stanovanjskih hiš, marveč majhne družinske domove. Ko so se Nemci odločili, da priredijo veliko stavbno razstavo v Berlinu, smo bili vsi radovedni, kaj bo pokazala ta razstava, s katero so hoteli prekositi vse dosedanje izložbe, ki so se vršile v zvezi z omenjenimi kongresi. Za razliko od Italijanov, ki so razstavili samo domača dela, so Nemci povabili vse države za Jugoslavijo so angažirali predvsem arh. Martina Pilarja v Zagrebu in mene. Sestavila dva poseben komite, ki je razposlal vabila vsem korporacijam, šolam, mestom itd., vendar je odziv bil kaj nepopolen.

Sedaj je prof. Vurnik pripovedoval o težavah, ki so nastale zbog tega nerazumevanja za reprezentanco naše arhitekture v inozemstvu, ki nas elabo pozna in zaradi tega ne pričakuje od nas nikakih kulturno-naprednih in obsevnih pridobitev. No naposled je bil položaj tak, da je skušal prof. Vurnik razstaviti na lastno pest, kar ima zveze z nekaterimi inozemskimi kapacitetami in jim je hotel pokazati svoje delo in delo svojega seminarja. Dal je brž izdelati 4 velike modele v lesu in naročil v Berlinu prostor. V zadnjem trenutku so se vendarle predramili tudi v Beogradu in Zagrebu in tako je s podporo ministrstva stopila v Berlinu na plan tudi mlada jugoslovenska arhitektura. Predrečal je prof. Vurnik, ki je razstavil modele in osnutke svojega velikega načrta o ureditvi Bleda, modele od-

nosno načrt za gradnjo dveh cerkva (Grosuplje in Hrastnik), načrt za katoliško misijonarsko šolo »Mater Dei« v Bangkoku (Siam), studije za tipiziranje majhnih hiš in stanovanj v Mariboru. Mimo tega so razstavili: beograjska občina, ministrstvo javnih del, prometno ministrstvo, mesto Zagreb in zagrebška tehnična fakulteta. Jugoslovensko razstavišče je imelo v sosedstvu Dansko in Italijo. Italijanski strokovnjaki so bili vpravi presenečeni, da se v Jugoslaviji goji tako sodobna arhitektura; nič manj tudi nemški.

Prof. Vurnik je dejal: — Razstava je imela velik moralen uspeh. Pokazala je, da naša kultura raste, odkar smo svobodni in lahko svoje najboljšje moči zaposlamo doma. Mnogim nemškim interesentom sem moral razložiti to dejstvo; vsi so mislili, da smo daleč zadaj za časom in njegovim napredkom. S takimi razstavami podremo marsikak predsodek in prodiramo v svet...

— Se to bi hotel, g. profesor: Kaj sodite o težnjah sodobne arhitekture.

— Sodobni arhitekti mislijo, da ni arhitektura na svetu samo zaradi sebe same. Obdelujejo prostorske mase, ki jih grade s pomočjo mase tako, da čim bolj popolne služijo človeškim potrebam. To pa ne samo v gnotnem, marveč tudi v duhovnem smislu. Po mnenju sodobnega arhitekta bodi vsaka stvar, ki hoče veljati za lepo in popolno, tudi smotno uporabna.

Sodobna arhitektura skuša iz osnovnih spoznanj življenja in človeških potreb z uporabo vsega sodobnega znanja in tehnike ter čim bolj popolne izrabe gradiva ustvarjati kar najpopolnejše vrednote, ki naj človeku pomagajo v boju za obstoj in ki naj ga dvigajo v njegovem človeškem dostojanstvu. Najbolj intenzivno in temeljito je doslej obdelala stanovanjske probleme. Priznati je treba, da se je v tem pogledu zlasti v srednji Evropi zadnjih deset let opravilo veliko delo. Čigar sadovi so trajne vrednosti in dajejo pečat vsej

Posmrtno delo Jovana Cvijića

Jovan Cvijić je brez dvoma največji jugoslovenski geograf. Njegova prezgodnja smrt je pomenila nenadomestljivo izgubo za našo znanost. Cvijić ni raziskaval samo tal balkanskih dežel, marveč v veliki meri tudi ljudi in sicer baš na onem, malo raziskanem področju, kjer se razodevajo vplivi zemlje in podnebja na prebivalstvo. Cvijić je bistro zasledoval vplive selitev našega etničnega življa po vsem slovenskem jugu in je dokazal, kakšnega pomena so pozabljeni migracije, stoletna menjava, za nacionalno edinstvo Jugoslovencev. Nihče se ni tako poglubil v te zamotane, a skrajno zanimive probleme kakor pokojni Cvijić in še dolgo ne bo nikogar, ki bi ga bil prekosil po obsežnem znanju in bistrem, intuitivno poglubljenem pogledu. Jovan Cvijić je bil prav zaradi tega temeljitja poznavca slovenskega juga eden najjačjih ideologov narodnega edinstva.



Med vojno je izšla v Parizu v francosčini Cvijićeva knjiga »Balkanski polinoteki«, ki podaja izsledke njegovega dolgoletnega proučevanja slovenskega juga in njegove prebivalce. Prvi del te obsežne knjige je Cvijić predelal in izdal nekaj let pred smrtjo v srbohrvaščini. Drugi del, ki razpravlja o duševnih osebnostih južnih Slovanov, je Cvijić predelaval in izpopolnjeval vse do smrti, ne da bi ga bil dovršil. Njegova vdova je vse Cvijićeve beležke, ki se tičejo tega dela, zbrala in uredila in Cvijićev naslednik dr. Erdeljanić je za beograjske univerze jih je pripravil za objavo ter vključil v oni del Cvijićeve francoske knjige, ki razpravlja o psihičnih osebnostih in ga je prevel dr. Drobnjakovič.

Tako je Kohn v Beogradu izdal te dni Cvijićeva na pol posmrtno delo z naslovom: »Psihične osebnosti južnih Slovanov«. Čeprav je delo nepopolno, delno sestavljeno iz posameznih beležek, ki so samo delci velikega, nedovršenega mozaike, je to vendarle knjiga, ki naj bi jo poznal vsak, kdor se kakorkoli bavi z našim nacionalnim vprašanjem.

Cvijić je v prejšnjih študijah dokazal, pod kakimi naravnimi in zgodovinskimi pogoji se je razvila na Balkanu tja do Adrije, preko Soče in tesno v srednjeevropske Alpe južnoslovenska etnična masa, kako se je medsebojno izpremenjala in diferencirala pod vplivi tal in zgodovinskega razvoja. Ta masa pa tvori še danes etnično duševno enoto, iz katere so se po Cvijiću izkristalizirali štirje psihični tipi z mnogimi varietetami. Ti tipi so: dinarski, osrednji (centralni), vzhodno-balkanski in panonski tip.

Najbolj razširjen in najjačji psihični tip južnih Slovanov je dinarski. Razteza se od Dinarid do Jadranskega morja in do skrajnih meja Sumadije na vzhodu; v njegovo področje spadajo največji del Srbije in Hrvaške, prejšnja Crna gora, Hercegovina, Sandžak, Novi Pazar in Bosna. Dinarski so ljudje živahnega duha in bi-

sodobni kulturi. S tem, da so milijoni in milijoni ljudi od azijske Rusije pa vse do koncev zapadne Evrope in Amerike prišli do stanovanj, ki so v tehničnem in uporabnem smislu popolnoma opremljena, zračna in svetla; s tem, da se je pojem stanovanjskega ideala približal resničnim potrebam, ne pa namišljenim idealom iz historičnih dob, so sodobni arhitekti brez dvoma mnogo doprinesli k kulturni zgradbi našega stoletja. — Največji škodljivci sodobne arhitekture so tako zvali fasadni arhitekti in formalisti. »Fasada« pomeni nekaj namišljenega, masko. Fasadni arhitekti imajo svoje vzorec v romantiki 19. stoletja. Formalistov pa je bilo vedno dovolj, le-ti nobene reči ne predelajo do dna njenega bistva, ali pa k večjemu zgolj enostransko. Take svoje osnutke pa brez notranje potrebe nakitijo s formami, ki bi utegnile ugažati naročnikom ali ki njim samim trenutno konvenirajo. Danes imamo formaliste, ki pobirajo forme iz klasične zakladnice ustaljenih zgodovinskih kultur, še več pa je takih, ki hlastajo po vsem, kar bi utegnile »vleči«. Cena njih dela je od danes do jutri.

— Kaj pa mislite, g. profesor, o gradnji mest?

— Gradnja mest — bolj rečeno naselij — vsebuje arhitektonske naloge največjega obsega. Zahteva od projektanta prav isti način dela kot katerokoli drugo delo v arhitekturi, razlikuje se pa od drugih manjših del v tem, da je program za gradnjo naselij obsežnejši in mnogostranji; zaradi tega ne postane človeku tako lahko vsestransko jasen, da bi bilo mogoče brez posebnih predstvidj pristopiti k uspešnemu delu. Rešitev vsake naloge obstoji prav v čim popolnejši zadostitvi smotnosti, ki je izražena s programom. Preden bo program za kako naselje v materialnem in poduhovljenem oziru popolnoma razčiščen, je treba vsakemu arhitektu dolgega opazovanja in razmišljanja.

Tako je govoril profesor Vurnik. Odhajajoč sem mislil, ni li arhitektura izmed vseh sodobnih umetnosti najbolj razumljiva duha časa in pokazala najtrajnejše, res nove vrednote? Ni li to umetnost, pred katero stojimo s ponosom, da smo ne sodobniki?!

B. Borko.

Milan Begović, „Brez tretjega“

Begović je v svoji novi drami uveljavil tezo o enotnem prostoru in času. V petih urah se odigra drama med prof. Barčim in njegovo ženo Gigo. Levarjev Barč je bila močna kreacija. Brutalno naturo ljubosumna moža je bistveno ublažil. Vidno se je prilaževal tudi v izpadih in je hotel pokazati izobraženega človeka, ki ga je sko-



G. Levar kot prof. Gigli.

zi osem let razjedal črv ter ga pekla mučna negotovost, kako živi ljubljena Giga, od katere ga je v poročni noči ločil bojni metel. Levar je poizkušal v Barču dvigniti primitivno nagnosno življenje na višjo ravino, kar mu je tudi uspelo. Uloga je težka. V prvih dveh dejanjih ne more svoje igre osloniti na nobeno etično podlago, izbruh ljubosumnosti se ponavljajo v eni in isti podobi, kar postaja utrudljivo, skoraj onirno za gledalca in igralca. Vendar je Begović spretnejši dramatik, ki pozna rafinirane prijemne in le je Levar dobro podprl. Subtilno in diskretno, kolikor je možno, je predložil možko kopiranje po ženski, potem ko se je uveril in dobil dokaze za njeno nedolžnost, črno na belem. Levarjeva domena so strastni izbruh.

Ob njem se je Mira Danilova izredno prizadevno posvetila Gigi in ji dala podobo ljubice in trdo preizkušane žene. Malo lažje ji je bilo kot Levarju, ker njen lik ni tako primitivno očrtan in ji je dana možnost, da izraža višje duševne doživljaje. »Brez tretjega« je afirmacija in poklon ženskosti, je naturalističen prikaz žene, ki

je v življenju zasleduje le možka pohotnost, toda nihče se niti z mislijo ne posveti njeni duši ter je ne izprašuje po bolestitih vdanega srca. Mira Danilova je bila ljubka in verna v prvih dejanjih, diskretni so bili pretresljivi kriki ranjenega srca. Spretno je našla pravo pot v nekoliko prisiljen prehod v tretjem dejanju in odigrala prevarano ženo bolj prepričljivo kot je bilo mogoče v okviru drame. Končno je Begovića drama predvsem odvisna od dobrih kreacij dveh igralcev. Globlje vsebine nima, ker se ne povzame do umetniške tvornosti in očituje zelo primitivno gledanje na človeka in svet. Ne more se ji odrekati neke resničnosti, toda vprašanje je, če je ta resničnost upesnitve vredna? Begović je velik praktik, ki dobro pozna oder in je doma v novejši literaturi. V njegovem delu zasledimo



G. Mira Danilova kot Giga

človek različne ostanke iz odrske literaturne zadnjih desetletij. Karakterizacija njegove dramatičnosti je rafinirana tehnika, povsod usmerjena v efektnost. Gledalca draži, ne daje mu pa notranjega zadovoljstva. Psihološka utemeljitev je preprativna, da bi mogla vzbujati dojem etičnih vrednot zaključne ideje. Namen je tako prozoren, da zapuša neko praznino, ko pada zastor, čeprav dobri kreatorji hipno zanimajo in vzbujajo v človeku slast za gledanje. Ta slast je rafinirano politeno pobarvana. Boljša razdelitev pozornosti bi bila Levarju in Danilovi olajšala kretanje na oder. J. K.

Krombaurjeva, Vydra, Steimar, Deyl, Vojsa, Veverka in drugi. Umiljivo je, da ji je spritno te zasedbe bil že v naprej zasiguran uspeh. Dr. Josef Knap.

Sestanek z Margareto Fromanovo

Ga. Margareta Fromanova, največja zvezda jugoslovenskega baleta, četudi komet iz razpadlega osvetla stare Rusije, je prispela v Ljubljano. Režira Konjovičev opero »Koštanec«, ki jo je z izrednim uspehom postavila na zagrebški oder. »Koštanec« se nam obeta v operi veliki dogodek; čez dobrih teden dni bo premiera.

Ga. Margareta Fromanova je ljubljenska dama; z eleganco pesne umetnice, ki ji je vse nekam lahno, skoraj eterično in z neko vedro rusko nonchalanco, ki pa modro upošteva novinarsko pero, je vztrajala v koncentriranem napadu dveh poročevalcev. Sekundiral je g. Bravničar. Bilo je v večerni razpoložnosti kavarnе »Emona«, takoj po skušnji, iz katere se je ga. Fromanova vrnila živahna in nasmejana.

— Kakšne probleme vam je stavila režija »Koštanec«? — sem jo vprašal. — Ali ni nekoliko presenetljivo, da ste se kot Rusinja lotili režije opere, ki je po svojem stičju in muzikalni obdelavi tako rasno srbska?

— Za režijo »Koštanec« me je ogrel in pridobil sam skladatelj, g. Konjović, a tudi sam Krešo Baranović se je odločno zavzemal za to. Zakej poglavitni problem te opere je koreografski. »Koštanec« izhaja vsa iz ritmike; deklamatorični in ritmični element sta njeno jedro. Zato je bilo priporočljivo, da prevzame odrska nastudiranje te opere režiser, ki dobro pozna te elemente.

— Kaj novega je »Koštanec« prinesla na operni glasbi v muzikalnem in koreografskem pogledu?

— V muzikalnem predvsem tesno zlitost jezika, deklamacije, akcenta in melodike, govora z muziko. V koreografskem to, da kot nacionalni ples ne predstavlja samo kola, kakor je bilo doslej v navadi, marveč takozvani črčeski ples, plesnet iz svojevrstnega južnosrbskega sveta.

— Kakšen uspeh je imela »Koštanec« v Zagrebu in Beogradu?

— Izredno velik v Beogradu so jo dali že 15krat skoraj zaporedno, v Zagrebu manj samo zaradi tega, ker je zbolela nositeljica glavne vloge.

— Kako jo bodo dali v Ljubljani? V izvirnem jeziku, kaj ne? Kdo bo pri nas »Koštanec«? Kako napreduje študij?

— Samo ob sebi se ume, da pride »Koštanec« v izvirnem jeziku na naš oder. S prevajanjem bi izgubila sila mnogo. Glejte, to bi bilo operno delo, ki bi v inozemstvu užgalo, toda kdo naj ga adekvatno prevede v tuje jezike, ko je muzika tako tesno spojena z jezikom? No, »Koštanec« bo pri nas gospa Gijana Gavella. Stojna »Koštanec« — sicer pa, saj boste se sami preverili. Študij opere poteka naprej naglo.

— Torej mora biti zelo uporaben tudi naš balet?

— Da, to je gotovo; kar vesela sem ga!

— Če bi izbrali najboljši, bi ga lahko poslali kamorkoli po Evropi. Seveda, sedaj je razvoj zaradi krize otežen. Toda bodočnost ima jugoslovenska pesma umetnost — prav gotovo in ima.

Gel. Fromanova so zahvalili oč. ko je govorila o bodočnosti. Kakor da bi gledale nekam daleč. Tako smo ruske oč. Rusi so le iz zvezne pesništva — najhvali jim pristojna futurizmu. Toda pisec teh vrstic je moral svoj kratki novinarski rendez-vous z go. Fromanovo prekiniti, ker iz nekaterih futurističnih razlogov. (B-o.)

L. V. Čelansky umrl. V Pragi je umrl češki skladatelj in dirigent L. V. Čelansky, ki je bil ponovno gostoval tudi v Jugoslaviji. Obsežna Ludwigova biografija Goetheja je izšla pri Zsolnayju v ceneni izdaji po 65 Dn. Obsega 744 strani in 21 slik v barokotisku. Dobiva se tudi pri »Tiskovni zadrugi« v Ljubljani.

Praško gledališče

Praga, oktobra. Dobra nova je, da s najbližjim vinom postrežejo naša na koncu! Praško Narodno divadlo je prišlo takoj ob začetku sezone z izvirnimi igrami, ki utegnejo — kakor kažejo vsi znaki — pomeniti najboljše reprezentanco češke dramske tvorbe v sodobnosti.

Šele nekoliko dni je minilo, kar je bila premiera igre Olge Scheinpflugove »Okénok«. Delo je prav sveže, duhovito in zanimiva vselogra mlade pisateljice, čije domane tvorni talent se ne uveljavlja samo v igrah (kot igralec Nar. divadla je Scheinpflugova najmarkantnejši pojav med mlado igralsko generacijo), marveč tudi v sodobni češki dramski literaturi, v kateri si Scheinpflugova pridobiva čedalje večji pomen.

Te dni je prišla na oder Narodnega divadla nova igra Jaroslava Hilberta »Bilženec« in je imela uspeh, kakor je že naraven pri piscu, ki je do dolga leta v ospredju razvoja moderne češke dramatike.

»Ta igra poteka izven psihološke in gledališke običajnosti, nikakor pa ne izven srca«, je zapisal Hilbert za knjižno izdanje »Bilženec«. Opazka, da bi bila enako dobra za vse zadnje razdobje Hilbertove tvorbe. Njegovo novo dramsko delo, ki

Hilbertova igra je nastala iz avtorjevega močnega in prodirnega občutja, da se človeška notranjost razvija pod nekim višjim nadzorstvom. Po svojem idejnem vzdušju se tesno naslanja na ostale Hilbertove drame zadnjega časa. Z njimi ima skupno filozofsko-etično osnovo, njih tvorbo usod, prosto vsakršnega detaljnega slikanja, dalje njih uinkovito dramsko vzpetost, njih akademsko-nopolno konstrukcijo. Kakor vedno pri Hilbertu, smo tudi tu priče dejanja, ki ni realistično izraženo iz vsakdanjega življenja, marveč je doživljeno in občuteno tako rekoč iz konfliktov življenjskih sil. Ti liki rastejo iz vsakdanje realnosti, toda po njih nihanju in usodah čuti, da so odrti nekemu višjemu dogajanju, da nosijo v sebi silko določenega življenjskega sveta.

Za scenično ustvaritev teh likov je dala Nar. divadlo Hilbertu na razpolago (kakor vedno v zadnjem času) svoje najboljše moči. Igro je režiral Karel Dostal; v nji so nastopili Sedláčkova, Dostalova,

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

O bojih za jugoslovensko šahovsko prvaštvo piše v svoji zadnji rubriki zagrebški »Jutarnji list«. Zanimaja ga dvoboj Vidmar - Kostić. O njem govori dovolj razumno. V isti sapi pa poroča tudi, da se pripravlja nacionalni mojstrski turnir, ki bi naj določil državnega prvaka.

Kaj naj to pomeni? Nihče na svetu ne more prirediti mednarodnega turnirja, ki naj bi določal svetovnega prvaka. Iz preostalega vzroka, ker nihče faktičnega prvaka ne more prisiliti, da bi se takega turnirja udeležil. Turnir tudi nikdar ne more zanesljivo oceniti udeležencev.

Mogoče se naš savez še vedno opira na pravila, ki govore o nacionalnih turnirjih za naslov državnega prvaka. O teh pravilih bi vedel poročati zanimive stvari. Toda vendar le samo to, da brez mojega pristanka ne bo šlo. Savez mora ustvariti svojega prvaka. Kaj mu bo koristilo naslov?

Bo že moralo ostati pri tem, da se javi, kdor misli, da ima šanse, pri meni. Pogoje za dvoboj sem sporočil. Igral bom po njih in samo po njih. Turnirjev pa se bom udeleževal le, če me bodo zanimali. Še danes pa lahko povem, da me tista dolga lista udeležencev, ki jo je postavil »Jutarnji list«, prav nič ne zanima.

Na Bledu sem igral z belgijskim prvacom Collejem razburljivo partijo. Že sem bil dosegel izvrstno pozicijo, pa sem nervozno napravil šanse in omogočil nasprotniku silen napad. Obramba je bila težka, navidez ne mogoča. Pa sem jo vendarle srečno provedel. Kdor se zanima za težko defenzivo, bo partijo užival.

Bel: dr. M. Vidmar Črni: E. Colle

- | | |
|-----------|--------|
| 1. d2-d4 | Sg8-f6 |
| 2. c2-c4 | e7-e6 |
| 3. Sg1-f3 | b7-b6 |
| 4. g2-g3 | Lc8-b7 |
| 5. Lf1-g2 | Lf8-e7 |
| 6. 0-0 | 0-0 |
| 7. Sbl-c3 | Sf6-e4 |

Otvoritev je povsem moderna. Črni igra pravo indijsko obrambo. Točka e4 mu je seveda najvažnejša. Beli pa ima novo idejo, ki jo v tej partiji uveljavlja prvič.

8. d4-c2 Se4xc3
9. b2xc3
Zanimiv poizkus. Beli se je polastil točke e4. Vsaj za trenutek. Zato ni vzel z damo.

9. — — — f7-f5
Seveda črni na e4 ne popušta.
10. d4-d5! — — —
To je ideja!

10. — — — d8-c6
Na 10. — — — e6xd5 bi sledilo 11. Sf3-d4! Črni ima težave, ker Sf3-d4 sploh grozi.

11. Sf3-d4 c7-c5
Edina pametna poteza.
12. Sd4-b5 a7-a6
13. Sb5-a3 — — —

Skakač na a3 ne stoji dobro. Zato pa ima beli premoz v centru.
13. — — — e6xd5
14. c4xd5 b6-b5
15. e2-e4 d7-d6

Črni nima druge obrambe. Na e4 vzeti bi bilo prevarljivo.
16. Lg2-h3 — — —
Ni dobro, da beli zapušta diagonalo g2-d5. Mirno bi bil lahko vzel kmeta in nadaljeval napad na e-liniji.

16. — — — Sb8-d7!
Črni hoče žrtvovati kvaliteto in si odpre diagonalo b7-h1.
17. Lc1-e3 Dc8-c8
18. Lh3-f5? — — —

Preuranjeno. Kriti je bilo treba kmeta na d5.
18. — — — Tl8x15
19. e4xd5 Lb7xd5
20. f2-f3 Sd7-e5
21. Dc2-d1 De8-c6

Sedaj ima črni silen napad. Točka f3 je zelo slaba, skakač na a3 ne igra, oba črna lovca sta strašna.

22. Kg1-g2 a6-a5
Tudi Ta8-f8 je bilo zelo močno.
23. Le3-f4! b5-b4
24. Lf4xe5 d6xe5
25. Sa3-c2! e5-e4
26. Sc2-e3! — — —

Beli se ne briga za malenkosti. Glavno mu je, da organizira obrambo.
26. — — — e4xf3+
27. Kg2-f2 Ld5-e4
Grozne stvari groze sedaj, pred vsem

Veselko Franjo:

Mrtva tihožitja

Črnooblečni jetični bogoslovec je mukoma hodil v ranem jutru po rosnj trati. Počasi je stopil na obronke kraj vasi. Otožna, jesenska zarja je redela na vaških strehah. Tiho, zamišljeno je odšla ura; bronasti zvonomi so zabrnili v črno krsto mrtvecu, ki je čakal pred cerkvenimi vrati na pogrebce. Med bobnečim brnenjem so se usipale iz cerkve črne mravlje in si naložile krsto. Nerodno se je zamajala v zraku, črna vrsta pa je z gorečimi svečami in glasnim »Miserere« lezla po »večni poti«. Vaščani so že glasno odpirali pobožna usta za vse mrtve. Bogoslovec je grizla strahota lastne smrti in obrnil se je po poti za drevjem domov. Hipoma je obstal in stisnil solze v oči. V daljavi je še videl črni pogreb, njegovi bolni fantaziji pa se je zdelo, da nosijo prvi kristjani mrtvega mučenca iz paganske Rome. Sključeni, s kadečimi se baklami tonejo počasi v mračne, tihe katakombe —

Doma ob potoku so se mirno pasli konji in krave. Sestra je še kvartala pod vrbo s sosedovim pastirjem. »Sree, adut!«, je grenko pomislil. Okna in vrata so mu zijala gluho tišino. Pri skednju je tulil lačen pes in grizel verigo. Brata, lumpa, ni bilo nikjer. V sobi se je ustavila ura. Stopil je na klop, da jo

Ta8-d8.		Ta8-d8	
28. c3-c4!		28. c3-c4!	
29. Se3-d5!		29. Se3-d5!	
30. c4xd5		30. c4xd5	
31. Dd1xf3		31. Dd1xf3	
Najhuše stvari je beli prebrodil. Prav gotovo je črni preveč zaupal svoji poziciji. Obetala je več nego mu je dala. Pa tudi tako ima beli še velike težave.			
31. — — —	Td5-d2+	31. — — —	Td5-d2+
32. Kf2-e1!	Dc6xf3	32. Kf2-e1!	Dc6xf3
33. Tf1xf3	Td2xh2	33. Tf1xf3	Td2xh2
34. Ta1-d1	c5-c4	34. Ta1-d1	c5-c4
Jaz bi bil vzel tudi a-kmeta. Napad belih trdnjav ni tako nevaren kakor se zdi.			
35. Td1-d7	Le7-g5!	35. Td1-d7	Le7-g5!
Preprečuje Tf3-c3.			
36. Td7-c7	c4-c3	36. Td7-c7	c4-c3
37. Tf3-f2!	Th2-h1+	37. Tf3-f2!	Th2-h1+
Črni je v 34. potezi izpustil zmago, pa mora sedaj že kombinirati.			
38. Ke1-e2	a5-a4	38. Ke1-e2	a5-a4
39. Ke2-d3!	Th1-d1+	39. Ke2-d3!	Th1-d1+
40. Kd3-c2	Td1-c1+	40. Kd3-c2	Td1-c1+
41. Kc2-d3	Lg5-f6	41. Kc2-d3	Lg5-f6
Grozni b4-b3.			
42. Tc7-c8+	Kg8-f7	42. Tc7-c8+	Kg8-f7
43. Tf2-e2	— — —	43. Tf2-e2	— — —
Grozni večni šah Tc8-c7-c8.			
43. — — —	h7-h5	43. — — —	h7-h5
44. Tc8-b8	Tcl-b5	44. Tc8-b8	Tcl-b5
45. Kd3-c4	b4-b3	45. Kd3-c4	b4-b3
46. a2xb3	a4-a3	46. a2xb3	a4-a3
Zadnji poizkus.			
47. Tb8-a8	Tb1-b2	47. Tb8-a8	Tb1-b2
48. Kc4-d3!	Th2xb3	48. Kc4-d3!	Th2xb3
49. Ta8-a7+	Kf7-g8	49. Ta8-a7+	Kf7-g8
50. Te2-a2	Th2-b4	50. Te2-a2	Th2-b4
51. Ta7-a8+	Kh8-h7	51. Ta7-a8+	Kh8-h7
52. Ta2-h2	— — —	52. Ta2-h2	— — —

V tej poziciji sta se igralca zedinila na remis.

Sport

Službene objave LNP

(Nadaljevanje s 3. e. p. o. dne 28. 10. 1931.)
Zavrne se verifikacija igralca Danijela Jesenka za SK Domžale, ker ni potrjena odjavna stran v legitimaciji po prejšnjem klubu. (Glej sl. obj. p. o. 21. t. m.)
— Odobri se prijateljska tekma I SSK Maribor: Hašk, Zagreb, 8. novembra v Mariboru. Nadalje brzoturnir mariborskih klubov 15. novembra za pokal MO. Izjemoma se odobri mednarodna tekma Rapid, Mrb.: Sportklub, Gradec, 31. 10. v Gradcu. — Ponovno se opozarja klubi na sklep JNS za mednarodne tekme, po katerem morajo vsako tekmo prijaviti 14 dni pred vršitvijo, odnosno moštvo in pogoje, ker v nasprotnem primeru LNP ne bo istih dovoljeval. — Poziva se igralce Franc Belak (Ilirija), da dostavi potrdilo, da je vrnil opremo ASK Primorja. — Dopis Ilirije od 27. t. m. se vzame na znanje, istotako dopis Hermesa št. 8. uprav. — k. p. — 1931. od 27. t. m. — Na dopis ZNS, sekcija Ljubljana od 27. t. m. se bodo prizadeti klubi pozvali. — Potjuje se prejem zapisnikov MO. Maribor od 12. 10. in 19. 10. ter MO. Trbovlje od 26. 10. Poziva se MO. Celje, da redno pošlje prepis zapisnikov seji.

Verificirajo se prvenstvene tekme Trbovlje: Retje 3:3. Ilirija II: Svoboda II 3:0. Ilirija: Svoboda 4:1. Zeleničar II: Maribor II 3:1. Hermes: Jadran 1:1. Celje: Šostanj 12:0. Zeleničar: Maribor 3:1. Slovan: Grafika 3:1. Svoboda, Vič: Javornik 3:0 p. f. Disk: Javornik 3:0 p. f. Olimp: Šostanj 3:0 p. f., Korotan: Reka 3:0 p. f., Sparta: Reka 3:0 p. f., Svoboda, Vič: Reka 3:0 p. f., Disk: Reka 3:0 p. f.

Iz seznama verificiranih igralcev se črtajo: Polak Stefan, Jurko Roman, Oman Miroslav, Heller Ivan, Sinkovič Franc, Križevič Peter, Haber Alojzij, Marčič Jožef (vsi SK Zeleničar, Maribor). — Tajnik II.

Sportni drobci

Ogled zimsko olimpijade v okolici jezera Placidia, Washingtona, Buffala, Philadelphije in Niagarskih slapov, z dvojnim prevozom Hamburg-New York bo stal približno 25.000 Din.

Nurmi, ki hoče biti najmanj štiri tedne pred olimpijado že v Los Angelesu, je izjavil, da bo startal na 10.000 m in v maratonskem teku.

Newyorška boksarska komisija je prepovedala match med italijanskim orjakom Carnero in španskim Baskom Paolinom, ker je slednji baje »premažen«.

Miss Helen Madison, ameriška plavalna zvezda, je preplavala miljo (1609 m) v čudovito dobrem času 23:37.4. Ker je bil čas

le predobor, so šli gledat bazen in dognali, da je bil prekratek. Tako ji tudi uspeha ne bodo steli za rekord.

Češki American Kojac, ki ima precej plavalnih rekordov, je izjavil, da bo spet začel trenirati in se bo udeležil olimpijade (100 m prosto, 100 m hrbtno in najbrž 4x200 m).

V Parizu se je vršilo svetovno prvenstvo profesionalnih teniških igralcev. Tilden je v semifinalu porazil Francoza Piaja, Koželuh pa Hunterja. V finalu pa je Tilden pregazil Ceha.

Na Češkoslovaški državni praznik v sredo sta gostovali v Pragi kar dve dunajski nogometni moštvi, Rapid in Vienna. Rapid je s Slavijo igral neodločeno 1:1, Vienna pa je porazila Sparto s 3:2.

Sport v Škofji Loki. Nogometni odsek loškega Sokola je zaključil v nedeljo svojo sportno sezono. Napram domačemu moštvo je igral SK Dunav iz Ljubljane, ki se je izkazal za zelo trdega in resnega nasprotnika. V precej ostri in napeti borbi sta se našli dve enajstorici prilično enako močni. Domačini so situacijo doberšen del igre obvladali, a so končno le podlegli. Tekma je končala z rezultatom 6:5. Razvoj igre je močno oviral blatnato-polzki teren in so bili vsi igralci zares postrvovalni in disciplinirani. Težave so imeli z žogo. Ena je padla v vodo in jo je odnesla narasla Sora. Tekmo je motil dež. Obisk je bil srednji. — K predzadnji nogometni tekmi nam SK Sokol iz Škofje Loke sporoča, da v Škofji Loki ni gostoval SK Hermes, kakor je bilo javnosti razglašeno po lepakih, temveč nek drug ljubljanski klub. Pomota se je zaznala prepozno, da bi se izprememba občinstvu pojasnila. Tudi Hermes z omenjeno tekmo ni v nikaki zvezi.

Ilirija B: Grafika. Z ozirom na poročilo v »Jutru« od 19. t. m., da pri prvenstveni tekmi Ilirija B: Grafika ni bilo službojočega odbornika in rediteljev, nam sporoča LNP, da je delegiral kot službojočega odbornika g. dr. Kuhelja, ki je tudi poslal LNP poročilo o tekmi z izjavo, da je bil na telmi in da so službo nastopili tudi reditelji navedenih klubov. Tekma je po poročilu g. dr. Kuhelja potekla normalno.

SK Ilirija (nogometna sekcija). Z czirom na praznik Vseh svetih je prvenstvena tekma Ilirija B: Jadran, enako kakor predvidena internacionalna prireditelj, preložena na pozneje. Jutri se vrši le trening-tekma med A in B moštvo, in sicer A moštvo v postavi: Jakšič, Janez, Berglez, Pogačnik, Vardič, Unter, Mirko, Janko, Svetec, Nace, Pipan; postava B moštva: Malič, Štefe, Mavec, Belak, Oman, Kovačič, Černe, Grünthal, Luce, Doberlet, Rihter. Rezerve za obe moštvi: Dekleva, Lombar, Ladiha, Kveder, Kervina. Igrači morajo biti ob 10. v garderobi; pričetek tekme ob 10.30. Članstvu in prijateljem kluba vstop dovoljen.

Plenarna seja odbora SK Ilirije bo v torek 3. novembra ob 20. (ne ob 20.30!) v kavarni Emoni. Na dnevnem redu so poročila tajnika II., blagajnika, gospodarja in obilnatna poročila sekcij.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Obvezen trening za prvo moštvo in rezervno bo v nedeljo ob 10. na igrišču. Pozivljajo se gg. Zajo Hinko, Drufovka, Gostiša, Gozetič in Zupanc, da pridejo danes ob 16. v tajništvo.

TSK Slovan. Danes ob 8. zvečer redna odborova seja v loviski sobi gostilne »Sokole«. Vsi in sigurno. — Tajnik.

Iz življenja na deželi

DOLENJI LOGATEC. V ponedeljek popoldne se je vršil pogreb v cvetu let umrle gospe Marije Budinove roj. Korečanove, soproge žel. uradnika g. Lovreča Budinhe. Iztrgala je iz usoda iz srečne zakonice in družinske zveze. Pokojniku so prepeljali z vlakom iz Rakeka. Pogreba, ki se je vršil ob najhujšem nalivu, se je udeležilo izredno mnogo ljudstva. Težko prizadetim družinam naše iskreno sožalje! — G. Blaž Smole je založil nove logške razglednice, ki so precej čedni posnetki. Dosedaj se namreč ni dobilo kakšne okusne razglednice, kakršne imajo v drugih večjih krajih. Počasi bodo menda vendar prišli do prepičanja, da je tudi lepa razglednica važno propagandno sredstvo. — Sušteršček kozolec ob cesti na postajo so podrli. Na tisto mesto bi se dala postaviti lepa hiša, pa bi dohod s postaje v Logatec takoj bil lepši.

ORMOŽ. Pred dnevi sta se mudila v Ormožu pri g. dr. Otmarju Majerčiču dva odlična gosta, divizijski general iz Beograda g. Aleksander Stojšić s soprogo Marijo in profesor vojne akademije g. Mile Lukič s soprogo. Oba sta zopet odpotovala na svoji mestu. Sploh se vidi v zadnjem času v Ormožu precej gostov, katerim Ormož s svojo lego zelo ugaja. Z leti bi le bilo, da bi novoustanovljeno

litvenikov je otipal v tajnem predalu škatico. V mehkem višnjevem zmetu so se živo zalesketali trije zlati prstani. Pred petimi leti mu je bila mati umrla za jetiko. V znak zvestobe možu, ki ga je čakala do svoje zadnje ure, je položila svoj prstan k moževemu. Sredi med njima pa se je s čudovitim leskom iskril droben prstanček. Z milim pogledom je pozdravilo bolnega bogoslovca modro safirjevo oko. Sveti angeli pozdrav z dobrotnih nebes! Tako so ga prvič pozdravile nebeske modre oči Marte! Bila je edinka veletrgovca — milijonarja iz sosednjega trga sv. Lenarta. Šestošolec se, zdrav in lep, ji je bil o počitnicah inštruktor slovenščine, ker je bila mati Nemka. V holni duši so mu zapeli nežni spomini —

Večerno solnce žari na stekleni balkon, ko zapirata knjige. V lesketu rdečeh zarj je valovilo po ramenih čudežni kodri svetlih las, ko stopa v vijolični mrak salona h klavirju... Nežni valček ju vabi v objem. On sloni ob oknu. Spodaj ob belih alei tonejo cvetoče line v sanjačoj somrak. Večerni zefir diha v okno opojne valove cvetne dišave. Tiho prihaja ona in mu ovija okrog vratu bele roke. Vroče ga boža z mehkiimi kodri in tih zapleta v njegove —

V Slovenske gorice je prihajala zlata jesen. Solnce je z blagim žarenjem sladilo rumeno grozdje. Modro nebo se je spuščalo z zračnih višav niže in niže.

MILIJONI

in milijoni ljudi uporabljajo

ZE VEČ KOT 30 LET po spodaj navedenem navodilu za uporabo

LEVJE FRANCOSKO ŽGANJE

In blagoslovilja njegov neprekosljiv čudovit učinek!

Pri revni, protinu, ishiasu, natrite boleče mesto. — Pri zobnih bolečinah, vrgnute dlesno, izperite ustno votlino in grgrajte! — Pri glavobolu, nervoznosti in nespazju vrgnute čelo in vse telo in vzemite, predno ležete spat, mlačno kopel z dodatkom levjega francoskega žganja. — Pri utrujenosti za masažo vsega telesa. Pri žilodnih bolečinah vzemite kosček sladkorja z 10 kapljicami tega žganja. Pri izpadanju las in prhljaju za masažo kože na glavi. Kot ustna voda itd. — Pri potenju pod pazduho, potenju nog, rok ali telesa umijte znojene dele zjutraj in zvečer.

LEVJE FRANCOSKO ŽGANJE je pristno le v tu naslikani in plombirani ORIGINALNI STEKLENICI.

Zahtevajte izrecno LEVJE FRANCOSKO ŽGANJE in zavrnite odločno vsak nadomestek!

LEVJE FRANCOSKO ŽGANJE

dobite v vsaki drogeriji, lekarni in boljši trgovini po Din 10, 26, 52.

Varujte se pred potvorbami!

Centralni biro: LAVJA MENTOL - DROZDJEKA, Zagreb, Maruličev trg 5. Telefon 73-52.

Olepševalno društvo storilo vse za razvoj tujkega prometa. — Na vseh svetnikov dan je napovedal shod v Ormožu g. Franjo Petek, v četrtek 5. novembra pa bo volilni shod kandidata g. Lovra Petovarja ob 18. v gostilni g. Skorčiča. Ormožani, pridite!

SREDISČE OB DRAVI. Drevi ob 19. bo javen volilni shod na rotovžu. Na shodu bo govornik kandidat g. Lovro Petovar. Volilci iz Središča in okolice, pridite, da slišite svojega kandidata.

SELŠKA DOLINA. Letošnjo jesen imamo v naši dolini že drugo poplavo. Največ škodo napravi Sora - Selščica na selškem in bukovskem polju. Sedaj je Sora bolj hudo gospodarila kakor prikrat. Na bukovskem polju je celo izpremenila svoj tok. Že tolikokrat omenjeni most, ki veže glavno cesto z vasio Ševlje, je zopet odnesla. Ljudje hodijo po poti ob Hrastniku, kjer pa tudi ni preveč varno zaradi zemeljskega usada. Potreben je nov most, in sicer tak, da ga ne bo voda tako hitro odnesla, čim nastopijo pomladi ali jeseni kakve večje poplave. Vsekakor je za regulacijo Sore od Selc do Praprotnega nujno potrebna.

Flaubertov

Salambo

v prevodu A. Debeljaka je mojstrovina pripovedništva, ki razgrinja vso barvitost stare poganke Kartagine. Zato ga berite!

Zapuščina umorjene starke

Novi Sad, 30. oktobra.

Umor stare vdove Rozalije Jonas je še vedno zavil v svojo tajnost. Kakor smo že poročali, je policaja zaprla trgovske agenta Josipa Rakarića ter izdala tirnico za nekim sumljivim Rusom in za dakom Keršičem, ki se je na dan grozne roparske umora prav sumljivo vedel v hotelu »Srpski kralj«. Sumljivega Rusu z okrvavljenim obleko, ki ga je opisal neki tramvajski sprevidnik, sploh ni nihče drugi videl, prav tako pa tudi za študentom Keršičem, ki ga je opisalo precej točno več hotelskih uslužbencev, ni nobenega sledu. Zaprti Rakarić se pri svojih izjavah o dogodkih onih dni, ko je bil izvršen zločin, zapleta v različna protislovja, ponavljajo pa se izjave raznih prič, ki ga razbremenjujejo.

Prebivalstvo se sedaj zelo zanima za zapuščino umorjene starke. Zapuščino tvori njena mala hiša, hišna oprema, obleka in tudi nekaj denarja, ki ga je starke posodila raznim znancom. Dragocenosti in gotovino, ki je bila po splošni sodbi precejšnja, je morilec odnesel. Zapuščinski oddelek sodišča ima z zapuščino žrtve strašnega zločina precej dela. Malo pred svojo tragično smrtjo je hotela starke pohčariti neko 20letno dekle, hčerko svojih oddaljenih sorodnikov z dežele. V tej zadevi je bila starke tudi pri sodišču. Leti dan, ko so jo zadnjič videli, se je glede pohčerenja in oporoke pogovarjala z deklinimi starši. Ni se mogla pogoditi, ker staršem ni bilo prav, da bi se hči takoj preselila k vdovi. Starši so se popoldne vrnili domov, pozneje pa so iz listov izvedeli, da je vdova Jonasova še tiste noči našla strašno smrt. Kakor vse kaže, bo njena zapuščina sedaj razdeljena med sedmero njenih sorodnikov.

Bela Sveta Trojica, milostna priprošnja, vinčarjev se je svetila skozi prosojna obzorja. Spodaj v trgu Svetega Lenarta pa je dal milijonar študentu zadnji honorar. V temni aleji mu je zvečer Marta dala med prvimi in zadnjimi ljubom droben prstanček, tiho šepetaje: »Za spomin.« Prihodnji dan jo je odpeljala mama v internat.

Mati mu je umrla. Obupan se je vdal njeni poslednji volji. Brat ga je prekinjal in z materino smrtno kaljo je pobegnil v bogoslovje —

Z ogrskih nižin so se valile preko Mure sive megle, ko je dvignil trudno glavo. Sever je sipal skozi okna suho listje. Zadnjič so tisto jesen zagoreli v zarji solnce zlati otarji pri Sveti Trojici, ki jo je z materjo kot mlad romar tako pobožno častil. Tudi v njem so ugašali zlati otarji, na katerih je zgorelo življenje. Njegova mirna duša je tonila sama vase, v tiho materinsko vseodpušcanje —

Večna pot se je smehljala v majskelem solncu, vsa s svetjem pokrita. Črni teologi so po njej molče nosili belo krsto. Z nežno roko je bela pomlad stresala na njo cvetje z drevja. Ko so spuščali krsto v grob, mu je solnčni žarek skozi pokrov obvestil belo čelo. Prijatelji se s trepetajočim glasom govorili poslednji pozdrav in končali z latinskimi verzom: »Integer vitae, scelerisque purus.«

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20.

Sobota, 31.: Priliježe in prvo nadstropje. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Nedelja, 1. novembra: Brez tretjega. Znižane cene. Izven.

Ponedeljek, 2.: Vest. Znižane cene. Izven.

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob 20.

Sobota, 31.: Damski lovec, Car se da fotografirati. D.

Nedelja, 1. novembra ob 15.: Viktorija in njen huzar. Izven. — Ob 20.: Aida. Znižane operne cene. Izven.

Ponedeljek, 2.: Zaprt.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.

Sobota, 31.: Zemlja smehljaja. B.

Nedelja, 1. novembra: Cirkuška princeza. Prvič v sezoni.

Ponedeljek, 2.: Zaprt.

Torek, 3.: Konec poti. G.

Iz dramskega repertoarja. »Priliježe in prvo nadstropje, izredno zabavna, s pevskeimi vložki prepletena veseloigra znane nemškega pisatelja Nestrova, se ponovi v režiji prof. Sesta in premijerski zasedbi drevi in so cene znatno znižane. — Na Vseh svetnikov zvečer se uprizarjo Begovičeva najnovejša drama »Brez tretjega«, ki je dosegla pri premijeri velik uspeh. Dejo je interesantno po svoji konstrukciji, tako pa tudi po svoji globoki vsebini. Igrata ga Mira Danilova in g. Levor. Naštudiral pa je dramo prof. Sest. Za predstavo veljajo znižane cene. — Francoska drama »Vest«, ki je bila prvotno namenjena za nedeljo popoldne, se uprizarja na Vernih duš dan ob 20. po znižanih dramskih cenah. »Vest« je ljudska drama v najlepšem pomenu beseda. Njena globoka vsebina je pretresljiva in močno vpliva na gledalca.

Izvirna dramska premijera, Cvetko Golob nam je napisal novo veseloigro iz kmečkoga življenja. Naši podeželske dovtipne ljudi, njih zadrege in težave nam slika ravno tako pristno kakor v »Vdovi Rošlinici«. Naj

Iz službenih objav

Pri okr. sodiščih bodo sledeče dražbe nepremičnin:

V Radovljici dne 23. nov. ob pol 9. zemlj. knj. Savica, vl. št. 68, in sicer v 22 skupinah. Cenjeno skupno 144.073 Din, najmanj 96.048 Din. — V Krškem 18. dec. ob 10. polovica nepremičnine; zidane s opoko krite hiše v Krškem št. 75, hleva, svinjaka, 9 zemlj. parcel, zemlj. knj. k. o. Krško vl. št. 1115, 2 vrsta. Cenjeno skupno 128.444 Din, po vrste 64.222 Din, najmanj 42.814 Din. — V Trebnjem 30. dec. ob 10. zemlj. knj. k. o. Korita, polovica vl. št. 126. Cenjeno 15.882 Din, najmanj 10.588 Din. — V Kranju 21. nov. ob 9. na lcu mesta v Senčurju, zemlj. knj. Senčur, vl. št. 27, 26, 438, 439, 546, 681. Cenjeno 162.063 Din, najmanj 110.615 Din. — V Novem mestu 23. nov. ob 9. zemlj. knj. Stale vl. št. 23. Cenjeno 67.765 Din, najmanj 45.176 Din. — V Brezicah 26. nov. ob 10. parcela 657/11, njiva, zemlj. knj. Loče, vl. št. 160, cenjeno 7035 Din, najmanj 4690 Din. — V Mariboru 9. dec. ob 11. zemlj. knj. k. o. Studenci vl. št. 233, cenjeno 59.240 Din, najmanj 39.493 Din. — Istotam dne 14. dec. ob 10. zemlj. k. o. Slivnica vl. št. 18 in 164, k. o. Radizel vl. št. 58. — V Brezicah 26. nov. ob 9. hiša v Drenovci oz. v Gornji Sušici št. 110 z gospodarskimi poskopi, dvema stavbnima parcelama, dvema vinogradoma, eno njivo, gozdom Drenovec vl. št. 153, cenjeno Din 12.979, najmanj 8652 Din. — V Ptuj 20. nov. ob 9. zemlj. knj. idealna polovica d. o. Gorca vl. št. 19, cenjeno 8470 Din, najmanj 5980 Din. — V Sevnici 27. nov. ob pol 11. zemlj. knj. Zabukovje vl. št. 229, cenjeno in najmanj 1189 Din. — V Novem mestu 23. nov. ob 9. zemlj. knj. Zajčji vrh vl. št. 48, cenjeno 24.258 Din, najmanj 16.172 Din. — Istotam 9. nov. ob 9. zemlj. knj. Lakonica vl. št. 28, 355, cenjeno 20.100 Din, najmanj 13.490 Din. — Na Vranskem 25. nov. ob 9. zemlj. knj. k. o. Letuš, vl. št. 370, cenjeno 10.211 Din, najmanj 10.211 Din. — V Celju 17. nov. ob 9. zemlj. knj. Studence, vl. št. 388: stavišče (sušilnica), cenjena 12.500 Din, zemljišče, travnik in vinograd, cenjeno 3981 Din, skupaj 16.481 Din, najmanj 10.900 Din. — Prav tam 20. nov. ob 9. zemlj. knj. Loka vl. št. 200, hiša z drvarnico, cenjena 9180 Din, vrt 112 Din, travnik 1328 Din, skupaj 10.820 Din, najmanj 7100 Din. — V Škofji Loki 23. nov. ob 9. zemlj. knj. Koprivnik, cenjeno 95.142 Din, najmanj 63.428 Din. — V Laškem 14. nov. ob 9. dražba kmetijskega posestva pri Sv. Katarini št. 28, zemlj. knj. Sv. Marko vl. št. 27, cenjeno 83.555 Din, najmanj 55.703 Din. — V Dolnji Lendavi 16. nov. ob 9. zemlj. knj. k. o. Beltinci, vl. št. 89, 5, 72, 210, 486, 502, 580, 200, 446, cenjeno 26.180 Din, najmanj 17.456 Din. — V Ptuj 20. nov. ob 10. zemlj. knj. Slatina vl. št. 80, cenjeno 12.040 Din, najmanj 8927 Din. — V Mariboru 9. dec. ob 10. zemlj. knj. k. o. Pobrežje vl. št. 707, cenjeno 27.350 Din, najmanj 18.234 Din. — V Celju 20. nov. ob 11. zemlj. knj. Zagrad vl. št. 402, hiša s svinjakom, cenjeno 18.250 Din, vrtna parcela 3844 Din, skupaj 22.094 Din, lastna polovica 11.047 Din, najmanj 7364 Din. — V Kranju 20. nov. ob 9. zemlj. knj. Kranj vl. št. 127, cenjeno 170.000 Din, najmanj 150.000 Din. V Ljubljani 17. nov. ob 9. stavišče s hišo in pekovo delavnico, zemlj. knj. Gradil-

Sko predmestje vl. št. 380, cenjeno 366.000 Din, najmanj 183.000 Din. — V Marenbergu 24. nov. ob pol 10. zemlj. knj. St. Janž II, vl. št. 42, cenjeno 103.100 Din, najmanj 49.400 Din. — V Mariboru 2. dec. ob 10. zemlj. knj. k. o. Rače vl. št. 135 in 460. Cenjeno 141.620 Din, najmanj 92.274 Din. — V Slovenski Bistrici 12. nov. ob 10. zemlj. knj. Slov. Bistrica vl. št. 525, cenjeno 72.104 Din, najmanj 36.052 Din. — V Laškem 6. nov. ob 9. gozd. zemlj. knj. Sv. Jedert vl. št. 251, cenjeno 1584 Din, najmanj 1056 Din. — V Murski Soboti 10. nov. ob 9. hiša z gospodarskim poslopjem, vrt, njive, travniki, zemlj. knj. Moravci, pet osmink vl. št. 96, cenjeno 53.655 Din, najmanj 35.770 Din. —

Prvovrstne

vrvi

motvoz, štrange, uzde in vse druge koponene izdelke dobite najceneje v vrvarni

VAJT IN DRUG D. Z O. Z., Ljubljana

Kolodvorska ulica 6 12747

HUMANIK
D. 165-

LAK-MODA 1931

ZELO DOBRE ŽENSKE
NOGAVICE ŽE OD DIN 15-

TOPLI ČEVLJI IZ
VELBLDOVE DLAKE
PODPLATI IZ KLOBUČEVINE
IN USNJA DIN. 45-

LJUBLJANA, Dunajska cesta 1 a; CELJE, Aleksandrova c. 1; MARIBOR, Gosposka u. 17

ALBIN ŠIFRER

10755

puškar

LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 12, poleg restavracije

»Novi svet«

Potrebščine za lovski in ribarski sport.

Delavnica za popravila, montiranje daljnogledov.

CENE NAJNIZJE.

POSTREŽBA TOČNA.

ZAKAJ

je

AMERICAN

štedljiva in trajno goreča pet

najboljša?

Ker ogreje s minimalno količino kuriva zelo prijetno celo stanovanje. Bolja od centralne kurjave, ker s svojo zelo praktično regulacijo povzroča enakomerno toploto. Postrežba je zelo enostavna, komoda in čista. Ne daje se promotiti od drugih ponudb. Zahtevajte ponudbe od

Vojvodjanske livnice d. d.,

Novi Sad, Suvoborska 11.

Zastopstvo v Ljubljani: Franc Golob.

Nudimo dober zaslužek
sposobnim zastopnikom

za prodajo: RADIOAPARATOV, GRAMOFONOV in PLOŠČ. Zastopstva oddamo na posamezne okraje. Ponudbe na: Jugošport, Ljubljana, Miklošičeva cesta 34. 12907

Ozdravljenje kile

naravnim, orth-meh. potom, brez operacije, brez bolečin, brez ovir v poklicu samo z uporabo mojega

AVSTRIJSKEGA PATENTA

je mogoče. — Brezplačno neobvezno predvajanje vršim sam osebno v sledečih mestih:

Gradec (Graz): Bahnhofgürtel 65, v hiši gostilne »Ungarische Krone«, v nedeljo 8. in ponedeljek 9. novembra, obakrat od 8. do 3. ure.

Spiebfeld-Strass: v hiši gostilne Kaschl v Spiebfeldu (Spilju), v četrtek, 12. novembra od 8. do 1. ure.

Beljak (Villach): v hiši gostilne »Lamm« na glavnem trgu, v torek, 17. novembra od 8. do 2. ure.

Ena izmed vsak dan mi dohajajočih zahvalnic: Iz hvalnosti tem potom potrjujem, da sem svojo, že 30 let staro, levostransko kile v dimljah popolnoma izgučil s uporabo Streifeneder-jevga patenta. Tudi pri najbolj napornem delu se ne pojavlja več, uporaba pa je bila brez bolečin in me ni ovirala v poklicu. — Stögersbach, 27. avgusta 1931. — Josef Ringbauer. Istinitost tega dejstva potrjuje tudi očitno županstvo. Dovolite, da Vam neobvezno in brezplačno pošljem svojo najnovejšo ilustrirano brošuro.

F. G. STREIFENER, MÜNCHEN 2 SO GÄRTNERPLATZ 4

Gumi klinika

A. Goršič in sin

Ljubljana, Dunajska c. 9

Specialna delavnica za popravila vseh gumijastih predmetov, galoš in snežnih čevljev.

V VINSKI KLETI

Sv. Petra cesta 43, se toči čez ulico
sladki mošt, bel in rdeč, po . Din 7.—
črno vino Din 9.—
portugalka Din 10.—
cviček Din 10.—
silvanec Din 12.—
burgundec Din 14.—

Ob sobotah domače krvavice.

Se priporoča T. MENCINGER

ALPINAC-čaj

pomaga, da te napake nimajo bujnih posledic. Preprečuje zgago, zapke, napihovanje v trebuhu, debeljenje in povzroča lahko spanje. Okusa zelo dobrega, se pije »ALPINAC« po jedi ali na večer — predno ležeto spat, namesto kave ali običajnega čaja. — Dobiva se v lekarnah in drogerijah.

Depo: TRIFOLIUM-drogerija — Beograd

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

V neizmerni žalosti naznanjamo, da je naš srčno ljubljeni sopro, predobri oče, nepozabni sin in ljubi brat, gospod

Miroslav Kvas

advokat v Višnji gori, rez. poručnik in imejitelj reda Jugoslovske krone V. razreda

v petek, dne 30. oktobra 1931, po kratki mučni bolezni, v 33. letu svoje starosti, previden s tolažili za umirajoče, mirno preminil.

Pogreb preblagega pokojnika bo v nedeljo dne 1. novembra 1931 ob 11. uri dopoldne izpred mrtvaške veže na Stari poti št. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 30. oktobra 1931.

12980

Žalujoči ostali.

Najnovejša služnaka patenta železna zelo praktična složitiva postelja s tapetiranim madracom — praktična za vsake hiše, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stane Din 390.— Razpoložljiva potkom in železnicom po povzetju.

Ležena služnaka patenta zelo praktična složitiva postelja s tapetiranim madracom. — Stane Din 280.—

spaljni.
potom.
fotelj
stane

Din 1300
Liegestuhl praktična za letanje in sedenje. Stane Din 150.—

Po tem imamo čisto čisto: perje kg po Din 48.— čisto belo gosje kg po Din 120.— in čisti puh kg po Din 250.—

L. BROZOVIĆ, ZAGREB
Ilica št. 11.

Zahvala

Za vse izraze iskrenega sožalja ob smrti gospoda

Antona Eržena

šolskega upravitelja v pokoju

kakor tudi za vse poklonjene vence in šopke izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo. Nadalje se zahvaljujemo učitelstvu v Sevnici, Podgorju in Zabukovju, šolski deci iz Podgorja in Zabukovja, cenjeni duhovščini in vsem občanom, ki so izkazali pokojniku poslednjo čast.

V Sevnici, dne 30. oktobra 1931.

Žalujoči ostali.

Oglasi v „JUTRU“ imajo siguren uspeh!



Cene malim oglašom:

Zenitve, dopisovanja, naznanila ter oglašitvovskega, reklamnega ali posredovalnega značaja: vsaka beseda 1.— Din. Pristojbina za šifro 5.— Din. Najmanjši znesek 10.— Din. Ostali oglašitvi: vsaka beseda 50 para. Pristojbina za šifro 3.— Din. Če naj pove naslov. Oglašni oddelki »Jutra« je plačati še pristojbino 2.— Din. Pristojbine je vpsolati obenem z naročilom. Čekovni račun pri Poštni hranilnici v Ljubljani 11.842 — Telefon številka 2492. 3492

Mali oglasi

Za odgovor 2 Din v znamkah

Naslove malih oglasov

dobite takoj po izidu lista v podružnicah »Jutra« v Mariboru, v Celju, v Novem mestu, v Trbovljah in na Jesenicah, ki sprejemajo tudi naročila na male oglase in inserate.

Luske dobi

Mesar, pomočnika
dobro izveščenega v seka
njem, mesa pri dobi, sprej
nem. Samo dobra spride
vala. Ponudbe na oglaš
ni oddelku »Jutra« pod šifro
»Mesarja«. 47354-1

Mesar, pomočnika
dobro izveščenega v pre
kajevanju, sprejemam tako
Vpoštevajo se samo dobra
spridevala. — Ponudbe po
»Samostojna moče na oglaš
ni oddelku »Jutra« 47355-1

Periektno

strojepis
z znanjem »vsega« ter
po možnosti hrvaškega in
nemškega jezika, sprejem
mo takoj. Ponudbe z na
vedbo minimalne plače je
poslati na oglašni oddelk
»Jutra« pod šifro »Htra
in točne«. 47331-1

Korespondentino
perfektno v italijanskem
jeziku, z vedno prakso
v iskanju stroki, sprejem
mo takoj. Ponudbe po
»Vsega« na oglašni oddelk
»Jutra« 47392-1

Prodajalco
mešane ali same manufak
turne stroke, dobro izve
šeno, ki bi bila tudi bla
gajničarka, sprejemam s 15.
decembrom ali po dogovoru
— Ponudbe na trdnico Ivan
Rojnik, Slovenjgradec. 47173-1

Mlada natakarka
pridna in zanesljiva, zmog
na vseh gostilniških del.
ki vseh nemško in slo
vensko, z dobrimi spride
vali, hobi takoj službo. Po
nudbe na področje »Jutra«
v Novem mestu pod šifro
»Dobra spridevala«. 47386-1

2 čevljarska
pomočnika
prvoznostna delavca v izde
lavi golzarje in zbitih čev
ljev, sprejme Zupan, Jese
nice. 47390-1

Fotografskega
pomočnika
retušerja, ki dela tudi do
bre posnetke, res dobro iz
veščenega sprejemam v stal
no službo. Zahtevam po
skušnjo. Lastno sliko s
plačilnimi zahtevami na na
slov: Karl Rehnitzer, foto
graf, Parčovo. 47435-1

Zastupnik
koji je dobro izveščen kod
tekstine industrije i stalno
ministerije posestje, te sa
prvoznostnim referencama
razpolaga, trazi se za pro
dajo srakovne pamuka. Po
nudbe na oglašni oddelk
»Jutra« pod šifro »Pamuka«
47430-3

Gospa
bi šla par dni tedensko na
dom krpat perilo. Naslov
pove oglašni oddelk
»Jutra«. 47475-3

Edgar Rice Burroughs;
Tarzan, kralj džungle

Veliko peč
za gostilniški lokal kapi
Angela Kunstelj, Jecica,
Gostilna. 47333-7

Akumulator
4 V, za motorno kolo, v
brezhibnem stanju kupi, na
pejo Franc Kunstelj, klju
kavnica, Bled. 47446-7

Opremo za mesnico
kompletno, k n i m. Po
nudbe na podružnico »Jutra«
v Celju pod značko »Mes
nica«. 47393-7

Prodajalco
Smučarji, pozor!
Obe stranki sta divje rohneli in prekli
niali. Rjovenje borečih se, pokanje strel
ov, vpitje in ječanje ranjenih je bilo tako gro
zno, da je bila paluba »Fuwalde« podobna
norišnici. A boj ni dolgo trajal. Oporniki
so kmalu opravili svoje krvavo delo.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Zastopstvo za Bosnu

taži dobro uveljavljen zastop
nik sa prvoznostnim refe
rencama, koji tri puta go
stnje svako mjesto obra
tjivati da. Ponudbe pod
»Kestralna roba na oglaš
ni oddelku »Jutra«. 47423-3

Podjetnik
Kdor bi imel interes za iz
vedbo nekakega novega teh
niškega izuma, vedjega ob
sega, naj pošlje cenj do
pis na oglašni oddelk »Jutra«
pod »Vajno«. 47480-3

Trgovski
potniki
Fiksni in provizijo
nudi potnikom za obisk
privatnih strank za Ljub
ljano in okolice ter v so
frske banovine na ma
nfakturo blago. — Po
nudbe na oglašni oddelk
»Jutra« pod šifro »Fiksni
in provizija«. 45053-5

Potnik
Instruktorja
strojega, za doba 5. razr.
ljude šole, sprejemam.
— Ponudbe na oglašni oddelk
»Jutra« pod šifro »Suri na
dane«. 47447-4

Francosčino
poučje dijakinja. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
47329-4

Radio
Radio-aparat
stiricirni, na električno
priključitve, s prima svo
nim, v najboljšem sta
nju prodam za vsako spre
jemljivo ceno, ali zame
njam za zapravljivke. —
Prodajam tudi stroj z valjki,
prej za mletje soli. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
47394-9

Radio-aparat
stiricirni, na električno
priključitve, s prima svo
nim, v najboljšem sta
nju prodam za vsako spre
jemljivo ceno, ali zame
njam za zapravljivke. —
Prodajam tudi stroj z valjki,
prej za mletje soli. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
47394-9

Radio-aparat
stiricirni, na električno
priključitve, s prima svo
nim, v najboljšem sta
nju prodam za vsako spre
jemljivo ceno, ali zame
njam za zapravljivke. —
Prodajam tudi stroj z valjki,
prej za mletje soli. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
47394-9

Radio-aparat
stiricirni, na električno
priključitve, s prima svo
nim, v najboljšem sta
nju prodam za vsako spre
jemljivo ceno, ali zame
njam za zapravljivke. —
Prodajam tudi stroj z valjki,
prej za mletje soli. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
47394-9

Radio-aparat
stiricirni, na električno
priključitve, s prima svo
nim, v najboljšem sta
nju prodam za vsako spre
jemljivo ceno, ali zame
njam za zapravljivke. —
Prodajam tudi stroj z valjki,
prej za mletje soli. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
47394-9

Radio-aparat
stiricirni, na električno
priključitve, s prima svo
nim, v najboljšem sta
nju prodam za vsako spre
jemljivo ceno, ali zame
njam za zapravljivke. —
Prodajam tudi stroj z valjki,
prej za mletje soli. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
47394-9

Radio-aparat
stiricirni, na električno
priključitve, s prima svo
nim, v najboljšem sta
nju prodam za vsako spre
jemljivo ceno, ali zame
njam za zapravljivke. —
Prodajam tudi stroj z valjki,
prej za mletje soli. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
47394-9

Radio-aparat
stiricirni, na električno
priključitve, s prima svo
nim, v najboljšem sta
nju prodam za vsako spre
jemljivo ceno, ali zame
njam za zapravljivke. —
Prodajam tudi stroj z valjki,
prej za mletje soli. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
47394-9

Radio-aparat
stiricirni, na električno
priključitve, s prima svo
nim, v najboljšem sta
nju prodam za vsako spre
jemljivo ceno, ali zame
njam za zapravljivke. —
Prodajam tudi stroj z valjki,
prej za mletje soli. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
47394-9

Radio-aparat
stiricirni, na električno
priključitve, s prima svo
nim, v najboljšem sta
nju prodam za vsako spre
jemljivo ceno, ali zame
njam za zapravljivke. —
Prodajam tudi stroj z valjki,
prej za mletje soli. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
47394-9

Radio-aparat
stiricirni, na električno
priključitve, s prima svo
nim, v najboljšem sta
nju prodam za vsako spre
jemljivo ceno, ali zame
njam za zapravljivke. —
Prodajam tudi stroj z valjki,
prej za mletje soli. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
47394-9

Radio-aparat
stiricirni, na električno
priključitve, s prima svo
nim, v najboljšem sta
nju prodam za vsako spre
jemljivo ceno, ali zame
njam za zapravljivke. —
Prodajam tudi stroj z valjki,
prej za mletje soli. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
47394-9

Radio-aparat
stiricirni, na električno
priključitve, s prima svo
nim, v najboljšem sta
nju prodam za vsako spre
jemljivo ceno, ali zame
njam za zapravljivke. —
Prodajam tudi stroj z valjki,
prej za mletje soli. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
47394-9

Radio-aparat
stiricirni, na električno
priključitve, s prima svo
nim, v najboljšem sta
nju prodam za vsako spre
jemljivo ceno, ali zame
njam za zapravljivke. —
Prodajam tudi stroj z valjki,
prej za mletje soli. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
47394-9

Radio-aparat
stiricirni, na električno
priključitve, s prima svo
nim, v najboljšem sta
nju prodam za vsako spre
jemljivo ceno, ali zame
njam za zapravljivke. —
Prodajam tudi stroj z valjki,
prej za mletje soli. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
47394-9

Radio-aparat
stiricirni, na električno
priključitve, s prima svo
nim, v najboljšem sta
nju prodam za vsako spre
jemljivo ceno, ali zame
njam za zapravljivke. —
Prodajam tudi stroj z valjki,
prej za mletje soli. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
47394-9

Radio-aparat
stiricirni, na električno
priključitve, s prima svo
nim, v najboljšem sta
nju prodam za vsako spre
jemljivo ceno, ali zame
njam za zapravljivke. —
Prodajam tudi stroj z valjki,
prej za mletje soli. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
47394-9

Radio-aparat
stiricirni, na električno
priključitve, s prima svo
nim, v najboljšem sta
nju prodam za vsako spre
jemljivo ceno, ali zame
njam za zapravljivke. —
Prodajam tudi stroj z valjki,
prej za mletje soli. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
47394-9

Radio-aparat
stiricirni, na električno
priključitve, s prima svo
nim, v najboljšem sta
nju prodam za vsako spre
jemljivo ceno, ali zame
njam za zapravljivke. —
Prodajam tudi stroj z valjki,
prej za mletje soli. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
47394-9

Radio-aparat
stiricirni, na električno
priključitve, s prima svo
nim, v najboljšem sta
nju prodam za vsako spre
jemljivo ceno, ali zame
njam za zapravljivke. —
Prodajam tudi stroj z valjki,
prej za mletje soli. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
47394-9

Radio-aparat
stiricirni, na električno
priključitve, s prima svo
nim, v najboljšem sta
nju prodam za vsako spre
jemljivo ceno, ali zame
njam za zapravljivke. —
Prodajam tudi stroj z valjki,
prej za mletje soli. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
47394-9

Radio-aparat
stiricirni, na električno
priključitve, s prima svo
nim, v najboljšem sta
nju prodam za vsako spre
jemljivo ceno, ali zame
njam za zapravljivke. —
Prodajam tudi stroj z valjki,
prej za mletje soli. Naslov
v oglašnem oddelku »Jutra«
47394-9

Dekle

važeno vseh hišnih del,
išče službo. Ponudbe po
šifro »J. P.« na oglašni
oddelku »Jutra«. 47439-3

Gradbeni tehnik
z praktično izkušnjo, ki
tudi. Naslov pove oglaš
ni oddelku »Jutra«. 47373-2

Gospodična
z mešansko solo in znan
jem nemščine, gospodin
jstva in šivanja, ki ljubi
otroke. 1886 kakršnokoli
zameščenje. Cenj, ponudbe
na oglašni oddelk »Jutra«
pod šifro »Skrajna sila«. 47387-2

Viničar
z vedno prakso, brez
otrok, ki bi šel tudi za
majerja, išče službo. Po
nudbe na oglašni oddelk
»Jutra« pod šifro »Zvest
gospodinja«. 47391-2

Natakarka
želi stalno mesto za takoj.
Cenjene dopise na podru
žnico »Jutra« v Celju pod
značko »Agilna«. 47373-2

Gospodična
s polletno prakso, išče me
šanso pisarni, ali mesto
blagajničarke v Ljubljani.
Naslov v oglašnem oddelku
»Jutra«. 47432-2

Kot mizar, vajenec
bi se šel rad učiti, najraje
v ljubljansko okolico. Sem
priden in pošten. Naslov v
oglašnem oddelku »Jutra«
47437-2

Starejša ženska
izdrava, snažna in varčna,
vzajemno samostojnega gos
podinjstva, išče mesto gos
podinje ali kuharice. — Po
nudbe na oglašni oddelk
»Jutra« pod »Kuharica«. 47432-2

Bolniška strežnica
izkušena, želi premeniti
mesto. Naslov in plača po
dogovoru. Ponudbe na po
družnico »Jutra« v Celju
pod »Skrbnost«. 47432-2

Ford
type 1929, novo lakirana,
nova streha, generalno po
pravljen, odprti, takoj na
prodaj za 18.900 Din. Res
nim reflektantom poskušam
voziti na razpolago. Voz
v brezhibnem stanju. Rafael
Simčič, Sliena. 47075-10

Staro Austro-Fiat
24 HP, sposoben za takoj
šen pogon, nove gume,
električna luč, potovornik,
pripraven za gasilce ali
predelavo v gasilsko sesal
ko, za 4000 Din takoj pro
da Rafael Simčič. 47074-10

Fiat 503
prvoznostno ohranjen,
nova pnevmatika, 2 rez
servi.

Renault
takoj tipa, ugodno na
prodaj pri Renault za
zastopstvo. Cesta na Rož
nik 19. 46934-10

Kupim
veliko peč
za gostilniški lokal kapi
Angela Kunstelj, Jecica,
Gostilna. 47333-7

Akumulator
4 V, za motorno kolo, v
brezhibnem stanju kupi, na
pejo Franc Kunstelj, klju
kavnica, Bled. 47446-7

Opremo za mesnico
kompletno, k n i m. Po
nudbe na podružnico »Jutra«
v Celju pod značko »Mes
nica«. 47393-7

Prodajalco
Smučarji, pozor!
Obe stranki sta divje rohneli in prekli
niali. Rjovenje borečih se, pokanje strel
ov, vpitje in ječanje ranjenih je bilo tako gro
zno, da je bila paluba »Fuwalde« podobna
norišnici. A boj ni dolgo trajal. Oporniki
so kmalu opravili svoje krvavo delo.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

3 vojaške kovčke

prodam. Naslov v oglaš
ni oddelku »Jutra«. 47408-6

Velika izbira
KRI'ANTEM
na škofjskem vrtu
pri cerkvi sv. Petra v
Ljubljani. Sv. Petra cesta
št. 91. 47467-6

Več fotoaparato
vabljivih, na film; stam
pilično (stroj) za paginirati;
veliko belo kredenc; žele
zno napisno tablo; žele
zno boljših lesenih kad (ka
ko žive) ter več tisoč si
valskih razglednic na iz
gati, poceni prodam. Zve
se v Vinarni v Vegovi ul.
št. 2. 47468-6

2 sobni peči
plinske in električne pro
dam. Naslov v oglašni
oddelku »Jutra«. 47479-6

Gramofon, plošče
najnovejše Columbia. His
Masters in Odom dobe.
Najnižje cene. Dunaška c.
št. 36. 47529-6

Kapital
Varno naložite denar
na visoke obresti na daljši
rok. Ponudbe z višino
zneska in obresti na oglaš
ni oddelku »Jutra« pod šifro
»Gotovina«. 47379-16

Kdor mi preskrbi
30.000 Din posojila, dobi
500 Din nagrade. Denar
popolnoma siguran, 15 %
na 6 mesecev. Ponudbe na
oglašni oddelk »Jutra« pod
»Popolnoma siguran«. 47464-16

Poslovodja
z večjo kaveljo, želi sode
lovati v podjetju, ki bi
imelo interes za lastno iz
delovanje konfekcije, perila
in posredovanje trga na oglaš
ni oddelku »Jutra« pod
»Kavelja 300.000«. 47486-16

Pohišstvo
Jedilnica
črna, malo rabljena, hra
stova, 12 komadov, radi
selitve napredaj za 11.500
Din. Pismene ponudbe na
oglašni oddelk »Jutra« pod
»Jedilnica«. 47454-12

Oblacila
Krnzeni plašč
(Náramnik) dobro ohran
jen, z novo svileno podlo
bo, le proti gotovini na
oglašni oddelk »Jutra« pod
»Jedilnica«. 47454-12

Prehrana
Domčo hrano
okusno po 12 Din dnevno
redim v centru mesta.
Naslov v oglašnem oddelku
»Jutra«. 47515-14

Restavracija
prvoznostno, na najpromet
nejši točki v Ljubljani, s
»enčajnim vrtom, moder
nim zimskim krogliščem,
nizozemskim balneacijam
in udobnim stanovanjem od
dam v najem. Ponudbe na
oglašni oddelk »Jutra« pod
»Potrebni 30.000 Din«. 47513-14

Pored
Kupim vilo
z dvema trikotnimi stano
vanji, kopalnico ter naj
manj 800 m² vrta, na pe
rijeri Ljubljane. Plačam
največ 300.000 Din. — Po
nudbe na oglašni oddelk
»Jutra« pod »Novozidana,
prostorna vila«. 47361-30

Hišo s plotarno
v zemljiščem prodam v
»omlajni, Pojasnila daj
Karl Prileg Ljubljana
Gospodnja ulica 3. 47233-30

Enodružniško hišo
z lepim vrtom prodam Franjo
Gerkman, Laško. 47321-30

Gozd in posestvo
35 oraloj njiv in travnikov,
30 oraloj gozda za sejo, s
približno 15.000 kom.
dreves, od 17—45 cm prse
mera ter polna kultura s
17.000 sadikami, 1 uro od
kolodvoza prodam proti ta
kojnjemu plačilu 6
Din. Pojasnila daje Leopold
Kuc. Leše pri Prevaljah.
47467-30

Enonadstropno hišo
z lepim sadnim vrtom in
z gospodarjem, poslopijem prodam
Franjo Gerkman, Laško. 47320-30

Dvostanovanj. hišo
prodam v okolici topničar
ske vojašnice. Resni inter
esenti naj javijo svoj na
slov na oglašni oddelk
»Jutra« pod »Ljubljana«. 47429-30

Dvostanovanj. hiša
nap